

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بسم الله الرحمن الرحيم

مصباح اسرار طريقت مفتاح انوار حقيقت نوشكفته
كل كلزار معرفت بدرقهٔ مقامات ابينهٔ كرامات ٥ حجت
ولايت ولا يخافون لومة لائم ٥ روشن چشم هدايت
ساقیٔ جزبهٔ قیّومی ٥ مولانا خداوندكار رومی نوسیندن
كان مناقبه وانار روايت كنتد كان غرائب اخبار نقل
اولنور كه جناب مولانا قدّس الله رمسه نك تاريخ ولادتلرى
سنه اربع وسمّايه ربيع الاولك التنجى كونى شهر خوارزمده
واقع اولوب سنّ تميزه وارد قلرنده اصول عربيّه وعلوم
دينيّه وعقليّه تحصيلنه اشتغال ٥ ومحروسهٔ حلبده برمدّت
افاده واستفاده ايدوب فضيلت باهره ايله مشهور جهان
وحلّال مشكلات جهانيان اولمشلر ايدى منقولدر كه سيّد
العارفين وتاج السالكين ومنهاج الواصلين سيّد برهان
الدّين محقّق بهاء الدّين ولد قدّس سرّه الامجد حضرتلرينك
خلفاسندن اولوب كشف خواطر ايتديكجون سيّد شروان
ديمكله معروف اولمشلر ايدى وترمذده ساكن اولوب طلبه
سنك تربيه وارشادلرى له مقيّد ايدى ٥ پس بهاء الدّين ولد

حضرتلرینك داربقایه رحلتلرین استماع ایلدکده سنهٔ
کامله ساتم طوتوب آتش آه ونالهدن شمعه سان سوزان
اولمشلر ایدی ٥ اتفاق برکیجه سیرنده روح روانی بهاء
ولده مصادف اتدکده بهاء ولد کمال شدّة ایله خطاب ایدوب
ای برهان الدّین فرزندم جلال الدّینی تنها قیوب تربیه سنده
تقصیرات ایدرسن دیو عتاب ایتمکله ٥ برهان خوفله یقطان
وبرك خزان کبی لرزان اولدی ٥ وبوندن صکره بران توقّفه
امکان اولمایوب ٥ خطهٔ قونیه یه شتابان اولدی ٥ وطیّ منازل
ومراحل ایدوب برکون قونیه یه داخل وخدمت مولانا خداوندکار
ایله صحبته مباشرت وعلومده اولان مرتبه سنه دقّت ایدوب
درجهٔ علاده بولمغله حقّه هزار شکر ومنّت ایلدی ٥ وبونك
اوزرینه برقاچ کون مرور ندنصکره منقولدرکه برکون برهان
الدّین محقّق جلال الدّینه فتح کلام وبو وجهله بسط مرام قلدیکه
ای نور چشم عالم ٥ حقّاکه علوم عربیّه تحصیلنده خیلی رنجکش
وانکشت اهل درس اولمش سز بو دخی خوش لکن بونك ورآسنده
بر علم دخی وار درکه بو علم ظاهری اول لبّك قشری بلکه قشری
قشری اولوب بنم نوردیدم ذکر اولنان علم شریف قال ایله اولیوب

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

محض حال ایله ۵ اولمغله طریقت پیرلری نظر و همت و مجاهده
ایله من العکوس قلبدن قلبه ودیعت ایدرلر الحاصل هذه والده ماجدکز
اول علم شریفک مفتاح کنوز دینی بولدیغیکزه تسلم بیورمشلردیر
وسزدن دریغ دکلدر ۵ دیو نصیحت بیوردیلر مولانا خداوندکاردخی
پند محققی جانله کوش ایدوب تحقیق علم یقینی یه کمال رغبت
وبذل دقت کوستردی ۵ پس سید برهان الدین محقق صدرنشین
واوستادی اولوب کلمهٔ توحیدی تلقین وتعلم وآداب طریقتی
تفهیم ایدکدن صکره بهاء ولددن استفاده ایلدیکی حقایق ودقایق
همت ونظر مولانا ایله افاده وتحقیق بیوردی الحاصل برهان الدین
مکمل نهٔ سال کامل خداوندکار ایله همصحبت وهمدل اولوب چونکه
جلال الدین رومیی مرتبهٔ کرامانده درجهٔ کماله نائل ودائرهٔ ولایتده
اَلَا اِنَّ اَوْلِیَاءَ اللّٰهِ مجموعنه داخل مشاهده ایلدی مقصود خود بوایدی
وفق مرام اوزره حاصل اولدی دیوب برقج دفعه خداوندکار ایله وداعه
کلوب قیصریه شهرینه هجرت ایچون اذن استدکده واقع موقع اجابت
اولمامغله بالآخره بلا رخصت جانب قیصریه یه عزیمت ایدوب کیدر
کن سرکبلری سوچوب پاینه سکشت اصابت اینمکله بالضروره عوده
وخدمت مولانا یه مراجعت ایدوب کتمکله رخصت ایچون [illegible]

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

عنایت ایلدی مولانا خداوندکاردخی ای پیر طریقت جناب ولایت
مآبلری له بوقدر صحبت و بیمزده بو مرتبه انس و الفت واریکن
شمدی مفارقت اختیار ایدوب اخر دیاره معاشرة افکار دینه سبب
وحکمت ندر باری اعلاسه مروّة قیلکز ددی برهان محقق دخی اظهار
مافی الضّمیر ایدوب ابتدی ای مخدوم مکرّم وعزیز مکرّم الحمد لله تعالی
جناب والاهمملری بوفقیر همدمکز دن استفاده سی ممکن اولان
فوائد کلمات اتمام وانجام بولوب هرنیه مالك ایسم دریغ اولنیوب
قبضهٔ همتکزه تسلیم اولندی بلکه براق همّت دفوف سر عنلری بزمِ
سمند استعداددن عرش ایله فرش مسابقه سی ایدوب اوجِ اعلایه
اعتلا ایلدی شمدنصکزه چشم جناب جهانیان سزاة انوار فیوضاتکزدن
روشنالر در فامّا فی الاصل سبب تعجیل ذهاب اولدرکه خاك تبریزدن
برشیر دلیر ظهور ایتدیکه آنك وجودی فتنه بزم وجود مسفقود در دیوب
شمس تبریزیك جانب مولانایه توجّه وعزیمتی بشارة بعد اجازة ایله دار
الفتح بلده قیصریه یه وارد یلر واخر عمرلرینه دکین آنده آسوده اولوب مصدف
سر یفلرین قیصریه ودیعت قلدیلر رحمة الله محقق برهان ترمیدیك
کرامات علیّه سنه حدّ غایت یوقدر ازین جانب صاحب محاسن مناقب مولانا
خداوندکاردخی بآذ دلدن وجه آفتاب شمس الدّینه رآغب اولوب الی لاجد

ریح یوسف لولا ان تفندون ایة کریمه سندنه مصداقنجه یعقوب
علیه السلام مک مشام جانی بوی پیرهن یوسفی استشمام ایتدیکی
کبی ملای روم دخی روایح طیبه محبت شمس الدینی شمهٔ ایتمکله بشارة
سیند ظهوریه مترقب اولور عجبا اول بدر منیر هدایت خورشید بی نظیر
ولایت نه کونده ونه ساعتده وبرج حقیقتدن قنغی درجه سندن طلوع
ایلیه دیو انتظار ایکن ٥ ان والی عصر سلطان زمان منبع احسان
ونور رسالکان مصباح الاشباح مفتاح الارواح مثل نوره کمشکاة
فیها مصباح اعنی خداوندک عشقلت شمس تبریزی ابتدا احالنده ابوبکر
سلّه باف تبریزدن توبه الوب وبا باکمال خجندیدن تلقین کوروب
وشهاب الدین سهروردیدن خرقه کیوب صکره قطب الزمان رکن الدین
سجاسی ایله صحبت واتمدن تکمیل طریقت وتحصیل مرتبهٔ فردیت
ایدوب برکون مقام مدانانده بطریق المخاطبان مناجاتده ایکن عجبا
خواص بارکاه الهی اولان عشاقدن قابل صحبت کیم وار دیرددکده
هاتف غیبی ای شمس لاریبی حریف صحبت دومه سفر ایت
دیو بشارت ورکن الدین حضرتلرندن دخی ملای رومی ارشاد ایت
دیو ایشارة بیورمغله درحال خصم روسه شدّ رحال ایدوب دشت
وکوه هلردن عبور وقرا وقصبه لردن مرور ایده رک برکور قونیه

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

شهرینه دخول وشکر ریزخانیه نزول ایندی ومقدار استراحتدن
صکره شهری دروانهٔ قیلوب ملای رومینك اوصاف جمیله سن
استخبار ونه صورته انکاری وارد ردیوب استفسار ایتمکله قلندرم
لرم رعونت واولصورتده اولترم عداوت اوزره اولدوغندن خبردار
اولمغله درحال منزلنه کلوب کندویی قلندری شکلنه ایدوب مولانانك
کدنکاهی اولان محلده طوردی وقدومی میمنت لزوملرینه متعرقب
اولدی منقولدرکه جلال الدین رومی مدرسه دن سعادت خانلرینه
کلورکن موقوف شمسه مصادیف اولدقده شمس تبریزی استقبال
ایدوب مضمونی ایله سلام ویروب مولانانك سوار اولدوغی مرکبك
عنانن طوتدی وچشم مستانه ایله زوی ملایه دقت ایدوب برغریب
هیبت ایله ایتدی ای ملای روم سندن سؤال ایده جکم برعجیب
مشکلم وارد بن جوابی سأ مولدر مولانا ایتدی ای درویش مشکلك
ندر عرضه قبل شمس الدین ایتدی یا امام المسلمین حضرتلرینه
می بزدکدریوخسه بایزیدی بوم مشکلمدر حل ایدبکز دیو نویسند
کان مناقب جلال الدین رومی حکایت ایدرکه اول سؤالك ده هشتندن
بنکا برعجب حالت کلدیکی کویا طبقهٔ هفت آسمان یرندن ایریلوب زمینه
دوکلدی وقیامت قوپدی ملاحظه ایتدم واولحیرت ایله درونمدن

دماغمه برعظیم سرافراشته اولدیکی دودی ساق عرشه پیوسته اولدی

دیو جواب ویردمکه ای درویش مدهوش بوندمقوله سؤالدرکه اول

سهر صفا ماه قبّهٔ وفا حضرة محمّد المصطفی وسیّد ولد ادم اولوب

شان کریمنه لَوْلاکَ لَوْلاکَ لَمَا خَلَقْتُ الْاَفْلاکَ بیوریلوب بایزید کیمسه

احاد امّتدن برادمدر دیوب بومنظومهٔ مضمونجه نیجه تعریفلر

ونوصفلر ایتدم چونکه شمس الدّین جوابی دکلدی پس نه معنادرکه

حضرت شاه انبیا واولیا محبوب جناب کبریا ما عَرَفْنَاکَ حَقَّ مَعْرِفَتِکَ

بیوروب بایزید سبحانی ما اعظم شانی دمزمه سلّه ولوله انداز

جهانیان اولدی بن ایتدم ای درویش دلسان عجب مشکل بیان

ایتدکّ امدی ضمیر منیره نهان اولمیه که بایزیدکّ عطشنه شراب

تجلّی ذاتکّ برجرعه سندن تسکین کلوب سیراب اولمش امّا

حضرت فخر عالم صلّی الله تعالی علیه وسلّمکّ عطشی هیهج برو جهله

تسکین اولمیوب اَلَمْ نَشْرَحْ لَکَ صَدْرَکَ سینهٔ مبارکلری رحب الفضا

الامکانی اولمغله تشنه کی پر تشنه کی اولوب هر برنفسده هزاروبی

شمار اعتلا ایدرکن مدانات حقّه غایت اولمامغله ما عرفناکَ دیوب

بروفق دلخواه رَبِّ زِدْنِی عِلْمًا طلب ازدیاده ایدرلرایدی پس اول

شاه رسولک رتبه سی کیمه میسّر در وبایزیدی آنکله وزن ایتمک

بیچه

نیجه متصوّر در منقولدر که چونکه ذکر اولنان کلمات حقایق
نکات مولانای شمس تبریزی اصفا قلدی دریای موّاج عشق
جوش وخروشه کلوب جذبات الهیه کندوینی کندوندن آلوب
هرسر مویی بر بر لسان وجمله وجودی نور تابان اولوب
دردیله الله دیو برشهقه اوردیکه هفت اطباق آسمان
شمس ایله هم زبان وغلبهٔ وجددن خاکه یکسان اولدی وشمسك
الله نعره سندن برنور لامع نمایان اولدیکه اشعّهٔ پرتوی درون
مولانا ده دخی رخشان اولوب اختیار رخشندن زمینه ایتدی
وشمس الدّینك سر سعادتنی کندوزانوی ارادتنه قیوب صد
هزار عشق وصحبت ایله ضحوه کلنجه توقّف بیوردی بعد ازان
شمس الدّینك دست پاینه یوزسوروب بنده خانه سنزکدردیوب
دار السّعاده لرینه دعوت قلدی نیتکم سلطان ولد ابتدا نامه ده
حکایت ایدوب دیمشدر پس وجه مشروح اوزره شمس الدّین
تبریزی دخی دعوته اجابت دیوب مولانا جلال الدّین خانهٔ سعا
دتلرینه روانه اولدیلر منقولدر که چونکه دار السّعاده داخل
اولدیلر مولانا خداوندکار شمس الدّین برحوضك کنارینه کتوروب
صدره کچوردی شمس تبریزی نظر برقاج کتب نفیسه کوروب

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

یا مولانا بونلر ندر دیدی ای مولانا شمد نصکره قیل وقال ایله
کاریکز یوقدر دخی ای خورشید اسرار بونلره قیل وقال دیرلر
بیوردقده شمس تبریزی یا مولانا شمد نصکره قیل وقال ایله
کاریکز یوقدر دیوب بلا تردد ولا توقف اول کتب نفیسه یی
آلوب برد برر آب حوضه آتدی ملایی رومیه دخی شمسك بو
وضعندن اصلا تغییر کلمیوب اتفاقا سلطان العلما خطیبله
برمجموعه وشیخ عطارك کندوالیله ملایه تبرکا اهدا ایتدیکی
کتاب منطق الطیری دخی آلوب حوضه آتدقده خاطر شریف مو
لانایه انفعال کلوب هی دروش نیلدك اول ایکی کتابك بیری
ولدم بهاء ولدك یادکاری وبیری شیخ عطارك یادکاری ایدی
دیمکله شمس تبریزی دخی امر سهل در دیوب کتابلری برر برر طشره
چیفاردی ومنطق الطیر یله بهاء ولدك مجموعه سنی تودیعنی
سلکه درك خذ یا مولانا دیدی حضرت خداوندکار کتب اربعه
برینه رطوبت اثرین کورمیوب حیرتده قالدی وشمس الدین عذر
دیلیوب ای شاه کشور کرامت بونه حکمتدر دیدی اول شمس آسمان
ایتدی ای نور دیده بصیرت بوکا ذوق حالت وتجلی قدرت دیرلر
عجب سیزده دخی بوذوق حالتدن برلرده وارمیدر دیدی پس مولانا

خداوندکار

خداوندکارك محبتی بیك سر تبه زیاده اولوب کمال ارادت ایله
اوج آی وبر دوایده آلتی آی مقداری لیلاً ونهاراً صحبت
وصال ایله خلوة ایدوب قطعاً طشره حرکت ایتمیوب هیچ برینك
دخی خلوتنه کیرمکه قدرتی اولمدی وطشره دن قولق طوتوب مستمعنه
اظهار اسرار ایتمیوب بالجمله بو ذوق ومحبت ووجد وحالت ایله
صحبت ایلرکن منقولدرکه برکون شمس تبریزی ملا یی خداوندکاردن
برمحبوب التماس ایلدی ملا یی رومی دخی نوله ای سلطانم جانم
وباشم دیوب کندی حرمن حضورشمشه کتوردی شمس انی کوردکده
بو بنم خواهرجانمدر بزم برد لبر زیبا اولسه ددی مولانا فی الحال
واروب سلطان ولدی کتوردی بنه بوخود بنم فرزندارجمندمدر
حالا بر مقدار بادهٔ آب اولیدی عجب ذوق ایدی دیدکلرنده مولانا
خداوندکارنه منت دیوب ایکی النه ایکی دستی آلوب خمین ایله کتوروکن
آنی سوققده سکشت اولوب بین الملا نفسی رسوای وپایمال
اولدی بوندن صکره ملامت سنا لنی کیوب تکرار بوحودیدکلرنده
ایکی دستی طولدروب آشکاره کتوردی اول حینده ملا یی رومه بر
اوزکه عالم بوزکوسترووب وجد حالت ورقص وسماع ایله پیش
شمسه اوردی شمس الدین ملا یی رومی بوحالده کوردکده فی الحال

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

یوندن طوروب جناب ولایتمآب ملّایه مرجعه اوجبندن
یا مولانا بزجناب شریفلرینك فرط مطاوعت مشرب ومشا
بعتلرین تجربه قلدق حقّاوصفا ولندوغندن زیاده بولندق
ملّایه • سئلت فی العالم لم یخلق دیوب انواع فکر وسسکنت
ایله برابرینه تزل ایدوب یوزیره دوشه دیلر امّا زنهار وکه
درویش دیلریش نامنده اولوب بومقوله منافی سؤال اولدقده
بدزرنبا صفادیوبونك ظاهرینه تقلیدایله انواع فساداته
اجترا ایدن ارباب نفس وهوا ومقتضاء طبیعته مبتلا لر
هیهات هیهات نکه اولیازوقندن برحصّه الا لرو بوی اصفیادن
برشمّه طویه لرحاشا کی مردخدا اولنلردن اوضاع ناشروعه
وجوده کله پس شمس تبریزینك مرنکب اولدوغی اوضاع ناشا
یسته دکلیدر دیرسکز شمس تبریزی حضرتلری مولانا خدا
وندکارك وجه مشروح اوزره کمال مطاوعتن تجربه ایدوب
وحجّت راه حقیقت اولان بعض حالاتن دفع وازاله اولقوله
امتحانانه سوقوف ایدیکن نورولایتله تمییز تمکله نفسنه کمال
ملامت ایله دفع دعوت ایدوب وارشاد وتربیت بیورمشلر
دی بوخسه الّلریزده خمیرمرداری آلوب حاشاکی ایجه لرو فساد

سعی ایدوب حدود شرعیه دن کچه لروبا جمله مناقبده مسطور
اولدیغی اوزره شمس تبریزی جلال الدین رومی ایله برابکی بیل
صحبت ایدوب عشق ومحبت اولمغله مولانا نائک مریدان وتلا
مده سندن بعض خشک دل وناقابللرحالات عشقه انکار وعداوة
وشمس مللا ایله کرم اختلاط اولوب دائما خلوة وکذولردن اختفا
وعزلت ایتدکلرینه تحمللرن قالوب حسودانه پنجه حرکت بلکه
شمسك قتلنه منت ایتدکلری مقرراولمغله مللایه وداع
ایدوب دیارشامه هجرة بیوردیلر نیتکم سلطان ولد اپتدانامه ده
نظم ایله حکایت ایدوب بیورمشلردر نقل اولنور چونکه شمس
تبریزی شامه کیدوب ایام مفارقت متمادی اولدی مولانا
اشتیاقدن بی صبروبی قرار اولمغله سلطان ولد حضرتلرینه
مستوفی خرج راه ویروب شمس تبریزی یی دعوة ایچون مللا
کوندردی وبوشعرك مضمونی اوزره قدوم میمنت لزومیلری
رجاسنده اولدی أَيُّهَا النُّورُ فِي الْفُؤَادِ تَعَالْ غَايَةُ الْجِدِّ
وَالْمُرَادِ تَعَالْ پس سلطان ولد طی منازل ایده رك شام شریفه
وارد قده مشهوردرکه برفرنك پچه ایله بحث سطرنج اویناركن
بولدی وبوزییرم قیوب زمین پوس ایتدکده نصکره انواع تعظیم

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وتکریم ایله خرج راهی کسف مبارکلری ایچنه قیوب جانب رومه
دوندردی وتبلیغ رسالت ایدوب مولانادن عرض اشتیاق ایلدی
منقولدرکه ترسا بچه سلطان ولدک شمسه اندیکی تعظیم دن
علوّی قدرنه واقف اولوب درحال مسلمان اولدی ورتبهٔ اولیادن
ملحق اولدیغی مرویدر پس شمس تبریزی دعوتنه اجابت ایدوب
دیمشقدن نهضت وقونیه شهرینه عزیمت اندیلر وسلطان
ولد رکاب شمسده پیاده روان وپیک دوان شمس تبریزی هربارکه
ای ولد سوار اول یکژد بوالحاج اندکچه ای شاه جهان شاه سوار
وبنده سوار سزا دکلدر دیو قونیه یه داخل اولنجه پیاده کلدی
ذکر اولنان معامله یی سلطان ولد تظلمله حکایت بیورمشلردر
الحاصل شمس تبریزی چونکه قونیه یه داخل وایکی معشوق
بری برینه واصل اولدی کویالر بری بحری روم وبری بحری
فارس ایدیکه بربرینه ملاقی اولوب اکرچه تنلری متعدّد
امّا جانلری متحدّد وبالجمله مولانا جلال الدّین بزم محبّته زینت
ویروب شمس الدّین ایله جان صحبتی ایدرلرایکن حکایت اولنور که
مولانا سلطان ولدک مادری کوهرخان خاتون دن متولّد اولمش
علاء الدّین محمّد نام برفرزندلری دخی وارایدی وشمس تبریزی

قونیه یه

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کلشنده علاء الدّین محمّد سفره بولنوب شمس تبریزی یحایله مولانا
بیننده اولان وقایعی کورمش ایدی بعد زمان سفردن عودة
وقونیه یه رجعت ایدوب کلدکده مولانا حقّنده شهر قونیه
کفت وکوایله سالامال اولمش کوردی وبوکا سبب ندر دیو
تلامذهٔ مولانادن استفسار ایتدکده جانب تبریزی دن بدکش
شمس الدّین نام قلندری بی درویش کلوب سحر آفسون ایله مولانا
اضلال ایلدی وبالذّات مولانا کندوسی میخانه دن دستیر ایله
باده کتوروب ومادر مجلسلری اولوب عجب رسوا یلق اولدی
واول قلندر دینلك ازاله سنه نیّت ائمش ایدك خبردار اولوب
شاسه کتمش ایدی مولانا تکرار سلطان ولدی کوندروب شا
مدن کتوردی وکالدن بروینك وتنها مصاحبت وکاه رقص
وسماع ایله وجد وحالتلر اظهار ایدوب تکرار تدریس فراغت
وطریقهٔ سابقه سنه من کلّ الوجوه مخالفت ائمشدر بونك
امثالی ینجه کلمات ایله بعض اهل فساد علاء الدّین محمّدك
غضبین تهییج وطبعتنی افساده کتوروب شمس الدّینك
قتلنه نصب نفس وبذل قدرة ایدوب برکیجه شمس تبریزی
مولانا ایله کرماکرم حقّانی صحبت ایدرکن علاء الدّین محمّد کلوب

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

یدی نفر اشقیا ایله اتفاق ایدوب طشره ده دوروب برینی
قپویه کوندروب طشره سنری اسدرلر کل دیو شمسه اشاره
ایلدی شمس دخی نور ولایت ایله قتلنه دعوة اولدیغن بیلوب
فی الحال یرندن طوروب الوداع یا مولانا بن قتله دعوة اولندق
دیدی حضرت مولانا یه دخی برعجب هیجان کلوب برزمانلدن
نصکره شمس تبریزی طشره چقدیغی کبی اولنا کسلر اللرنده
خنجر خونرافی لرکبی کلوب عقرناقه صالح ایدنلر اشقیا مانندی
شمس تبریزی حین شهادتنده درون دلدن برکره الله دیو برشهقه
ایتمکله مولانا شمس تبریزینك احوالی طویوب هپسی جانم دیه رك
دیو طشره چقوب برقاچ قطره شهادتدن غیری نام ونشان
بولمدیلر هرنه قدر خبر صوردیلر خبر المادیلر پس مولانا خداوندکار شمس تبریزینك احوالی طویوب فراقندن بی قرار
اولوب افراط محبتدن بیقرار خیانده اولمق امیدیله جانرك
شامه کتمشدر دیو بلا توقف کندولری شامه واروب
بالاخره مونی مقرر اولمغله دومه رجعت بیوردیلر نیتکم
سلطان ولد حضرتلری نظمه کتورمشدر بوده سلطان ولد
حضرتلری روایاسنده شمسك جسد شریفلرین برجاهك

ایچنده

ایچنده مشاهده ایتمکله ارتدسی کون محل مزبوره واریلوب صدف
شمس الدین عینی ایله اولجاهده بولنوب حالا زیارتکاه خاص
وعام اولان امیر بدر الدین مدرسه سنه دفن اولنمشدر
قدس سرّه الاعلی من شرح المثنوی من الشرح المذکور من الثوار
لعبد الله الخندی
بوحقیر فرومایه کبار عارفینك بعضندن ستویله استماع
ایتمشدم که شمس تبریزی حضرتلری مولانا خداوندکاری
جانب غوثدن اذن ایله ارشاده کلوب مقصود حاصل وشمس
درجهٔ کامله نائل اولدقده نصکره یعنی رتبهٔ شهادهٔ برکیجه
حضرة مولانا شمسی واقعه سنده کوروب بهای جانم دیوب
معانقه ایتدکده مولانا فی الحقیقه بنی استرسن خطهٔ تبریزه
کلوب بولنش دیو اشارة ایتمکله مولانا دخی سفر ایدوب تبریزه
خطه سنه وارد قده حضرت غوثه ملاقی واوج کون همصحبت
اولدقده نصکره رومه کیت دیو اجازة بیوردیلوب انواع فیوضات
وفتوحات ایله عودت بیورمشلر ایدی ولکن بو قصه مناقبلرك
برنده مسطور اولمامغله بوحقیر شکسته قالمشدم اتفاقاً
برکیجه عالم رؤیاده حضرت مولانایی کوروب دست بوسلری
ایله مغتنم اولدیغمدن بوحقیره انبساط عظیم کوسترلوب لطفله

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

معامله ایتمکله رخصت بولوب نکرار دست شریفلرین بوسه
ایدوب ایتدم ای شمع جمع العاشقین جناب شریفلرینک مناقبندن
فلان عزیزدن برشمه اشتدم لکن مناقبلردن برنده کور لمدم ایله
صحّتی بابنده تردده قالمشدم دیدوکمده مسموعکز اولان ندر
بیوردیلر بو عبد حقیر دخی ذکر اولندیغی اوزره اشتدکمی تقریر
ایتدکمده بلی بلی اویله واقع اولمشدر اول سلطان اسم شریفلری
خواجه علی دیردیو تحقق وتصدیق بیوردیلر فقیر ایتدم ای نور
افتاب حقیقت پس بوکا حکمت ندر که اشعار لطیفه کزدن اولان
آثیات شریفه ده یاخود مثنوی شریفلرنده بر بیت ایله بومعنایه
اشارة بیورلمیه دیمکله تبسّم بیوروب دیدیلر که کندولرینک
اذنلری اولیوب اسم شریفلرینی صراحةً ذکر رضالری یوغیدی
وشمس تبریزی سنره قیودوشمشدر ورهبر وپیشوا اولمشدر
آنلری مدح ایلیوب وحق شکر نعمتی برینه کتوردیکز بیورمشلر
ایدی دیوب بعده بزم حالمز حسام الدین چلبی واوغلوم سلطان
ولددن غیری کمسه واقف دکل ایدی انکچون بزدخی اخفا ایلدک
اکرچه تصریح بیوقدر • وامّا مثنوی ده اکا چوق تلمیح وار دیر
دیو مبارک لسانلری ایله بو بیت بیوردیلر ○○○ خوشتر ان باشد

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

که شرد دلبران کفته اید در حدیث دیکران بیتنی او قدیار
اول حالده فقیر دخی خوابدن بیدار اولوب اول صحبتك
اثرندن قلبمی پور نور وجانمی مسرور بولوب نادره دن
اولمغله نقل اولنوب اولندی غالبا سلطان ولد دخی مولانا خداوندکار شمسی بعد از شهادت حست وجود کتدی دیکی ضمناً
بو معنایه اشارة در ور وحانیت مولانا دن عنایت اولمغله
مثنوی شریف یفده چوق تلمیح معلوم حقیر اولدی

تمت الکتاب بعون الله الملك الوهاب

م م م م م م م م
م م م م م م
م م م م
م م

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

هذا جزء مثنوی لحضرة مولانا قدس الله سره العزیز

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد بیحد و ثنای بیعد اول حی بیزوال که بندگان صاحب
دلانه ظلمات جهالتدن نجاة و یروب آب حیاة عرفانه یتشدی
وعلم الیقین واسطه سیله عین الیقینه واصل اولوب مشاهدهٔ دیدار حق الیقینده مؤید و جاودان قلدی و نفوس شوادن
نفوس لرین عاری ایدوب کندی صفاتیله احیا و ابقا قلدی
وَمُوتُوا قَبْلَ اَنْ تَمُوتُوا فحوا سنجه اولمزدن اول اولدوروب
وصالیله حیاة ردمدی ایرکوردی و سینهٔ بی کینه لرایکن منبع اسرار
ومعدن انوار ایدوب شش جهاته و جمیع موجوداته فیض اقدسنی
بونلرك لسانندن جریان و سیلان ایتدی و ذات شریفلرین
آیینهٔ عالم نما ایدوب اون سکز بیك عالمه بونلرك صفاتیله
تجلی ایتدی نیتکم پیشوا اهل یقین سلطان المشوقین مولانا
جلال الحق و الدین قدس الله تعالی بسر المعین مثنوی
بیوردیلرکه صاحب دل آیینهٔ شش رو بودر حق آنرو در شش
شش جهت ناظر بودر آلتی یوزلو آیینه در صاحب قلب
صفات حق تجلی اندن ایلر شش جهاته دائما وصلوات صلا

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

قیات وتحیات وافیات اول شاه انبیا وسرور اصفیا که
حضرت محمد مصطفا در صلی الله علیه وعلی اله وصحبه اجمعین
که هدایت نور یله استنی بنه ضلالتدن خلاص ایدوب
علوم ربانیه یه ایرشدردی تا که معرفت نفسله معرفت
حقه واصل هویت اولدیلر دخی آل واصحاب اوزرینه
اولسون که هریری هدایتک نجم درّی ودرخشاندر که
اصحابی کالنجوم بایّهم اقتدیتم اهتدیتم امّا بعد اول سلطان
السالکین وقطب المشوقین اعنی سلطانمز پیریمز حضرت
خداوندکار قدّس سرّه العزیز بیوردقلری مثنوی معنوی
شریفکده مرشد کامل وصورة ومعنی بی شامل دریای عرفان
معانی وکلمات ربانی وکشوف الهامات لامکانی درکه
اول صفای تجلیهای نمناک وجلای جنبشهای نمناک مولانا یوسف
سینه چاک نوّر الله مرقده بو بحر بی پایان معنویدن که جهات
ست کبی شش دفتر یکوهر در بوشش دفتر بحر لردن اوجبوز
آلتمش آلتی مقدار بینی که هر بیت برشهر بنجه شهر بر اقلیمدر
انتخاب ایلیوب نام شریفنه جزئی مثنوی بیورمشدر ایله
اولسه مریدان آستان حضرتکدن ومعتقدان خانقاه عزتدن

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

برذات عالیشان درة التاج ال عثمان قابلندن بو بنده حقیر
مقیله دعاگو رویش علی یی دله تکلیف بیوریلوب بو جزیره
مثنوی یه برمقدار ترکی بسائله شرح واملا اولسونکه زبان
فاریسیدن بی بهره اولنلر برنصب اخذ ایله صفای قلبه وانشراح
صدره ایروب حضرت مولانا سلوکندن بهره مند اولسونلر بیو
الحاح اولنمغین بو فقیر دخی سلطان جانبندن استمداد ایدوب
نه وارداتات اولنور ایسه عنایت بلوب کستاخانه تحریره
شروع ایدوب فضل حقدن استعانت طلب ایلیه والله المستعان
وعلیه التکلان مثنوی کرشدی عطشتان بحری مثنوی ٥٥٥
فرجه کن درجزیره مثنوی ٥ فرجه کن چندانکه اندرهر نفس
مثنوی را معنوی کویی وبس سلطان المعشوقین وقطب
السالکین قدس الله سره العزیز بیورلر بشنو از نی چون
شکایت مینکند از جدایها حکایت میکند نیدن مراد
انسان کامل درونی نی کبی غل وغشدن پاک ومجلا
اولوب ماسوا بندندن مبرا اولوب دین ودنیا مشکلاتنک
عقده لرین حل ایدوب اولی آخره وظاهری باطنه وازلی
ابده اولشدردی نیتکم نیک برباشمدن برباشنه وارنجه

بر البشر یری بو قدر و فراق یاردن سنه سی دلك دلالت
اولوب محل ناله و فریاد و افغان اولمشدر و کندو لکندن
اصلا اثر قالمیوب آلت حق اولوب صیت و صدا سی نفس
رحمانکله اولدی زیرا نی تین تین حرکت و صدا ائمدیکی کبی
انسان کامل کندو سی و اشتمسی و سویلمه سی و جمله احوالی
عین ذاتکله اولدی زیرا اهل وحدة بر وجود دخی اثبات ایلسلر
حقدن وجود ید راکر حقدن غیری بر وجود اثبات ائتسلر مشرك
اولورلر حاشا که اهل وحدته شرك اوله پس معلوم اولدیکه
انسان کامل وجودی بر در اولده حقکدر و هرکه بو انسان
اکلدو فنی معنی یی آنك دخی یاننده جمله وجود بر در اولوب آراده
حقدن غیری دنسنه قالماز اکر کندو نك و اکر سو وجود آنك
نیتکم بعض عاشقلر بیوردیلر که جمله یی وکوك حق
اولدی مطلق ○ سوی لو ذقی جنك و فی انا الحق ○ منصور
قدس سره بو کوزیله نظر ایتدکده انا الحق سرین افشا ایلمکه مجالی
اولمدی اولزمانك خلقی کما لیله جهالتده و غروره اولوب
حقدن بی خبر اولمغین ○ غرض منصوری بر دار ایتدیلر و حضرت
سلطان قدس سره بر کلمه بیوردیلر که والله والله اکر بن افشا

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

یندیکم سرّی منصور ایشندیدی رستم چکمکی سعی ایدن معار
ضلردن بریسی اولیدی امّا اهل عشقك افتخاریدرکه محبوبنه
واصل اولور پس نیدن مراد انسان کامل اولدی انسان کامل ملك
شاهی وقطب سلطان حضرت مولادیرکه قوّة ازلیه نك مظهری ایدی
سرّی ذاتنی نیدن کوسترردی ودخی آیریلقلردن شکایت اتمسی
بودرکه کندیلر بشریّت لباسین کیمزدن اوّل نور ایدی ونور مطلق ایدی
بشریّت که عالم عناصر درکثف وظلمانی اولغین شکایت طریقین
کوسترردی لر والّا آنلر بو عالمده دخی نور مطلق ایدیلر امّا لمّا هو حقّه
کندیلرین آز کمسه بلمشدر ومثنوی شریفی سویلمکه سبب جلبی حسام
الدّین اولمشدر وبشنوك تخاصی آنلردر بودرکه ای حسام الدّین اشت
بو نی نجه حکایت ایلر یعنی اشت بنم وجودمدم حق سبحانه حکایت ایلر
آیرولقلردن شکایت ایلر یعنی امر کاف ونون ایله باطندن ظاهره وعدمدن
وجوده کلن انسان کزلکنه الدانوب دنیایه کوکل ویروب اوهام وخیا
لاتله محجوب اولوب بندن دوردوشدیلر کیرومقاملرین تحصیل اتمیوب
اسفل سافلین ده قالدیلر لاجرم بشریّت سببیله حق ایکن باطل اولدیلر
نعوذ بالله وبردخی بودرکه ایکی حرفدر بری نون وبری یادر ابجد حسا
بیله نون الّی ویا اوندرجمله سی آلتمش اولور وسین عددی آلتمشدر

وسین

وسین حضرت محمد علیه السلام مدد ایدرکه قرآن عظیمده حق تعالی کیمسنه دی
یا حرف ندا در یا محمد دیمکدر پس سلطان بیورر که اشت سندن کیمسنه محمد دیمه
شکایت ایلر ایریلقلردن حکایت ایلر یعنی دیرکه عالم ارواحدن عالم شهادتکه
دنیادر بونجه ارواح سفر ایدوب عالم دنیایه کلوب کسب معرفت ایلیوب تن وسطه
سیله کندی حقیقتن اکلیوب بداه حق بلوب نجه دورلو عرفان ومراتب تحصیل
ایلیوب بنه دنیادن سفر ایتدکده کلوب بزم واصل اولوب بهشت جاویدانه
یتشوب بو دنیاده کسب ایلدکلری عرفان وعلم لدن سبیله کاه باغ جنانده حو
رآن وغلمان ایله صفاده اولوب سلسبیل وکوثر ایرمقلرنده عیش ابدی ونوش
سرمدی ایتمکده وکونا کون قصر کوشکلر وسندس واستبرق کپوب وکاه
تماشای دیدار ایله حیرة ومدهوشلقده ابد الابدین ذوق وعشرتده اولوب
نه شب ونه ظلمت ونه شدة ونه حرارت کمال لطافتله روح پرورمجلک
اولسونلر دیو ارسال اولنور بو عالمه کلدکده دنیادامنه دوشدولر ومکر
تزویرینه ودنیت الدانوب اول مزخرف عیش ونوشه کوکل ویروب الده
اولان سرمایه یی برباد ایدوب اول ایرلدقلری مقام که انست مقامیدی
الدن چیقروب تحصیل ایده میوب اسفل سافلنده قالوب نار جحیمه
کرفتار اولوب انواع عذابده اولوب ابدی عذابده قلدیلر بنم امتم دیو
حضرة محمد علیه السلام ایریلقلردن حکایت وشکایت ایلرو السلام

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

و بر دخی بر کمسنه که وطن اصلیه سندن دور دوشسه بهر حال اول ازرده
فراق اولمده درخصوصا که وطننده ایکن ذوقده ورفا صلبتده اولمش اوله
کذلک فی دخی لب آب جوده نشوه و نماده وسرور نشاطده نسیم روح
افزا ایله رقصان وجلوه کنان فرا غتده ذکر و تسبیحده عاید عالم شاهیوش
بالایه قدجکوب باشده طوغ پادشاهی کتوروب سنبل و نسرین و نسترن
اوزره سایه صالوب نه غم روزکار و نه آسیب چرخ مکار دائما کسب
هوا ایدوب لطافتده ایکن ناکاه دست قضا ایروب قدر نیله باشین کسوب
پایینی یرندن ایروب پاره پاره ایدوب بونجه زمان فراق حرارتلرینه قومرودوب
اندن بغرین دلک دلک ایدوب بونجه ریاضت ومجاهدات ندن صکره عاقبت بر
اوستاد کامل وبر مرشد عالمه ایروب آنکله هم نفس اولوب سرنه مظهر
دوشوب بجذبات صیت وصدایه کلوب احوالدن دروندن خبر ویرمکه بشلدی
و وطننده جدا دوشدوکین واقع باویادانندن مهجور اولدوغن حزن
ایله تقریر و شکایت وحکایت ایتمکه آغاز ایلدی کندی کبی بغری دلنمش
و وطننده دور اولمشلری ویورکی یانمشلری شوقه وطربه کتوروب
آنلره دخی الست عالمین یادونا شاد کوکلرینه آباد ایلدی وحالی شرح ایتمکه
بشلیوب دیرکه ٥ کز نیستان تا مرا ببریده اند ٥ از نفیرم مرد و زن نالیده
اند ٥ که نیستاندن تا بنی کسمشلردیعنی بنم تغیر مدن ارو عورت

اکله مشلردی

اکثله مشلر در یعنی بونای وجودی نیستانندن که حق جلّ وعلا کسوب
ایرمشدر عالم ارواحدر مردوزندن مراد عقل کل مرد ونفس کل زندن
دا اوّل خلق عقل کلّ ونفس کلّ در وجمیع موجوداته امر حقّله فیض ایر
شتورن آنلردر وعقل کلّ موجوداتك بابا سی ونفس کلّ موجوداتك آنا سی
متابه سنده در نیتکم انسانك بابا سی آدم علیه السّلام در واوّلا آنا سی حوّا
اولدیغی کبی عقل کلّك مظهری آدم ونفس کلّك حوّا اولدیسه دیمك اولدیکه
بنم تغیّر مدن عقل کلّ ونفس کلّ اولعالمده بکا ترحّم ایدوب کلمشلردر بنم درد
عشقم آنلری ناله یه کتورمشدر وآدم وحوّا دخی ومردوزن دخی ناله
ا تمشدر وبنم بو تغیّر مدن ناله وانکلدی ایچنده در لر تا روز حشر اولنجه
سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق بیو
رردلرکه سینه استرم فراقدن شرحه شرحه اولمش اوله تا درد اشتیاقك
شرحنی آکاییم یعنی آدم نیستانندن کسلمش که عالم ارواحدر واولعالمدن
آیرلدیغین بلوب آنك دردندن سینه سی شرحه شرحه وپاره پاره اولمش
برکمسه استرین تا اولعالمین اشتیاقی درونی آکا شرح ایلیم نه حالدته
اولدیغم بله وانکلیه والّا اولعالمدن خبری اولمین بکا نه کیفیّتله دردل
اولور وبنم درداشتیاقی نجه فهم ایلر معلوم اولدیکه غرق اولمشك حالنی
ینه غرق اولان بلور فالعاقل یکفیه الاشارة هرکسی کودورماندان

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اصل خویش ۞ بار خواهد روز کار وصل خویش ۞ هر کسه که اول
اراق قالدی کندی اصلندن کیرو استر کمذ و وصلنك روز کارك یعنی
هر کسو وطن اصلیسنه طالبدر استر کی اول وصلك روز کارك بنه آله
کتوره خصوصا وطن سرّ نه ایرمش اوله حبّ الوطن من الایمان کمله
ذات ایمانك وطن محبتنه واصل ایدوب ذاتی آنك عشقنه اولشدرمش
اوله ۞ من بهر جمعیتی نالان شدم ۞ جفت بدحالان خوش حالان شدم
بن هر جمعیتده اکلیجی اولدوم یر آمز حالللر له وایوحاللر له جفت
اولدوم یعنی یولداشی اولدوم جمعیت جمله سنه شامل در کرك اعلا کرك
اشقیا کی هر بر ندن اکلدم وهر بر ینه کندی دردیمی شرح اتمك دیلدم
ایوحاللر اولیا وصالحین دیر یر آمز حاللر اشقیا وضالّلر
یولداشی اولدم واحوالمدن آنلدم تا الان اولدم امّا هر کسی از طرز خود
شد یار من ۞ از درون من نجست اسرار من ۞ هر بر کسه کندی
ظنّندن بکا یار اولدی بنم درونمدن اسرار یمی آرامدی یعنی بنی هر
بر یسی کندو یه قیاس ایلدی وکندی بله کیله بکا یار اولدی عین
الیقین ایله بنی کوره مدی آنچق کندی ظنّیله کوردی اولکه بنم حقیقتم
وسرّم دردرونمدن آکاه وطالب اولوب بلدی واولکه طالب اولمدی
لاجرم بندن وسرّمدن محروم اولدی حال بوکه ۞ سرّ من از نالهٔ من

دور بنیست

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

دورِ نیست ایدِ چشمِ کوشش را ان نورِ نیست بنم سرّم بنم نالمدن
اراق دکلدر لکن کوزده وقولقده اول نور یوقدر یعنی اول استدکلری
سرّ بنم اوآزمدن وسوزمدن اوزاق دکلدر بلکه مطلق سویلدیکیم
اولدر نهایت شدّت ظهورندن خفی وآشکاره لوغندن کیزلودر امّا
بوظاهر کوزوقولاغله کورمك واشتمك استدیلر بلمدیلر که آنی جان
کوزی کورر وجان قولاغی اشیدر زیرا انسانده اوچ کوز وار در بری جان
کوزی وبری کوکل کوزی وبری باش کوزی دیر دیدار حقّی اقدجان
کوزی کورر وثانیاً کوکل کوزی کورر آندن باش کوزیدهٔ انلره متصل
اولورا وردخی کورمکه استعداد بولور جمله سنك نوری براولور آندن
مستعدّ نظر اولوهیبتا ولورنیتکم حضرت رسالت علیه السّلام
بیوردیلر که معراج کیجه سی بن الله تعالی فی باش کوزیله کوردم اصحاب
کرام رضی الله عنهم سؤال ایدوب دیدیلر که یارسول الله الله تعالی
حضرتنی باش کوزی کورر می الله خود جسددن منزّهدر سزنجه
باش کوزیله کورد یکزدیدیلر جواب بیوردیلر که چونکه سدرة المنتهی یه
ایرشدم قوندا شیم جبرائیل انده قالدی بکا طرف کلدی سوآر اولوب
یتمش بیك نوردن حجاب کوردم آندن جناب حضرته ایرشدم الله
تعالی بکا دیدیکه یا محمّد برو کل اولندآدن بو وجودم نوردن محض اولدی

جانم کوزیله قلبم کوزی وتنم کوزی بر برینه متصل اولدی تن
کوزی قلب کوزینه بقدی وقلب کوزی جان کوزینه جان کوزینه
بقدی جان کوزی اللهی کوردی حضرة اللهی جان کوزیله وقلب
کوزیله وتن کوزیله کوردم دیدی امدی اول پادشاهك کعنایت
حقله معراج حقایق ایلر بعده ذات حقه قریب اولور الله تعالی
حضرتنی جانله قلب یاننده اولان یتمش بیك حجاب نورانی وآردر
رفع ایلر وقلب ایله تن مابیننده اولان یتمش بیك حجاب ظلمانی کی
وآردر آنیده رفع ایلر زیرا حجاب ظلمانی نفسله بشریتدن حاصل
اولور سلوکله وریاضتله بر بر حجابلری رفع ایلر سلوك حاصیتی
اولدرکه قچنکه سالك اجتهاد ایده بر بر ظلمت حجابلرین رفع ایده ظلمت
حجابی رفع اولدقچه مقابله سنده نور حجابی دخی رفع اولور بر ظلمانیدن
رفع اولدقچه بر دا نور ایدر رفع اولور تا یتمش بیك حجابی ظلمانی
ونورانی رفع اولور تنله قلب مابیننده وقلبله روح مابیننده
برمودکلو نسنه قالمز تن کوزی کوکل کوزینه اولاشر کوکل کوزیده
جان کوزینه جان کوزی حقی کوررو وآصل اولور ذات حق جانی محیط
اولور والله بکل شیء محیط سری آشکاره اولور وجود سالك بحر ذاته
مستغرق اولور وجود اشیا دخی کذلك مستغرق اولور کاه کذ وبی

قائمی افندی
بلمك بلنمك صورتدر
قالدی قطره یوق
اولدی جوره بحره
دالدی

اشیادده

اشیاده وکاه اشیایی کندوده سشاهده ایلیوب اشیاده کندوجودیدن
بالکلیه محوا ولوروجود حقدن غیری نسنه قالمن سالك امر کوندن
باش قالدیرورکوردرکه اولده وآخرده ظاهرده وباطنده حق ایمش
امّا کندی غافل اولمغین ظنّله شبهه ایچنده غرق اولورکندوی بشقه
اکلیوب کفروشرك ظلمتنده ایمش قچنکه تجلّی حق ایریشوب خواب عدمدن
اویانوب نظرایدرکوررکه لَیْسَ فِی الدَّارِ غَیْرُہٗ دیّار ه معشوق وعشق
وعاشق جونکه براولدی سنده حجرآن نه نسنه دیرکه وصلت صفتمن
دیرآ وصلت ایکی شیٔ مابینده اولورایکملك قالیقمجق برلك ثابت
اولورایله اولسه هیچ کمسه کندوکندویه واصل اولمق قیدنده اولوردی
اولمزتنله جانن براولدی سرّی وحدة ظهورایتدی سلطان بیورردرکه
تَنْ زِجانْ وجانْ زِتَنْ مَسْتُورِ نیست ه لیك کَسْرا دیدْ جانْ دَسْتُورِ نیست
جانن تندن تن جاندن اورتولودکلدرلکن کمسه جانی کورمش دکلدر
وجانی کورمکه دستوریوقدراکرتنسز جانن کورمك میسّراولیدی
بوعالمه کلمك احتیاج اولمزدی اول عالم کاروآحدرآنده کوریلوردی
پس معلوم اولدیکه بوعالم بشریّه کلمکدن مرادجانی کورمك ایمش
نه سبیله بدن سبیله تاکه اروآح اول عالمدن سفرایدوب عقل
کلّدن نفس کلّه آندن افلاکی آندن نجومی آندن نباتی آندن حیوانه

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

حیوانلرن انسانه کلوب آنلرن عقله واصل اولوب عقل سرمایه سیله
اول سفری ایدوب کلدوکی عالملردن حاصل ایتدیکی حجابلری کدیتمش بیك
نورانی ویتمش بیکی ظلمانی دینلمشدر بو حجابلری بو سفرلرده تحصل
ایتمشدی اول عقل سرمایه سیله سلوك وریاضتله وتربیت مرشد
ایله برطرف ایدوب مرتبهٔ اولی یه ایرشوریدنه دخی روح کیفیتن
ویروب ماسوالله کدمذکور اولان حجابلردن مقالدیروب حق کوزیله
حقی کندوده وهر اشده مشاهده ایدوب حیات جاودانه یتشوب اولمزلکن
اول اولوب کیمای صرف اولدقدن صکره تن جاندن جان تندن مستور
اولمز اولور کاری هردم مشاهدهٔ دیدار اولور بن اولم کم کورزم
حقی عیان هریرده عارفیسك برو کل جثمه بقی کورسنده وبردخی
بودرکه جان برایینه مثابه سنده درکه ایکی جانبی مصیقل ومجلا اولله
ایکی جانبی مصفا اولن ایینه یه نظر ایتسك هرکز صورة کورنمز ایله
اولسه لازم کلدیکه آنك برجانبندن برکشف نسنه اولله کدکما حائل اولله
وپرده اولله تاکه نظر اولندقده صورة منعکس اولله پس روح انسان اول
پرده سز مجلا آیینه کبیدرکه هیچ برشیئك صورتی آنده کورنمز ایله اولسه
الله تعالی کمال حکمتندن بدن انسانی چار عناصردن جمع ایدوب قدرت
ایله فرق صباح تخمیر ایدوب تمام اولدقده نفخ روح ایتدیکبدن روحه

مرآتکه

سر انك آردنده كه پرده كبى اولوب صورى اعمال روحدن كورينور ظهور
ابتدى فى المثل بدن روحه آلت اولدى وروحك برجانبى بدنا اولديغى
كبى بر يوزى دخى حقه اولدى بدن جانبى غايت ظلمت اولمغين لذت
صورته غلبه ايدوب حقدن جانبى دخى محجور ايلدى لازم كلديكى الله
تعالى حضرتى انبيائى بونلره كوندروب ارسال ايلديكى روحدن حقدن
جانبندن وتندن جانبندن اولان حجابلرى سلوكله مصيقل وبجلا
ايده لر تاكه جمال حقدن بتون بجلا ايدوب آيينهٔ جانى باشدن باشه
احاطه ايليه قجنكه آيينهٔ روحده پرتو رحمان ظهور ايده آيينه كندوى
نظر ايدر وجهة اللهى آشكاره مشاهده ايدر اولزماندم آيينه لدن حكمى
رفع اولوب صورة رحمان عيان اولور صدای انا الحقه منصور كبى
آغاز ايدركندو محو اولور تنده روح اولور روحده حق تعالى دمبدم
ظهور ايدر بوحديث شريفك معناسى ظهور ايدركه قال النبى عليه
السلام خلق الله آدم على صورته معناسى بودركه الله تعالى آدمى
كندى اسماسى اوزرينه خلق ايلدى يعنى روح انسانى صفات رحمانده
روح صفاة حق اولوبحق آيينهٔ تنده تجلى ايدوب اولور واصل حق اولور
ماداميكه بشريتدن قالقه بى حجاب صفاة الله واصل اولور بدن دخى
اصلى كه طبراق وعناصردر تنكا واصل اولور اول عالمده دخى تن جانندن وجان

تندن مستور اولمز ه آتش است این بانگ نای نیست باد ه هر کرا این
آتش ندارد نیست باد ه آتشدر بو نایک ثا وآزی یل دکلدر هر کیمک
بو آتشی طو یمز بوق اولسون یعنی فنا اولسون که وآر اولوب بو آتشی
طو تمیه سلوکدن و اول جهتدردن مراد آتشی تحصیل ایتمکدر تا اول
آتش صاحبی عشقه وآصل ایلیوب ابدی زنده ایده وهر که بو آتش
عشقدن محروم اوله یوق اولسونکه آنک وار لوغندن یوقلغی یکدر
آتشی عشق ایست کاندر نی فتاد ه جوشش عشق است کاندر می فتاد
عشق بر آتشدر کی نی ایچنه دوشدی عشق قیناسیدر کی می ایچرم
دوشدی یعنی هر وجودك البته حرکتی وجنبشی عشقله در امتا هر
شیئك عشقی مرتبه سنه نسبتدر ه نی حریف هر کی از یاری برید پرده
هایش پرده های ما درید ه نی بولد آشدر هر کسیه کم اول بر یاردن
کسولمش اوله یعنی آیرلمش اوله واول نیك پرده لری بزم پرده لریمزی
یرتدی یعنی بزی حجابدن قورتردی هر پرده کی نفظی کلور انسان کامل
مله اشارتدر دیمك اولور کی انسان کامل اول کسیه حریف در کی کندی
حقیقتندن ایرولدیغی بله وکیروا وتشمق طالبنده اولا والا یعنی
اکر بویله اولمزسه نی حریف دکلدر زیرا محجوب بشریتندر همچو نی
زهری وتریاقی کدید ه همچو نی دمساز ومشتاق کدید ه نی بلی بر

زهری

زهری نی کبی بر تریاقی کم کوردی ونی کبی بردم دوزوجی وشتاقی
کم کوردی یعنی طالب عشقه تریاق ومنکر زهر دروطابدک دمن
دوزیجید روشتاقدر نی حدیث راه پرخونه میکندر قصه
هاى عشق مجنون میکندر نی قائله طولمش یولك خیرین ایلر مجنون
عشقك قصه لرین ایلر یعنی قائله طولمش یول عشق یولیدرکه اویوله
نجه باشلر کسیلور ونجه باشلر آیق ونجه آیقلر باش اولور عاشق
دمبدم کندی قائله اوینار فاما راه پرخوندرکه هرکه اولراهی قطع
ایلیه لقای معشوقه واصل اولور معشوق کندی اولور نیتکم مجنون
لیلای استیوکلدی عاقبت مجنون کمال اتحاددن بلایه نظر ایتمیوب لیلی
بنم دیدیکی معروف قصه دراشده فنا دنصکره بقا بودر محرم این
هوش جز بیهوش نیست سر زباز مشتری جز کوش نیست بوعقلك
محرمی عقلسز لقدن غیری دکلدر تحقیق دله قول لقدن غیری مشتری یوقدر
یعنی عشقه منسوب اولان عقل عقلسز لقدر خدمت ایلین عقل عقل دکلدر
وعقلسز لق دیوب ردّ ایتدکلری عقل معاشدرکه عوامه منسوب بدر دله
قولق مشتری اولدیغی کبی عشقه ده عقل کل مشتریدر ولا یقدر
درغم ماروزها بیکاه شد روزها باسوزها همراه شد یعنی بزم
غمزده کوندوزلر کیجه اولدی وکوندوزلر یمز یا نقدلر یولداش اولدی

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کوندر و من کیجه اولدی دیمك یعنی ظاهر یمز باطن اولدی و غم عشقده بزم
بودار لغمز کیجه و کوندوزی غائب هویتده تبدیل ایتدی و باقی کوندوز یمز سوز
وخالاته تبدیل و یولداشمز اولدی ۵ روزها کر رفت کور و پاك نیست ۵ تو بمان
ای انکه چون تو پاك نیست ۵ کوندز لرا کر کتدیسه دی کتسون قور قویوقدر
سن قال ای اولکه سنجلین پاك بوقدر یعنی کوندز لرکه بو عالم شهادتده اولدقلری
او قاتدر اکر اول کوندز لرکه بو عالمده بزم عمر یمز ایدی اکر آخر اولوب کتدیسه کتسون
سن قال ای مقصودی جان ودلکه سنجلین پاك بوقدر ازلی ابدی و باقی سنسن هرکه
جزماهی ز آبش شیر شد ۵ هرکه بی روزیست روزیش دیر شد ۵ هرکه بالقدن
غیریدر اول بالغین صویندن طوقا اولدی هربی نصیبدر آنك کونی کچ اولدی بالغدن
مکانی صو اولدی غی کبی اهل توحیدکده مقامی توحیددر بالق صودن آیرلسه فجه
هلاك اولورسه اهل عشق دخی اویله در امثالی انلرکه بودریای توحیددن بی نصیب
اولدی انلرك کونی کچ طغدی صفاة اللهدن و عشقی خدادن محروم اولدی بنیاد
حسب حال پخته هیچ خام ۵ پس سخن کوتاه باید والسلام ۵ بخته نك حسب
حالك هیچ بولمز پس سوز قصه کر کدر والسلام یعنی نجه یلرسلوك ایدوب
یا نوبیا قلوبه روز شب جست وجوده اولانك حالنی خام و مبتدی اولان
انلمز و بولمز پس سوز مختصر کر کدر سوز اوزاتمه صنك فائده سی اولمز والسلام
دریای بی درکه ستمکان ذکلیم ادراك ادر تکلمز لقلرك بیانده در دریای فاکر

دریای بی درکه ستمکان

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

تراکنجا یودی ○ تا زجانم شرح دل پیدا شدی ○ ای دریغا اگر سنده صفمقلق اولیدی
تاجانمدن کوکل شرحی سکا آشکاره اولیدی یعنی دکمه هرکسک سر اللهی فهم
اتمک نصبی دکلدر زیرا متحمل عنقا لقمه سین سرچه حضم ایده من ایله اولسه
شرح دل هرکسه صفمق سقدآری ظهور ایدرک فهم ایتدوکیدر کین سخن شیرا
است در پستان جان بی کشنده خوش نکردد اوروان بوسوز سوددرجان
ممه سنده چکیجی سهز خوش روان اولوب اقماز زیرا انسانک کاملک صدری معانی
سودیله مالامالدر ومرید اول سودک چکیجی سی وامیجی سیدر پس مرید ما
دامکه اول معانی الهیه سودنی کوکل عالمندن تشنه اولوب چکمینجه انسانک
کاملک صدری وعقلی ممه سندن چوشوب خروش ایدوب آقمز امدی مرید
اولان دائما تشنه وسراقب اولوق کرکدر مستمع چون تشنه وچو بنده
شد ○ واعظ ار مرده بود کوینده شد ○ وقتاکه دکلیجی صوسز واستیوجی
اوله واعظ اکر اولو اولور سه ده سویلیجی اولور یعنی دلک مشتریسی قولقدر
اکر دکلیجی اولان کسنه مرید وعبارات ومعانی یه تشنه اولوب جان قولاغیله دکلسه
بی اختیار واعظک سینه سنده اولان معارف ظهور ایدر البته مستمع اولیجق
سویلیجی شوقه کلمک محالدر مستمع چونه تازه ایدبی ملال صد زبان کردد
بکفتن لنک ولال دکلیجی چونکه تازه کله وملالتسز اوله یوزدل سویلمکدن
چونکلیر وسویلمز اولور یعنی قبش ایامنده نباتات کبی تازه وآب معرفتی نوش

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اتمکه لیاقتی اولمه اکرو اعظمک و مرشدک بویوزدیلی دخی اوله وسویلمکدن لال
اولور وچونکه لیاقتسزلیدن تکلیمی تسلی بولوب قلنمز زیرا نباتات هیچ یغمور صویینه طویاری
اولدقده اویله بیله چون دریایه بحری دوراز کزنده برکشایندان ستیران روی
بنده چون بر محرم ایچری کله ضرار و زیانلدن اراق اوله اول مستور اولنلر
بندیورنیی آچرلر یعنی بزم سرّ بزمه محرم اولان ایچروکلسه کوکل خلوتنه
یاظاهر خلوتنه اول مستور اولنلرکه عروس معانی الهیه دراچیلورلس
پنهان اولمزلر چونکه نامحرم درایه اردرم پرده درپنهان شوندا اهل
حرم انتا چونکه نامحرم قپومدن ایچروکله بیله ایچنه پنهان اولورلر اهل
حرم یعنی نامحرم ومنکر اولان قپودن ایچروکله اهل حرم کابکار معاینه درپرده
ایچنه پنهان اولورلر کندولرین کوسترمزلر چونکه زاغان خیمه بربهمن زدند
بلبللان خاموش شدند درتن زدند چونکه قرغه لرقیش اوزینه چادراوردیلر
بلبللر خاموش اولدیلر واپسم اوتوردیلر قرغه دن مراد شول کمسه لردرکه علم
اللهدن بی نصیب اولوب بصورة علمه قانع اولوب بلکه آندن دخی مراد خلق ایچون
اولورعالم صورتنده جبه ودستار حمائله عوام مسکینی الدایوب کلام حقی
تحقیق ایدوب منبرلرده چقوب خلقه نصیحت ایدوب کندیلر عکس ایدرلر
وبهمن کاوزته قیش آیدرکه غایت صوقدن عبارتدر آنلر اهل صورتن
اعتقادی وبونلرکه ذکراولندی محبتلری صفتیدرکه اولزاغلر مکروتزویر

چادربینی

چادر بر بنی کند ولرك مکر و حیله سیدر و نظقلری و نفسیدر بو اهل
صورة جاهللرك اولقیش اعتقادلری اوزرینه قورديلر و بو در مندلرك
یولن اوروب اهل الله مجلسندن دور ایتدیلر لاجرم اهل الله دخی بلبل
کبی اَبْسَمْ اولوب اولقیش صفتلولرم دیر سویلیوب عالمدن ده اولدیلر
مستمع خفته است کوتدکن خطاب ای خطیب این نقش کمر زن بر تو آب
دکلبی او یومشدر سوزی قصه ایله ای خطیب بو نقش صو اوزرینه
آز اور یعنی دکلبی اولنلر حبّ دنیا ایله و نقش ماسوا ایله آلوده او لمشدر
و او یومش و خو آب غفلت جان ودللرین قپلامشدر دیمدی ای خطیب وای
واعظ بو نلرم کلام خدای سویلمك صو اوزرینه نقش یازمق کبیدر هیچ صو
نقش قبول ایدرمی اما نمز هماں سوزونی ضایع ایدرسن دیمکدر دریا
سر کین لمك بیانده در عارفان کز جام حق نوشیده اند مر آزهادر نسته
و پوشیده اند یعنی عارفلر کز جام حق نوش ایلمشلر در آزلری بلمشلر
و اورنمشلر در یعنی جام حق عشقی مطلقدر هر که بو عشقه مظهر در ایکی جهانك
اسر آرنه و علم لدنی یه مالکدر لکن دیمه کسیه راز لرین کشف اتمزلر هر کرا
اسر آر کار اموختند مهر کردند و دهانش دوختند هر که که بو اشك
اسر آرین تعلیم ایتدیلر آغزلرینه مهر اوردیلر یعنی عالم عشقه و مشاهده
منسوب اولان کادك اسر آرینی ایتدکلرینه کسنك دهانك دیکوب مهر اورمشلر

دریا سیر پوشیدن

تا دستور او لمینجه بیان ایده مزلر ● برلبش قفلست ودر دل رازها لبخوش
دلپر آز آوآزها ● لبی اوزرنده اولعارفك کلید وآردروکوکلنده رآزلر واردر
لبی اپسمدرامّا کوکلنی طوپطولو مرآزلردرزیرآ اسرآرکاری تعلیم ایتدکلری
کمسه یی بواوصافله موصوف ایدرلر ● سِرِّ غَیْبُ اثر اسرداموختن کوزِ
کُفْتَنْ لَبْ تَوانَدْ دوختَنْ ● عالم غیبك سرّینی اورتمك ایچون لایقدرکسو
یلمکدن دودق دکمکه کوچی یته یعنی سرّی فاش ایلمکه قادراولمز هرنه
طاعت سبیله اولسرّی کسب ائتسه آنی ستر ایدوب بردخی سن تحصیل
ائمه سنه سعی ایلیه ● کوشِ اَنکَسْ نوشَدْ اَسْرارِ جلالْ ● کوجوسوسَنْ
صَدْ زیانْ اَفْتادِ لالْ ● اول کسنك قولقی اسرآر جلالی نوش ایدرکه
اول سوسن کبی یوزدلی اولله لال دوشه یعنی جلالی کمم کندولرك
نام شریفلریدر ووجودلری اسرآر حقّه مظهر دیوردرلرکه برزم
اسرآر یمزی اول کسنك قولقی ایچرکه سوسن کبی یوزدللی اولله هرکز
نطقه کلمیه ● تانکویَدْ سِرِّی سُلطانْ رابکَسْ ● تانریزد قندرا پیش
مکس ● تاسلطانك سرّینی کمسیه دیمیه تاقندسکّری سنك اوکنه دو
کمیه یعنی سرّ سلطان دکمه کمسیه آچمق مکسر اوکنه نبات سکّری
دوکمك کبید دمکر مریدصادق اولله ● دَرْخورَدْ دُرْ بانشَدْ جزْ مرغ آبْ
فهم کنْ وَاللهُ اَعْلَمْ بِالصَّوابْ ● دریایه لایق اولدی مرغ آبدر غیری

فهم ایله صوابی الله اعلم دریغنی صویه منسوب اولان قوشلردن
غیری دریایه یقین اولدیغی کبی دریای حقیقتده منسوب اولانلر
یقدر والا نادر محرم حقیقتدن نه خبر بلور

صفات کمال ذات حضرت خداوندکار قدس سرّه العزیز

در بیان کمال ذات پاک حضرت خداوندکار

حضرت خداوندکارك ذات پاکلنك کمال بیانندن در ه ماهمه
مرغ ابیاغم ای غلام ه بحر بی داند زبان ما تمام ه بزدکلی مرغ آبیلرون
وزای غلام ه بزم دیلمز دریا بلور تمام ه یعنی بزدوکلی دریای حقیقتك
یوزوچو وشناورلریوز بزم دیلمزی دریای حقیقت بلورو بتمام منسوب
اولنلر بلور بتمام ه خلق ما بر صورة خود کرد حق ه وصف ما از وصف
او کی برد سبق ه بزم خلقتمز یعنی بزم یراد یلیشمز کندی صورتنه اوزره
ایلدی حق بزم وصفمز آنك وصفندن سبق طوتر بو حدیث شریفك مضمونیدر
خلق الله آدم علی صورته یعنی الله سبحانه وتعالی آدمی کندی صورته
اوزرینه برتدی پس سلطان قدس سرّه بیورر لرکه بزم صورتمزی حق تعالی
کندی صورته اوزرینه خلق ایلدی بزم وصفمز سبقی آنك وصفندن طوتار
زیرا کی جسمك خلقتی روحك تصفیتی صفاة الله اوزره در وانسانی کاملك
جسمیده روحدر وروحی صفات رحمانده روو صف خدایله متصفدر
وصفی دائما خدادن طوتار جسم ما رو پوش ما شد در جهان ه ما چو دریا
زیرا این که در نهان ه بزم جسممز پوزومز اورتسید بزدریا کبی برصمان

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

جوبنك آلتنده كيز لنمشوز يعنى بو جسم روحه نسبت دريايه نسبت
صمان چوبى كبيد ردِيمك اولور كه بزم دريامز حقيقمن تن چوبى آلتنده
كيز لودر ٥ كان قندم هم نيستان شكرم ٥ هم زمين مير و بد و من ميخورم
قند كانى دخى شكر قمشلغيم هم بندن ٥ بتر بنه بن يرن قندن وشكردن
مراد علم الله ومعرفة الله در كه شكر و قند قمشلغندن حاصل اولديغى
كبى معرفت وحقايق وعلم لدن دخى بندن حاصل اولور وبندن ظهور
ايدر كشف والهام سببيله بنه هم بن يريم يعنى اولبنم حقايقى ومعا
ريفى فهم ايدن وبيلن بندر حقيقتى بن اولمز اول بندندر وبنم نور
مدندر آنك يدوكى بنم يمدر وبندن غيرى اولان نصيب دكلدر تاكِ
نفريد شمارا شكل من ٥ نقل من نوشيد بيش از نقل من صقين
بنم شكلم سزى آلدانميه نقلمدن اول نقلم نوش ايدن يعنى بنم جسمه
وصورتمه آلدانمك نيتكم رسول الله عليه الصلوة والسلام ايچون
منافقلر ديرلردى مالِ هذا الرسول يأكل الطعام ويمشى فى الاسواق
ديمك اولوركه بونجه پيغمبردركه يمك يرو چارشولرده كزرظاهرده نظر ايدوب
معنا ده غافل ايديلر ومحروم ايديلر جانب حقدن جواب كلديكه يا محمد قل
انما انا بشر مثلكم يوحى الىّ يعنى دى آنلره يا محمد اكرچه بن سزجلين بشرم
لكن بنم جانب حقدن وحى كلور امدى حضرت خداوندكاردخى قدس سره شويله

بيوردى

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بیورد یلر کہ عالم غیبدن بکا الهام کلور صفین صورتیمه آلدنمک بنم نفلمی
ومعاریفمی نوش ایدین آندن اوکدین کہ بو صورة عالمندن نقل ایدرم من چو
خورشیدم درون نوره غرق ٥ من ندانم کرد خویش از نور فرق
بن کونش کبی نوراینه غرق اولوردین کوچوم بتمز کندیمی نوردن فرق
ایلیم یعنی کرچه صورتا بنده سنزین شکلکزده ین لکن بن نور وحدت ایله
غرقدن هرکز کندیمی نوردن فرق ایده من اولدم بنی بشر صانوب نورمدن
محروم اولمك ٥ رفتنم سوی نماز و آن خلا ٥ بهر تعلیم است سیر
خلقرا ٥ بنم نمازم جانبنه وخلوة جانبنه کتم خلقه یول ایچون در یعنی
بن صورة عالمندن چوقدن قالقدم بنم بو عالمده اولدینم و نماز و خلوة
ایتدیکم مطلق سنزه وخلقه یول کوسترمکدر وارشاد ایمکدر یوخسه بن و
طن اصلمه چوقدن کیدردم لکن جانب حقه سنزه یول کوسترمك ایچون
مأمور اولمق اولدم تاکه سنزی دخی چیسن تندر بخلاص ایدم طوردینم آنك
ایچوندر ٥ خواب می بینم و لی در خواب نی ٥ مدعی هستم و لی کذاب نی
دوشمکورورم ولی اویقوده دکولم مدعیم بن امّا یلانجی دکولم یعنی
دوشدن مراد عالم مثالدر و عالم آخر تدرک بو عالمده اولدیغی دوشیله
کورولوردن اکثری بو عالمدن کوزیومدیغی کبی اول عالمده بولنور
نیتکم حدیث شریفدرکہ النوم اخ الموت یعنی اویقو اولومك قرداشدر

او یقودن او یاند قده بو عالمه کلور فچنکه انسان فوت اولنه بو عالمدن
بالکلیه قالقوب روحی اول عالمه الترامدی اول عالمه نسبت بو عالم
دوشن اولدیغی کبی اینده بو عالمده کورورم لکن بو عالم فانیدر اول
باقیدر پس سلطان بیورر لرکه دوشن کورورم ولی اویقوده کولم
یعنی اول عالم آخرتی کرسن دوشده واویقوده کورورسن بن آنی آشکاره
واویانقلقده کورورم وبرآن نظر مدن کتمن ودعوآمده دخی صاد قم
نَزْدِ آن کِ لَم یَذُق دَعوی‌ست اِین ۰ نَزْدِ سُکّانِ اَفق مَعنی‌ست اِین آنک
عندنده که دائمشدر روذوقا نمشدر دعوآدر بوسوزامّا افقده
ساکن اولنلر فتنده معنادر یعنی اهلی فتنده ومشاهده ایلیجی فتنده
ومعنی افقده ساکن اولنلر فتنده بوسوز معنادر امّا نا اهل و
غافل یانده دعوآدر سَن لَم یَذُق لَم یَعرِف دربیان نصیحت منکران آن
منکرلره نصیحت ایتمک بیانده در ۰ چون ترا ن چشم باطن بین نبود
کُری پندار یَ اندر هر وجود ۰ چون سنده اول باطن کور وجی کوز اولمیه
هر وجوده اکر یلدِ ظن ایدرسن یعنی هیچ بروجوده انکار ایلمه که
جمله مخلوقی خدا در بیتکم قرآن عظیمده کلمشدر قال الله تعالی ما تَرَی
فِی خَلقِ الرَّحمٰنِ مِن تَفاوُتٍ کِ خلق رحمن ده تفاوت کورمزسن آنچق تفاوت
روشده وقولده وفعلده دربوخسه خلقتده تفاوت بوقدر حکمت باطن

کوزیله
سرهنك بلیر
جاوش کور
بزدره بر مد
جاوش اول
منکر شست س
درویشلر جه
فهم وعقل آ
بر عالمدکی آ
انکلمز همان بو
کرمکه وجود
آردند بدرود
کچمشلر درذو
اولنه ۰ توهم
سن همان آی

کوزیله

کوزیله کورمکدر ه کرترا بازاست آن دیده یقین ه زیرا هرسنکی یکی
سرهنك بلین ه اکی یقین کوزی آچیق ایسه سنده هرطاشك آلتنده بر
جاوش کور یعنی یقین کوزی آچیق ایسه صکره هرطاشك دبنده وهر
بر ذرده بر معنا کور رسون که اولا سنی آکاه اتمکی و نور حق کورمکی بر
جاوش اولور ه کاردر درویشی ورای فهم تست ه سوی درویشان
منکر شست ست ه درویشلك کاری سنك فهمك آردنده دیر سن
درویشلر جانبنه سست نظر اتمه یعنی درویشلرك برایشلری وار درك
فهم وعقل آنی اکلمز بنه آنی بلن اول ایشه مظهر دوشمز دیر یعنی عالم بقایه
بر عالمدر که آنی اکلمغه آکا واصل اولمق کرکدر یوخسه بوسنك فهمك آنی
آکلمز همان یوق یره انکار ایله وسستلو لکیله بونلره نظر ایدوب وبالله
کرمکه وجود کله وینکشه خلل کلور ه زانکه درویشان ورای ملك ومال
روزی دارندر ذو الجلال ه آندن اوترو که درویشلر ملك ومالك
آردنده درو درك رزق طوترلر ذو الجلالدن یعنی دنیادن ودنیادهاولندن
کچمشلر ذو الجلاله کوکل بغلمشلر درکه درین وبی نهایه رزق دخی طوترلر
ما لا عین رأت ولا اذن سمعت که نه کوزلر کورمش ونه قولقلر اشتمش
اوله ه توهمان دیدیکه ابلیس لعین ه کفت من از آتشم آدم زی طین
سن همان آنی کورکه ابلیس لعین کوردی ودیدیکه بن اودندن آدم باچقدن

یعنی آدمک معناسن کورمدی آنجق صورتنه نظر ایدی صورته آلدانوب
معنادن محروم اولدی ۵ چند بینی صورة اخر چندِ چند ۵ چشم ابلیسانه
رایکدم ببیند ۵ نجه صورة کورورسون آخر نجه نجه اول ابلیسدک کو
زونی بردم بغله یعنی ابلیسدن اولان کوزونی بغلینجه رحمان کوزونی
آنجق آجمزسن صورتدن کچ که معنا بوله سن کارِ ازین ویران شده
است ای مردِ خام ۵ کِ بشر دیدی مر اینها چو عام ۵ ایشن بوندن
ویرآن اولدی ای خام کشی که سن بونلری عوام کبی شر کورد یعنی
اولیالری وفقرالری ابلیس وعوام کبی شر کورورسن آندن اوتروکندینی
کاملدن قیاس ایدرسن وکندی ایشن تباه ایدرسن مرد آن خدآدن
دورا اولورسن در بیان مقلدان که خویش را به کامل قیاس کنند شول مقلد لرک
بیانده درک کندولرک کامل قیاس ایدرلر ۵ جمله عالم زین سبب کمراه
اند ۵ کم کسی زاید الحق آگاه شد ۵ جمله عالم بوسببدن آزغون
اولدی آز کمسه ابدال حقدن آگاه اولدی یعنی ابدال حق آز بلدی وتکلدی
زیرا آنلرک وجودلری مرآت تجلّاد رهر ابله مغرور کرآنلره نظر ایده
کندی زشت اعتقادنک وافعالنک صورتی اول پیر دوشن ضمیرده
منعکس اولور کوریجک اعراض وانکار ایدر امّا آنلرک کمؤمن ویار
خدآدر بحثلری وحسن اعتقادلری منعکس اولو نظر ایتدکده جمالِ

صفات مقلدان

کمال

کمال مشاهده ایدرلر محبتلری زیاده وایمانلری درست اولوب قلبلرینه داخل
اولورلر تاکه ایدر رحمة للعالمین آنلردر اَنْ دِلی کزْ اَسْمانها برْ ترست
اَنْ دِلِ اَبْدالْ دِلِ پیغمبرست اول برکوکل که کوکدن دخی یوجه درکدر اول ابدال
کوکلی پیغمبر کوکلیدر یعنی ابدال که اولیاء کبارد رآنلرك کوکلی پیغمبرلرك
کوکلیدر لوح محفوظ خدا درك کورکدن وعرشدن یوجه در یعنی بلکه یدی
قات کوك آنلرك نفسیله کردش ایلر قَصْدِ جَنْدِ اَنْبیا می داشتند جِسْمِ
دیدَنْدادَمی پَنْداشتند انبیانك چنکی قصدین طوتدیلر جسمی کوروب
آنی آدم صاندیلر یعنی جسم انبیایی کوروب کندیلرکبی قیاس ایتدیلر حالاکه
انبیا واولیا اطوار جسمدن منزّهدر اول سبیدنکه آنلر وجودك دیریلریدر
بشر یتلرندن کثافت تأثیر ایدوب روح صافلرین مکدّر ایتمشدر پس منکر
آنك دیده لری بی نور اولغین آنلرك انوار غیبلرین مشاهده ایده مزلر کفت
اینك ما بشر ایشان بشر ما وایشان بنده خوابیم وخور دیدیلرکه اشده
بنده بشر بونلرده بشردر وبونلرده یمك ویمك واویقو اسیرید یعنی
بو انبیانك واولیانك غذای جسمانیلرین کوروب غذای روحانیلرینی بخبر
اولوب دیدیلرکه بونلرده بزجلین اوپومق ویمك ایچمکده بزدن فرقلری ندر
این ندانستند ایشان از عمی هست فرقی درمیان بی منتها بونی بلمدیلر
کور نوکلرندنکه آنده بی نهایت فرق وار دیر بلمدکلرینه سبب اولدرکه آنچق

روح حیوانی معاشنه مقیّد اولوب محتدرین وسرمایه لریله اولجانبه
صرف ایدوب نور بصیرتدن بی نصیب اولوب بونلرك روح قدسیلری
نه وجهله عالم غیبدن پروا ایدوب نفس بنفس حقّله نه معامله ده
اولدوغنی ادراك ایتمدیلر ه از مقلّد تا محقّق فرقها ست ه کین جود
اودست وان دیگر صداست ه محقّقدن مقلّده جق فرق وار دیر هر
محقق دانودکبیدر اول بر صدا کبیدر یعنی اهل تحقیق حضرة داود
مثالنده در ومقلّد آوازمثالنده درجمیع موجودات نك اوازی آنجق
داوده مخصوص صدر داود اوازیله سائرك اوازی بین السّما والارض
کبیدر ومحقّق حیدر مقلّد میّتدر ه کافر ومؤمن خدا کویندیلرك درمیان
هردو فرق هست نیك ه کافر ومؤمن خدا دیر ولی ایکسنك مابیننده فرق
وار دیر زیراکه مؤمنك خدا دیمسی ایمانله وتصدیقایله درو حضرت
رسول علیه السّلام مه متابعتله درامّا کافرك خدا دیمسی شرکله وکفرله
وپوته سجده اتمکله درو انکارایله درا ویله اولسه کافرك خدا دیمسیده
عین کفر اولدی امّا مومنك عین ایمان اولدی ایکسنك فرق یردن کوکه
دك اولدی خدا دیمك فرق بی نهایه اولدی ان کدا کویدکدا از بهر نان
متّقی کویدخدا از عین جان ه اول کدا اتمکچون خدا دیر امّا متّقینك خدا
دیمسی عین جاندندر یعنی بعض کدا اتمك استمك ایچون دیر امّا متّقی کی

اهل

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اهل تقوید روسالکدر عین جاندن ودرون دلدن الله دیر پیر کدا الله
دیمسیله متقسنك دیمسی برا ولمدی وکافرله مؤمن دیمسی دخی بردکلدر
اویله اولسه حضرت خداوندکا قدس سرّه بوکا اشارت بیوردیلر که بعض
درویش عالم فقره مطلق الله‌ی بولمق ایچون داخل اولور غیری مرادی یوقدر
ایکی جهاتی ویرسه لردونوب بقمز امّا بعضیلر وارديركه عجز ندن وضعفدن
رتندن دوردرویش اولور اویله اولسه اضطراری درویش ایله اختیاری
درویشك دخی مقامی ومراتبی وسلوکی وخدایه نازنیازی بردکلدر کدای
جاندن کدای نانی تمیز ایلك دیو برمثال دخی بیوردیلر هردوکون زنبور
خوردندا زنحل لیك شددزین نیشی وان دیکر عسل هرایکیدورلو
آری برکلدن یدیلر لکن بوبرندن عسل وبرندن دیکن اولدی یعنی
بعضیلر درویش اولوب فقر خواننددن تناول ایتدکده نجه معنا ومعارف
ومشاهده وذوق حاصل ایلدی بال آروسی کبی هرشیدن وهرذرّه دن
برکونه عرفان وبرکونه ذوق حاصل ایدر وقلبی خانه سنه شهد
لذّتی وبروب عسل مصفّای معرفت ایله نجه لرین شیرین دهن
وسدره وطن ایدرامّا بعضنك معرفة الله مجالی اولیوب فقر خواننددن
یدیجه بغض وحسد ونفاقی زیاده اولوب شدّت آروسی کبی هماندن
ایدوکینه صوقوب آجی مقدّدن غیری نسنه حاصل ایده مز اصلنده کز

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ونهادنده کی وخباثت محدث فقر له ظاهر اولوب برعقرب اولور نعوذ بالله
زیرا اولولر یولر مشدر درک سلوك ودر ویشلك انسانك تحکید رشول
کمسنه نك کذاتی خالص آلتون کبی پاکدر ونورانید رعالم فقره داخل اولیجق
نورآنیتی ولطافتی ظاهر وهویدا اولوب سبدم ازدیاردہ وترقیده
وظهوره اولورامّا زراصلی ناری وظلمانی وقلب اولورسه فقر محکی
فی الحال آنی آشکاره ایدوب باعث آلی مابینده رسوای ایلر خسر الدنیا والآخرة
اولمدن حضرت الله عنایت ایدوب وآنلری خلاص ایلر ۵ هردوکون
آهوکیا خوردندوآب ۵ زین یکی سرکین شدوزان مشك ناب ۵ هر
ایکی دورلوآهوبرا وتدن یدیلر وبرصودن ایچدیلر اول برندن نجاست
حاصل اولدی بوبرندن مسك اولدی بوبیت دخی مذکوراولنلر مثالدر
این خورد کردد پلید ذوجدا ۵ وان خورد کز در همه نور خدا ۵ اول
بری یدوکندن خباثت وپلید حاصل اولورکندودن آیریلورانجانیه
کیدرامّا بونك یدوکی نورخدا اولوریعنی شولددویش کلیل نهار
توجّهده وعبادتده وتحصیل معرفتده وسلوکده ومراتبی تکمیل اتمکده در
اویله کسنك یوبا یچدوکی دوکلی نورخدا در وامّا انلرکه صورة
فقر له مصوّر اولوب معناء فقردن دخی مقامات سلوکدن بیخبر
وبیحاصل وعبادتده کاهل وطلبده پرقصور اولله آنك یدوکی وایچدوکی

همان

در بیان ذات پاك عرفان

همان کندو کبی پلید و مردار در انجق یمك و ایجمك و فضلات برقق
اولور عمرین هیچه صرف ایتمشلر در العیاذ بالله تعالی **در بیان**
ذات پاك عرفان بو بیان عمله و عمل ایله و صدق جسد ایله عرفانه قدم
بصن عارفلرین ذات پاکینك بیانندہ در ٥ چون مبدل گشته اند ابدال
حق ٥ نیستند از خلق برگردان ورق ٥ چون تبدیل اولدیلر حقك
آبدالری خلقدن دگلدرسن آنلردن ورقی چویر یعنی آبدال حقك وجودری
وبشریتلری تبدیل اولوب بو خلقك فهم ایلدوکی وجوددن غیری بر وجود
دخی کسب ایتمشلردر و بو خلق اکلدوغی طبقه دن یکمشلر در ریاضت و سلوك
وجذبه ایله عالم ارواحه و زمرهٔ ملکوتیه عبور ایتمشلردر پس آنلر بو خلقدن
دگلدر ظنك ورقی سن آنلردن چویر یکندوکه قیاس دل اوزادوب رحمة حقدن
دور اولمه ٥ جسیم شانرا هم زنور اسرشته اند ٥ تا از روح و از فلك ٥
بگذشته اند ٥ آنلرك جسملری یدی قدر تله و نور خدایله یوغرولمشدر
تا آنلر روحدن و فلکدن ایلروکچمشلردر یعنی آنلر که بو عالم وجوده گلوب
گندولرین بلوب و آگلیوب و بو جهانه نیچون گلدوکین فهم ایدوب ماسوادن
الچکوب بر پیر کاملك انکن طوتوب و سلوکنه منسلك اولوب اکر پیری
عالم بقاده ایسه آنك کلمات و معارف شریفیله غافیل اولیوب دائما پیرینك
کلامنده عیان و جمالن بیان و مشاهده ایلیوب اول سبیدنکه سلطان

قدّسنا الله بسرّه العزیز بیورردلرکه هرکه بنی کورروب وسویلشمك دیلربنی
کلامه بولسون زیرا بن نطقمدن آیرودکولم وبرمحله دخی بیوسشلرکه بزعنا
صردن اولاّن لباسیمزی چیقروب حروف ومعانی لباسین کیدك بزی استیَن
ذوقیمز ومعانمزده بولسون والاّ آنده بولمین غیری یره هیچ بولمز امدی عارف
وآبدال اولمق استین طالب کرکدرکه کوشش ومجاهده ایچنده اولوب کلام
پیربنه ومعرفت وجذبهٔ الهیه مظهردوشوب نفسی اشاره دن ولوّامه دن
ذاتی تنزیه ایدوب عقول خبریاتدن وادراك سفلیاتدن مرآت قلبین پاك
ومجلّا ومصفّا ایدوب منبع کلیّات الهی ومنشأ ارادات تامتناهی اولور
محلّ صفا ومعدن وفا اولدقدنصکره ذات شریفی اولئك الابدال حقاً
زمره سنده اولوب بوعالمك احوالندن مبدّل اولوراولده جسمی یوردن
یوغرولمغین روحدن دخی ملکدن لطیفا اولورجمیع مقاماتك انتهاسنده که
فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر ومقام محموده ساکن اولدن اولوب
ارواح پیرحقیقتله واصل اولور رزقنا الله وایاکم • دردِ دلِ انکورمی
رادیده اند • درفنای محض شی رادیده اند • اول ابدالّلراورزوم دانه سی ایچنده
سی کورمشلردر یعنی هرشی حقیقتله کورمشلرواصل حق اولوبحقایق
اشیائی فرداً فرداً عیاناً کورمشلردرجمله موجودات عالم ازلده علم الّلهده
کورمکین بوعالمده دهکذلك عیاناً کوروب اصلنه ایرمشلردر پیشترازبه

خلفت

خلقت انکورها ٥ خوردنیها و نمودند شورها ٥ اوزوملر یر آدملر دن
اول آنلر میدر ایچوب شوز شلر کوستر مشلر در یعنی عالم ازله ذات
الهده طیران وجولان ایلدیلر دائما حضرة احدیتدن آنلر تجلی جمال ایدوب
تجلیدن دمبدم مست مدهوش اولوب بی کیف و بی تعیّن شوز شلر وسر
خوشلقلر اتمشلر در ٥ برتر اندار عرش و کرسی و خلا ٥ ساکنان مقعد
صدق خدا ٥ بوذکر اولنان ابدالآن در ویشان مراتبده یوجه لر در عرشدن
وخلادنکه عالم عدمده مقعد وصدق خدا ده ساکنلر در خالدین فیها
ابدا رضی الله عنهم ورضوا عنه در بیان تقسیم مراتب اولیای کرام اولیاء کرامك
مراتبلر بنك تقسیمی بیانندہ در ٥ زاولیا اهل دعا خود دیکرندہ ٥ که
همی دور زندکاهی میدرندہ ٥ اولیادن اهل دعا خود غیریلر دندر کیم آنلر
کاه دیکرلر وکاه یرترلر یعنی همم دعالرایلرلر همم بد دعا ایلرلر تصرف
وقوة ایله کاه یقارلر وکاه یپارلر مراد ایدیورلرسه حاصل اولورامر حقله
قوم دیکر بی شناسم زاولیا ٥ کرده هانشان بسته باشد از دعا ٥
بیورلرکه اولیادن برقوم بلورم که آنلرك اشاغرلری دعا ایلمکدن بغلودر
یعنی هرکز حقك خلقنه تصرف الن اوزاتمشلر قضاء حقه تسلم اولورلر
وطاعت اتمشلر در بلاوقضا یاکلرنده براولمشدر ایکسی دخی مقبول اولورلر
قوم دیکر سخت پنهان میروند ٥ شهره ابن خلقان ظاهرکی شوند ٥

در بیان تقسیم مراتب اولیای کرام

بر قوم دخی وارد یر کہ فتی کیزلو کید درلر بو ظاهر خلقه قچن مشهور
اولور یعنی اهل ظاهر آنلری بلمز وسوزلرین دخی آکلمز ۵ هم کرا ۵
مَحْشَاهُمْ ابشان درحرم ۵ نامِ شاتر انشنود ابدال هم ۵ هم
کرامتلری هم کندیلری حرم خصده درآنلرین نامللرینی ابدال دخی اشتمز
زیرا آنلر حقدن باطنی صفا تنه مظهر درلاجرم باطنده نهان اولمشلر در
مادامکه کندولرین بلدیرمکی مراد ایدنمیلر ابدال دخی کندولرین آکلمز
قنده قالدی اهل ظاهر جمعنا الله وایاکم بهم در بیان اتحاد اولیاء کرام
اولیاء کرامك اتحادلری وبرلکلری بیانندہ درصورةً معنیً ۵ کرازیشان
مجتمع بینی دویاره ۵ هم بکی یاشندہ هم شش صد هزاره ۵ اکرسن بونلردن
ایکی یاری جمع اولمش کوره سین هم براولورلر هم آلتیوز بیك اولورلر
یعنی ایکسی بریره کلیجك اوراده آلتیوز بیکده حاضر بولنورلر
زیرا حقیقتده آلتیوز بیکده بردیر وایکسی بریره کلیجك وبریره اولمق
تصرفلری وقبض وبسط وهمتلری عالم خلقینك آلتیوز بینکده
زیاده اولور ۵ بر مثال موجها اعدادشان ۵ درعدد اولارده باشدہ
باندشان ۵ موجلر مثالیدر آنلرك صفتلری کدیل آنلری صاحبی یه
کتورمش اوله یعنی یل نجه امواج دریایی حرکتنه کتوروب عدده کتورد
دیسه حقیقت یلی دخی ابدان اولیایی اویله عدده کتورمشدر پوخسه

دوحلری

در بیان اتحاد اولیاء کرام

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

روحلری وجسملری وباطنلری وظاهرلری دخی حقیقت دریایچره
بالقوه صوده مقیم اولدیغی کبی مقیم ودائمدر مفترق شدن آفتاب جانلر
دردرون روزن ابدانها ۵ جانلر کونشی مفترق ودائمق اولدی
بدنلر پنجره سی ایچره یعنی بدن جانلریکه بدن انسانلرده بشقه شخص
اولمغین روح قدسی که آفتاب حقیقت اولدربو بدن جانلرینه تجلی ایتدکده
هر برینك قلبی وهوای باطنه سین روزن لرینه عالم ارواحه وجانب
ملکوته آچلمشدر اول آفتاب حقیقتك پرتوی وشعاعی بوذکر اولان
روزنلردن عبور ایدوب جمیع بدن خانه سین احاطه ایلمشدر شو
یله که بر عضو وبر موضع یوقدر که اول روح حقیقی آنك محیط اولمش
اولمه پس اول آفتاب معنویتك ضیاسی وپرتوی جمیع ابدان انسانه
راه غیبدن اویله متصل اولمشدر که کویا بو ابدان اول روح حقیقتك
بحرندن امواج نامتناهی اولمشدر دائما متلاطم وتموج اتمکده در
امّا بو بحر محیط ایچره ابدان عاشقان واسطه سلوک وعرفانله اویله
صافو لطیف اولمشلردر که اول بحر نورك عینی اولمشلردر که هر کز فوق
اولمغه مجال یوقدر امّا اجسام عوام ناس اول بحرك اکرچه موجید
لکن انجلین موجلدر که دریادن قالقوب تعیّن بولدقده جماد اولوب کرو
بحره رجوع اتمیوب بشقه بر لباس کیوب بر جسم کثیف اولوروظهور

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ایدوکی دریادن اعراض آنکه بشلر اویله اولیجق دریای نور دخی کندودن اعراض
ایدوب تراب طبعی غالب اولوب اول موج روح نوری کن نار وظلمته بشلر
یعنی نور تبدیل اولورکن عنایت ازلی سبقت ایلیوب اول نوردن برذره فر
یادرسا اولورسه عاقبت الامر اول کثافتدن خلاص بولوب اول بحر ذاته کل شیء
یرجع الی اصله مقتضاسیله رجوع ایدوب بصفایه ورلحته وسروره واصل
اولورواللانعوذ بالله عنایت حق ایرشیوب نور ایماندن مدد اولیوب قالورسه
ظلمت غلبه ایدوب عذاب جهنمه منقلب اولور رحمت حقدن دور اولورامّا
عارفان هرکز کثافت قبول ایمیوب موجلرین بحره اولشدیروب کاه بحر اولوب
کاه موج اولوب جسملری روح محض اولوب ذوق دوماندن آیرلمز نیتکم
حدیث شریفده کلمشدر اَرْوَاحُنَا اَشْبَاحُنَا اَشْبَاحُنَا اَرْوَاحُنَا یعنی جسمن
روحیمز وروحیمز جسمن درپس معلوم اولدیکه مؤمن کاملک جسمی روحدن
اکرسؤال اولنسه که هیچ جسم روح حدّنه داخل اولورمی جواب اولدورکه
لطافتدن جسم برمرتبه وآریرکه جسمدن روحمدر بلکه امّا روحک
حدّی بشقه وجسمک حدّی بشقه درنیتکم بعض عارفلر بیورمشلردرکه
رِقِّ الزُّجَاجِ وَرِقَّةُ الْخَمْرِ فَتَشَابَهَا وَتَشَاكَلَ الْاَمْرُ فَكَاَنَّمَا خَمْرٌ وَلَا قَدَحٌ
وَكَاَنَّمَا قَدَحٌ وَلَا خَمْرٌ یعنی شیشه انجلدی وشراب صافی اولدیکه کسی
بربرینه بکزه دی وامر مشکل اولدی کویاکه کوروندی قدحدن شراب

بولندر

یوقدر یاخود شراب در قدح یوقدر یعنی کمال اتحاد دن ایکسی بر اولمشدر
پس عارفلر بدنی صافی شیشه کبیدر روح آب صافی کبیدر ایکسیده صافی
وبی غش اولمغین بولر حقیقتده دخی بردر ۵ مؤمنلرك معدود دلیدر ایمان یکی
جسم شانك معدود دلیکن جانلری یکی ۵ مؤمنلر اگرچه عدد لنمش وچوغلمشدر
امّا ایمان بردر وجسملری صاغلیدر ولی جانلر بردر کثرت صورتده در
تفرقه در روح حیوانی بودر ۵ نفس واحد روح انسانی بودر ۵ دا غنقلغ
وپریشانلق روح حیوانیده در امّا نفس واحد اولان روح انسانیدر یعنی
روح حیوانیدر کی جمیع حیوانات وانسانك جسمنك حیاتی انکله در وانك
مکانی یوركدر وجمیع اعضایی حرکت ایدر اول روحدر یورك
قندیل مرتبه سنده در وروح انسانی نوردر واول نورك ضیاسی عقلدر
ونطقدر وایمان وتصدیق حقیقتی ومحلیدر پس اجسامك جانی حیوا
نیدر وجانلر حیوانینك جانی جانی انسانیدر وجانلر انسانینك جانی نور
اللهدر کی اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۵ ارضدن مراد روح حیوانیدر زیرا
اسفلی وارضیدر وسمادن مراد روح انسانیدر زیرا کی علویدر
از نظر کاهست ای مغز وجود ۵ اختلاف مؤمن کبر ویهود ۵ نظر کاهدندر
ای وجودك زبده سی مؤمنك وکافرك ویهودك بر برینه مخالف اولدقلری
زیرا المؤمن ینظر بنور الله مؤمن اللهك نوریله ایلر یعنی مؤمن آنلردر کی نوریله

وآصل اولدیلر مراتب قطع ایدوب تجلیاته قدم بصدیلر کاه صفات
تجلیسنده وکاه ذات تجلیسنده اولوب اسرار حقی مشاهده ایتدیلر
امّا انلرکه اولنوره وآصل اولیوب ظلمت وکفر ونفاقده قالدیلر نظرلری حقیقت
محجوب اولوب عالم جسمانیتده محبوس اولوب عقل جزئیلری له هر بری
برسمنه کیدوب بر برینه مخالف اولدیلر ۵ درمعانی بحریه وافرادینیست
وانکه شذ محجوب ابدا ۵ درشکیست ۵ معانی ایچنده آیریلوق ویکتالوق بوقدر واولرک
بدنلرله محجوب اولدیشدن ایچنده در یعنی اولکی بدن نه ایله قائم اولدوغین کلدی
ایکیلکدن وشرکدن خلاص اولدی واولکه بدن حجابنده وایکیلکده قالدی
وجودی ذرّه سن شمس حقیقتنه مظهر دوشور میوبایدی شکده قالدی دیو متوهم
نجاته یول بولمدی در بیان منازل خلقت آدمیت آدمک براده لسنک ثمرتی بیانده در
منبسط بودیم یک کوهر همه ۵ بی سر وبی پا بودیم آن سر همه ۵ عالم ازله
دوکلیمز دوبدوز جکوهر ایدک باشسز وآیقسز ایدک دوکلیمز اول باشده ایدک
یعنی عالم ازله جملمز برجوهر ایدک ۵ یک کوهر بودیم همچون آفتاب ۵ چرخ
بودیم وصافی همچو آب ۵ آفتاب کبی یکپاره کوهر ایدک سنلک وبنلک یوغیدی
چون بصورة آمدان نور سره ۵ شد عدد چو سایهای کنکره ۵ چون اول
عالمی نور صورة عالمنه کلدی کنکره لر کولکه سی کبی عدد صاغنر اولدی یعنی اول
عالمی نور پاره فرد وبجرد جوهر در لکن بدن کنکره لری چوغالمغین هر بدن

در بیان منازل خلقت آدم

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

برکولکه اولوب اول نوری آبرو آیرو کوروب کویا صو یوزنده کم حباب کبیدر
بدن کی اول حبابی قو پروب صویك اوستنده کلمکله بشقه بر وجود کوریندی
یوخسه حباب وصو بردر ومؤمنلرك روحی وبدنی بردر بربرندن آیرو
دکلدر ۵ امدار اوّل باقلیم جماد ۵ وز جمادی در نباتی اوفتاد ۵ بدن انسانی
عالم غیبدن کی یکپاره کوهر دنمشدی اول عالمدن عالم جماده کلدی وجماد
عالم نباتده دوشدی یعنی ابتدا عالم ارواحه کلدی آندن افلاکه نجومه کلدی
آندن عناصره عناصردن جماده جمادن نباتده کلدی ۵ وز نباتی چون ۵
بحیوانی فتاد ۵ نامدش حال نباتی هیچ یاد ۵ ونباتدن چون حیوانه کلدی
هیچ نباتك حالی یادنه کلدی یعنی هر عالمدنکه کلدی بر عالمه دخی کلدکده
اول اوّل کلدوکی عالم یادندن کیتدی ۵ باز از حیوان سوی انسانیش ۵
میکشیدا ن خالقی که دانیش ۵ کیر وحیوانلردن انسان جانبنه چکدی
اول خالقکه آنی بیلورسن یعنی اول خلاق وجود آنی انسانه کتوردی زیرا
حیوانی طعمهٔ انسان ایدوب اول طعمه دن نطفه حاصل اولوب نطفه آنا
رحمنده دوشوب انسان صورتن کیوب وجوده کلدی پس بودکلوعوالمی
سیر ایده رك کلدی وانسان اولدی هجده بین اقلیم تا اقلیم رفت ۵ تا شد کنون
عاقل دانا ورفت ۵ بونجلین اقلیمدن اقلیمه کیدوب تا شمدیکلوب عاقل ودانا
اولوب تمام آدم اولدی فائده سی وضرری نه ابدوکین بلدی وبوندن صکره لوازم

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

نه اولا جغین و نه برم وار اجغین و بو عالمه نه ایجون کلدوکین و حقه واصل
نه وجهله دیر بیله و تکلیه ویر آغیر ایدوب بصاصمر اوله کمال انسانیتی حاصل
بیت خویشتن نشناخت مسکین آدمی ۵ از فزونی امد و شد در کمی ۵ آدم
مسکین کندوزین اکلمدی زیاده لک جانبندن کلوب نقصانه دوشدی یعنی
زیاده لکین و ترقیسین استمدی نفس مقتضاسنجه عمرنی عبث یرلرده صرف
ایدوب ضایع ایلدی وجود معرفتین حاصل ایتمیوب جهالتده قالدی

در بیان ترغیب معرفت خود

انسان کندوذاتی معرفتک طالبنه راغب اولمسندن
بیانله در ۵ ای خنک انکه ذات خود شناخت ۵ اندر امن سر مدی قصری
بساخت ۵ ای بخت آنک کیم کندوذاتک اکلدی ابدی امن ایچنده کندینه برسرای
دوزدی یعنی ذاتن حقیقتن بیلوب ایکی جهانک خوفندن امین اولدی والمین
یرکه عالم آخرتدر کندی نفسیچون برقصر عالی بنا ایتدیکه ابدی فنادن وزوالدن
مبرا اولوب اول قصردن دمبدم لقای حقی مشاهده ایدر ۵ هرکه بجو لست
او خود کود کیست ۵ مرد ان باشد که بیرون از شکیست ۵ هرکیمکه بجوبدر اول
خوداوغلا نجقدر مرد اولدرکه شکدن طشره در یعنی معرفت نفسه تمام داخل
اولمیوب شک دن جانبندن بالکلیه خلاص اولمین کمسه کرک پیر کرک شیخ کرک عالیم هیچ طفل مقابله
بلکه دخی بتردیر امامردی میدان اولنلر قطره بحرم اولشدیروب عین
بحر اولمشلردر ماهی وش اول بحردن منفک اولمیوب بحرایچنده سیر

بجو لاز

وجولان ایتدکلرنده هرکز شکلری وشبهلری قالمشدر ۵۵۵۵

کریبرلیش وخایه مردستی کسی ۵ مربزیرلیش ومو باشدکسی

اکر صقل ایله وخایه ایله کسه آدم اولیدی کچیلرده دخی صقل

بیقلی نهایتدرانلرده آدم اولمق لازم کلوردی یعنی حقیقت انسان

صورة ایله بلنوردکلدرسنکله مادامکه صورته وصقله وبیغه

وقدّ بالایه ناظرسن اصلا حقیقتدن رایحه آلمزسن امّا صورتدنیج سیرته

کیرکه معانی عالمنده نه ولایتلرونه عالملرواردرکه اولرمعلوم اولهبو

عالم صورة آکا برنسبت براولودریااوزرنده برصمان چوپی مقداری دکلدر

پس چوآهن کرچه نیره هیکلی ۵ صیقلی کن صیقلی کن صیقلی دمور

کبی کرچه بولانق آیینه سن امّا صیقل ایله صیقل ایله آیینه فی یعنی

ذاتکه آیینه سنی صورة کثافتدن پرزنك وتیره اولمشدر برصیقل

ایدیکی مرشد تسلیم اول ونه امرایدرسه قبول قیل تاسلوکله وریاضت

وبجاهده ایله باطنکه آیینه سن بجلاّ ومصفّا ایده سن ۵ تادلکه آیینه

کردد پرصور ۵ اندرا وهرسویلیکی سیمبر ۵ تاکوکلکه پرصورة آیینه

اولهو آیینه ده هرجانیبندن کوشش سیتلوکوزل سیرایده سن یعنی کو

کل مرآتین اشکله وجلا ایله کاکه برجانبندن برمعنی وسیمبرین وبرجمال

مشاهده ایده سن ۵ پنبهٔ وسواسی بیرون کن ذکوش ۵ تاکوشت ایدذکر

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

دون خروش ٥ وسواس پنبه سن قولغندن طشره ایله تا قولغنه اقلاره
کردونك خروشی داخل اولمه یعنی ماسوا فکریکه وسواسدر آنی قلبندن
وقولغندن چیقر تا عالم غیبدن خروشی وارواحك ویلاشمکندن واشیانك
تسبحنی ومناجاتنی اشیده سن وکلمات غیبیه یی فهم ایده سن کوزك
آچاسن ٥ پاك کن دو چشمم را از موی غیب ٥ تا ببینی باغ سرو ستان غیب
پاك ایله ایکی کوزوکی غیب قلندن تا غیب سرو ستانندن باغنی کوره سن یعنی
کسه عیبینه نظر اتمدن کوزوکی پاك ایله تا غیب بینا اولمه سن زیرا غیب
بین اولان غیب بین اولمز ٥ رفع کن از مغز واز بینی دکامم ٥ تا دریابم الله
آید در مشامم ٥ رفع ایله پوز دکدن وبینکدن دکامی تا دریابم الله مشامکه
داخل اولمه یعنی حق قوخوسین اشمك استین ماسوا علتلرین تزایل وب
دماغك پاك ایلیه سن ودائم اول قوخویه منتظر اولمه سین تا بوی حقله پر
اولمه ٥ هیچ مکذار از تب وصفرا اثر ٥ تا بیابی در دهان طعم شکر ٥ هیچ
صفرا دن وستمه دن کندکده اثر قومه تا دهان ایچنده شکرین دادین ولذتن
بولمه سن یعنی جسمانیت وشهوانیت صفرا سندن ونفس امّاره دن حوا
سکنه وقلبکده اثر قومه تا شکر وصلتن لذتن وقیمتن بلمه سن وپر مذاق
اولمه سن کندوه تن دار باي جان بکن ٥ تا کند جولان بکردان چمن ٥ تن باغنی
جان آیاغندن قوپار تا اول چمنك چوره سنه طولا تا سن یعنی جان آیاغنك

باغی

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

باغی تندر جهد ایله تن تقلتندن وبشریت یدندن جانی خلاص ایله
تا ارض حقیقتده وعالم آخرتده چمن زارنده وصحن سراینده جولان وسیران
ایلیوب ارواح مقربین ایله علیین ده پرواز اولمسن

در بیان همت طالبان

همت طالبان است خدانك طالبلرینك همتلری بیاننده در مرغ یا پر
میپرد تا آشیان مردم پر همتست ای مردمان قوش کندی یوکسنه
قناه ایله اوچار آدمك قنادی همتدر ای آدملر یعنی انسانك قنادی همتدر که
آشیان لاهوتة آنکله پرواز ایلر وهر مؤمنك وعارفك مقامی همتی
مقدارید روسالکی منزلی اعلایه ایرکورر همتدر نیتکم حدیث شریفده
بیورر قال النبی ع م علوا الهمة من الایمان یعنی همت یوجه لکی ایماندندر
یعنی سالکی ایماندن یقینه ویقیندن عیانه واصل ایدن همتدر وهمتسز انسان
حیوان قبلندندر بل هم اضل در وهمتك ظاهر معناسی اولدرکه هر مراده که
طالب اولمسن کندوکی اول مراده بحشك وبی تردد واصل بله سن وطلبکده
برذره قصور اتمیوب کسلدن وکاهلکدن دور وپاك اولمسن تاکه منزل مقصوده
کندکی واصل ایده سن پس همت سنك اولجق مطلوبه ایرشمك مقرردر
باز اکر باشد سپید وبی نظیر چونکه صیدش موش باشد شد حقیر
برطوغنکه بیاز وبی نظیر اولمکن شکاری صیحی اولمه اولحقیر در یعنی
همتك طوغنی عالم جبروته پرواز معانی وحقایق مرغلرین شکاری ایده جك

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ایکن بو دنیای دونك خبائثی صحابلرینه معتاد ایدوب وصلتی صیدین
محروم ایلیوب بظلمات افکار فاسده یه وهوای نفس امّاره یه مقید ایدرسس
صورتاخود وبی نظیر ده اولورسن بلکه معتاد مخور وحقیر بی قیمتسنك
وَزْبُوْدْ جَغْدی وَمیْلِ اوْ بِشَاه ۞ اوْدُوْرُوْ بارْسْتْ زُوْصُوْرَةْ مَخْواه ۞ اکر
بیقوشی اولوب میلی شاهده اولورسه اولدایکی یوزلو طوغندرسن آندن
صورة استمه یعنی انسان صورتاخور حقیر اولوب همتی ومیلی شاهده ومشا
هده لقاء الله ده اولورسه اولدایکی یوزلو صورتی خوب شاهدم اکرم بیل زنهار
سن آنك صورتنه نظر ایدوب بحقارة ظنّ ایلمکه سعی ایلمه معناسندن
محروم اولورسن ۞ عاشقی که الوده شده در خیر وشر ۞ خیر وشر منکر
بود همّت نکر بر عاشق که خیر وشرّه فارشق اولمه سن آنك خیر وشرّنه
نظر ایمه همّتنه نظر ایله یعنی اکر همّتی عالی ایسه آنکا خیر وشر حجاب اولمز
مثلا بر عاشق سالك کاه عبادة وبجاهدات ایچنده اولمه وکاه کاهلك
ایدوب بر مقدار اوصاف تعلق ایلیه سن آنکا نظر ایلمه همّتنه نظر ایله زیرا
همّت آنی شوق الهیه یتشدروب آز زمانده قطع مراتبله منزل مقصوده
ایر کودر کربکی موری سلیمانی نجست ۞ منکر آندر جُنْبِشِ اوْ سُسْتْ سُسْتْ
اکر بر قرنجه سلیمانلق استیه سن آنك طلبنده سستسن نظر ایلمه یعنی همّتده
کمال تأثیر بن واکسیر عظیم اولوغن بیلمه ایدرکه مخلوقات ایچره قرنجه دن

ضعیف

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ضعیف مخلوق آن وارد بر اگر سلیمانلق کی اولو مراتب انبیادن بر مرتبه در
اول مرتبه یی کمذویه همّت ایدرسه سن آنك همّتنه سُست نظر ایدوب
تحقیر ایلمه اگر اول مرتبه نك لائقی اولمیدی کمذویه اول همّتی اتمزدی
نیتکم حدیث شریفده کلمشدر قال النبیّ علیه السّلام قدر المرء مایحسنه
یعنی کشینك مقداری همّت ایتدوکی نسنه در امدی حقیقةً سلطانلغه
کی ابدی ملکدر همّتك واریسه وفرصت الده ایکن سعی ایله کتورتا نام
کالانعام قبلمندن خلاص اولوب ابد الابدین اول سلطنته مقیم وجاودان
اولمه سن وجمله حقایق اشیا سلیمان وار زیر نکینکده انشاء الله تعالی
در بیان نهی کردنلر صورة وترغیب قید صورتدن نهی ایدوب معنایه رغبت
اتمنك بیانندہ در چند صورة اخرای صورة پرست ٥ جان بی معنیست
از صورة ترست ٥ نیچه یه دك صورة آخرای صورته طپوجی معناسز
جانلرك صورتدن قورتولمدیکی یعنی صورتله معنا بریره جمع اولمز
واهل صورة اولان اهل معنا اولمز بالکلیه صورتدن کچمیجه معنای
عالم الله کیرمز ٥ کر بصورة آدمی انسان بودی ٥ احمد بوجهل بس یکسان
شدی ٥ اکر آدم صورة ایله انسان اولیدی جناب احمد علیه السّلام
بوجهل برا اولوردی یعنی آدمیت اولمعنادر کی حقیقت ذات وصفاتی
اول معنادہ مندرجدر وانبیا واولیا اولمعنایه مظهر دوشوب

رحمت عالميان دخی اولمشلر در واول معنا هر صوره انسانده اولان
ذاتنده موجود در لکن انبیا واولیا ومؤمنین دن غیریسنده بالقوه در
ورعایتدر امّا بونلرده بالفعل وظاهر وحاضر وآیدندر زیرا جذبه
وعنایت ایله وسلوك واجتهاد سبیله قوه دن فعله کتوروب ملك
ایدیوب آنکله مالك ومتصرّف اولمشلر در واول معنادن مراد حقّك
ذاتی وصفاتی واسماء حسنی سیدر وامّا آنلرکه بو عالمده فعله کتوروبوب
فرصتی فوت ایلدیلر روحلری بدندن آیرلدقده اول معنا اصلنه راجع
اولوب روحلری بدنلری ظلمت ایچره محجوب اولوب ابدالاباد ظلمتدن
خلاصه مجالی قالمز پس معلوم اولدیکه آدم دیدکلری اول معنا ایمش
صوره دکل ایمش اکر صوره اولیدی احمد علیه السّلام ایله ابوجهل
برا اولوردی شد سر شیران عالم جمله پست چون سك اصحاب
برا دادند دست جمله عالم ارسلانلر بنك باشلری آیچون اولدی چون
اصحاب کهفك سکنه ال ویردیلر یعنی اصحاب کهفك کلبی اصحابله
جثّه ارسال ایتدیلر هیچ صوره مانع اولمدی اصحابه مقارن اولمغله
انکا اولان نظر عالم ارسلانلرینه اولمدی امدی سندخی اصحاب کرامه
مقارن اولورسن صوره تا زشت دخی اولورسن آنلرك نفسی ملکدر
دخی لطیف ایدوب سنی اول معنایله قائم ایدرلر چه زیبا نقشش

ارزان

ازان نقشش نقوره چونکه چاشش غرق شد در بحر نوره نه زیان
وآردین تکا اول نفرت اولمش نقش دن چونکه آنك جانی نور در یالمز
مستغرق اولدی یعنی برجانکه معنایه غرق اولمش اولله آنك صورت
لباسی نجه اولورسه اولسون آندن آگاه غم یوقدره پس بدانکه صورة
خوب ونکوه باخصال بد نپرین دیك نسو پس بلکه صورة خوب ولطف
اولورسه برآمن خصلتلرله اولیجق برپوله دکمن یعنی حسن سیرتی
وحق شناس اولمین برپوله دکمن واکر صورتا کوزل وجذب نظر اولو
رسمده من ندیدم در جهانی جست وجوه هیچ اهلیت به ازخوی
نکوه بن آرآ یجیلق جهان ایچره کوردوم هیچ کوکجك خویدن غیری
یك اهلیت یعنی جهان ایچره اهلیت خلق حسندن کوردمدم وطر
یقتکده شرطی بودر که سالك تبدیل اخلاق ایدوب بدخویلرین عالی
خویه مبدل ایلیه تاکه تجلیات الهیه قابل اولوب کرامات اولیایه
اهل اولله قیمت همیان وکیسه ازز رست بی زر ان همیان کیسه
ابتر ست همیانك وکیسه نك قیمتی آلتوندر آلتونسن کیسه وهمیان
بی قیمتدر یعنی آلتوندن مراد معنی ونیت خالص وخلق حسندر همیان
وکیسه وجود انسانندن عبارتدر یعنی شول وجوده که بو خلقلر
وبو اهلیت ومعنا شناسانی اولمیه اول ابتر در مغبوندره فهمچنانکر

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

قدرتی از جان بود ۰ قدر جان انبر توی رحمان بود انجلین کی تنك
قدری جاندندر وجانك قدری پر توی رحماندندر یعنی قدری وقوتی
واعتباری جاندن اولدیغی کبی جانکن قدری پر توی رحماندندر وانکله
قائمدر ۰ کریدی جان زنده بی توکنون ۰ هیچ کفتی کافرانی ستیون
اکر جان شمدی پر توسن دیری اولیدی ۰ هیچ کافرلر ستیون دیرمیدی
یعنی حضرت جان بیورد قلری جان مؤمندر اکر مؤمنلرین جانی پر توی
رحمانله دیری اولمیدی هیچ حق تعالی کافرلر قرآن عظیمه ستیلدر
درمیدی معلوم اولدیکه مؤمنلرك جانی نور رحماندر وکافرلرك جانی
نار سعیردندر ومؤمنك جانی حقیقت ایمان یقین وشهود ایمش
وحی هر میوه به اُست از پوستش ۰ پوست دان تنرا ومغزاه دو
ستبش ۰ هر شیئك ایچی طشندن یکدرتنی قبوق بیل واول دوستی
ایچ بیل یعنی انسان دخی میوه کبی ایچی وقبوغی وار در ایچی روحدر
وقبوغی تندر وجانك جانی دوستدر کتنی وجانی وجوده کتوردیکدر
وسائر اشیانك دخی ۰ نغز مغزی دارد آخر دمی ۰ یك دمی انرا طلب
کرزان دمی ۰ عالی ایچ طوتر اخر آدم اکر سنه اولدمدن ایسك
بردم آنی طلب ایله یعنی آدمك ایچی وباطنی نفس رحماندر ونور
سبحاندر ۰ جمیع مغزلرك ولیکن اشرفی واکر میدر اکر اولدمدن

واود

واول نفسدن ایسن بر نفس طلبندن خالی وغافل اولمیه سن بنه
لبدر اکلیه سن ٥ اخر آدم زاده ای ناخلف ٥ چند پند آری پسی راتو شرف
آخر آدم اوغلی سك ای بابا سن بکزمز ممشی آچفلوغی سن شرف صنورسن
یعنی خَلَقَ اللّٰهُ آدَمَ عَلٰی صُورَتِهِ صورتك صورة حقدر وناسك آدمدر
نچون کندوکی فهم ایلمز سن همّتك بودنیا نك آنچق مراتبنه صرف
ایدوب اولولق وشرف قیاس ایدرسن حال بوکه سنك بوناقصلغین
وآچقلوغین جناب حقدن دور اولمغه سبب در توبه توبه توبه اتمك
بیانده ٥ کرسیه کردی تو ناقه عمر خویش ٥ توبه کن زانها که کردستی
تو پیش ٥ اکر عمرك ناقه سن سیاه ایلدك ایسه توبه ایله آنلری کا اول
اتمش ایدك یعنی اوّل زمانده ایتدوکك کناهلرینه توبه ایله وبردخی
ایلمك قصدیله اتمه تا کر عمرك دفتری آب توبه ایله یونوب پاك وبیاض
اولمه ٥ عمر اکر بکذشت بنخیشی این دست ٥ آب توبه بشوی اکر اوبی
تمست ٥ عمر اکر کچدیسه کوکم بودمدم اکر نمیسین ایسه توبه صویی
ویر یعنی عمر کدن برساعت دخی قالدیسه اول ساعت عمرنك اصلیدر
وکوکی متابه سنده در آنی غنیمت بل وتوبه صویله وکوزیاشیله آنی صوارکه
قالوب قورو یوب بی نم اولوب حطب جهنّم اولمیه وبیحاصل قلمیه سن
بیخ عمرت رابده آب حیاة ٥ تادرخت عمر کمر دربانبات عسرك

توبه اتمك بیانده در

کوکنه آب حیوة ویرتا عمرك اغاجی دائما یمشلی اولد وبتوجب
اولد یعنی انسانك عمری برآغج کبیدروآنك اوزدکی نفسدر
اکر نفسنی توبه ایله واستغفار ایله وافکار ایله صرف ایدرسن
مقرر بلکه عمرك اوزدکنه حیات آیین ویروب بتورمکه والتمکه
اولورسن بناتی لاینقطع یتمکه وکوناکون میوه لرحاصل ایتمکه
اولورسن جنانلدن وحورو وقصوردن ونجه کوزلر کورمدك
وقولقلر اشتمدك نعمتلدن بتوروب وحاصل ایتمکه اولورسن واول
جهاتله ایتدوکك کناهلرده اول استغفار سببله حسنات تبدیل
اولوب سائر خیرات تضمن اولورتا اول نفسلرك تمام اولوب آخرته
انتقال ایدنجه تحصیل درجاته اولورانتقال ایتدکدنصکره مفا
منه واصیل اولورآنده عمر ابدی ودولت سرمدی ایچره مؤبد
قالوب سائر اهل جنت ایله صفایه وعشرته مشغول اولوب
راحته قالورواکر عکس اولوب انفاسنی حقدن امرندن غیریه
وتوبه وعبادتدن غیریه صرف ایدرسه آخرته ندامتده وحجابده
قالوب اول مقامی تحصیل ایدنلره قوشوبن ایتمکه ونا امید لکده قالور

جمله ماضیها ازین نکو شوند ز هر باد ینه ازین کردد چو قند
جمله ماضیلر بوتوبه دن ایو اولدیلر کچن یللق اسکی زهر بوندن شکر

کبی

کبی طتلوا ولدیلر نیتکم قرآن عظیمده بیورر اولئك الذین یبدل
الله سیئاتهم حسنات مقتضا سنجه کچمش زمانده واقع اولان
کناهلر برتوبه وانابت سببله یرلغنور ایلوکه تبدیل اولونه کچمش
بیلدردن قلان عصیانکه یلانك زهری کبی مهلك وقاتل اولمش
ایدی استغفار سببیله زهرلکی تبدیل اولوب شکردن لذیذ او
لورنیتکم کناهلك عالمنده ایکن هر بری ذقوم آغجلری حاصل
اتمشدی توبه ورجوع ایتدکده نصکره جنت بغجه لرینه تبدیل
اولوب صاحبنه انواع تلذذ حاصل اولور سیئاتنی تبدیل
کردحق تا همه طاعت شورازماسبق کناهلریکی تبدیل
ایتدی حق تا دوکلی طاعت اولدی اول سبقت اتمش کناهلر
یعنی اول اشلمش کناهلری طاعته تبدیل ایلیوب طاعت صرف
ایلدی توبه آرید وخدا توبه برین امر اوکیریدونعم الامیر
توبه کتورك خدا توبه قبول ایدیجیدر آنك امرك طوتك امر
ایدیجیلرك کوکلی وسلطان اولدریعنی خدا سزه توبه امر
ایلدی تا مغفرة ایدوب آخرتده درجات عالیلر ویروب سزی
راحت ابدیه یه ایرشتوره وحقك امر ونهی قولکزینه عین عیا
ذیر زیرا حق تعالی دیلمز کی کندو قولکزی عصیان ایده عذاب

مستحق اولمه بلکه حقك مرادی بودرکه ماضی مستقبل کناهلرینی توبه
ایدوب بوینوکن کندویه دوندوره سن حق دخی سنی برینده کوچك
مقامات ویره زیرا حق تعالی حضرتلرینك مرادی سنی کرم واحسانینه
مظهر دوشوروب انعام بی نهایه ایتمکدر امّا تغافیل ایدوب کندینی
اولدرمکدن دورا تمکه سعی ایدرسن امدی کناه اولمك وباقی عمرینی
اطاعت وعبادتله ختم ایلمك ناکه رضاء رحمانه مظهر دوشوب بقای
سرمدی اله کتوره سن • مرکب توبه عجایب مرکبیست • بر فلك
تازنده بیك لحظه زیبیست • توبه بینکی عجایب بینکلدر بر لحظه ده
آچلدقدن فلك اوزرینه صچرار وسکرر یعنی توبه آتنه موسوار
اولمك کبدندن آیلدقده اول براق سرعتی بر لحظه ده بیدی افلاکك
اوستنه چیقروب دخی صراطی یلدیرم کبی کچوررزین اول بینك
عجائب وحبست وچابکلدر • چون برارندازد پشمانی این • عرش
لرزد از انین المذنبین • چون پشمانلق دن اکلدیکی کتوره لرعرش
دتره کناهکارلرك اکلدیسندن یعنی هرکیمکه کناهلرك یاد ایدوب
جانب حقه دروندلدن توبه اکلیوب آغلیه وکناهندن رجوع
ایلیه محقق عرش انکله بیله آغلروزارینه طوپیوب حزن کبی دتره
تا حق تعالی اول کشنك کناهنی عفو ایتمنجه عرش دتره مدن ساکن

اولز

اولمز پس کشیه لازم ولایق اولان بودرکه دائما اکلمکدن واغلمقدن خالی
اولمیه تا جناب حقك رحمتنه مستغرق اولوب عرش وفرش وملائکه
آنکله هم تو اولوب هردم حقدن مدد ویردم طلب ایده لر
کریه است اغلمق فائده لری بیانندن در ذاری وکریه قوی سرمایه
الستست رحمت کلی وبحکم دایه آیست اکلمك واغلمق بوبوله سرمایه در
وبسلیجی دایه در تا نکریدن برکی خندهٔ چمن تا نکریدن طفل کچوشدی
لبن تا بولت اغلمیه قچن کولرچمن تا اوغلنجق اغلمیه قچن طشار وقینار
سود یعنی ظاهرده مثلدرکه اوغلنجق اغلینجه آنا سود ویرمز پس سندن
دائما حق تعالی حضرتندن جنت ودیدار وحور وقصور استرسن اول
همتك نشانی تضرع وزاریلکدیر زیرا درد ایله ونیاز ایله وجهد
وطلب ایله هر مراد میسر درکه معنوی کرك صوری والا بی نیازلکله
ودرتسلك ایله استدن مراد عاقلر مسخر القدر دیمشلر دیر ابی نتیجه در
طفل یکروز همی داند طریق کز بکریم تا رسد دایه شفیق
برکونلك اوغلنجق جمیع یولی بیلورکه دیرا اغلیم کی تا دایه یه شفقت
ایرشسون ایله اولسه تو نمی دانی که دایه دایه کان کم دهد بی
کریه شیر او را یکان سن بلمز مسنکه اول دایه لر دایه سی اغلمقدن
ایلق سودنی ویرمز یعنی کشی هر مراد یکه طلب ایلر درتسلن وجهدن

د ربیان فوائد کریه

وجد سز آیکان حصولی ممکن دکلدر کور مز سنکی طفلك اغلمه سی
دایه نك شفقتنه سبب در ایله اولسه دایه لر دایه سی و بسلیجیلر بسلیجسی
کی خدای رب العالمندر شفقتی و عنایتی سوددن بی پروا اولنلره و بی نیاز
بطالنلره و یرمز زیرا لطف و عنایتی کوچك صنفلره و کریان و نالان اولنلره
بی دریغ دیرو مبدول در کی اَلْعَطَاءُ فِي الطَّلَبِ دیو کفت فلیبکوا کثیرا کوشش
دار نا برین شیر فضل کرد کار فَلْيَبْكُوا كَثِيرًا دیدی قولق نا فضل کرد کار
کرد کار سوددوکه یعنی قرآن عظیمده کلمشدر کی قوله تعالی عز شانه
فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا معنا بودر کی آز کولمك و چوق اغلمك دیمك
اولدیکه دائما اللهم مشتاق اولوب آرزوی وصال ایدوب چوق چوق
اغلمك تا الله تعالی جل جلاله فضل و عنایتندن قلبکزه علم و عمل
و شوق و رضا سودین متصل دوان ایده آخر هر کریه اخر خنده ایست
مرد اخر بین مبارك بنده ایست هر اغلمغك صوکی کولمکدر و صوکن
کور وجی آدم مبارك قولدر یعنی هر اغلمغك صوکنده کولمك مقرر در
اکر آخرتده حرم و خندان اولایم دیرسن بو دنیاده اغلمقدن و کولمکدن
دورا و لمه علا بقدن و عوایقدن سرآت دلی پاك و بجلا ایدوب طالب
دیدار یارا ول دلدار دیدار لایق اولمغه تحصیل استعداد قلوب یارك
جمالنه قوشو نیازده و تضرعده و کریده اولوب مصالح دنیادن بالکلیه

الیجوز

الجکوب تجلیات غیبیه انتظار نده اول ودولاب اشکله کوکل بوستانده
معانی روحه نیلرین وشهود میوه لرین حاصل ایدوب نشاط دله وصفای
روحه اول تاکه مبارك قولله دن اولوب کنیه خاص درکاه اولمه سن
هرکجا آب روان سبزه بود ٥ هرکجا اشك روان رحمت بود ٥ هرنه یرده که
آق صووآردر آنده سبزه اولور هرنه یرده که آق کوز یاشی وآردیر رحمتدر
یعنی آق صوویك اثری ونتیجه سی رحمت بزدآندر وملاقات رحمانده ٥
باش چوه دولاب نالان چشم تر ٥ تابر بصحن جانت بردوید حضر ٥٥
دولاب کبی اکلیجی وکوزی یاشلی اول تاجانك صحنده چمنلریه یعنی
دولاب وش کوزی یاشلی وبغری پاسلی اول تاجانك صحرآسنده
حقایق چیمنزآری ومعارف کلزآری ومعانی شکوفه لری وجوده کله
شهر دل وساوس نفسانیله خرابه متوجه اولمش ایکن معمور وپرونق
اولمه دیرآجان ودیلك دونقی ورفاهیتی وبقاسی حقك نوریله متصف
اولوب وجود حقله قائم ودائم اولمه سیدر امّا آنلرکه بوجان ودل
شهرین اهمالله وخرابه ویروب نفس امّاره معمور ایتدیلر دنیاده واخر
تده اعمی حضرت حق یانده نامللری اولئك کالانعام اولوب بودولتدن
دورویجور اولدیلر وآنلرکه بوا وصاف حمیده یی کسب ایدوب عشق
الهیه مظهر دوشوب جانلرینی نوره محض ایتدیلر دیدار حقه وذات خدایه

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

در بیان کسب مجاهده

بر نفس آیر لمز لرد انما مستغرق جمال الهی اولوب بجز ذاتدن ماعدیی ذاکلای اولوب
اون سکز بیك عالمه فیض رسان اولور **در بیان کسب مجاهده**
کسب ایلمك بیانندہ **کسب** راهجون زراعت دان ای عمو تا انکاری
نخل بنود ان تو اکسبی وقرآنجی ایکن کبی بیل ای عمو تا الکیه سن داخل
وصال سنك اولمز یعنی آخرت قرآنجیدہ دنیا اکینی کبیدر مادام که بوندہ
اکینك الکیه سن آندہ حاصل المز سن بهرحال بوندہ تحصیل ایتمیجك آندہ
وارد قده مفلیس وتهی دوست اولق مقرر در نیتکم بیور لمشدر **الدنیا**
سزراعة الأخرة انچه کاری بدروی وآن تست ورنه این بیداد بر تو
شد درست آنی که اکن سن بچر سن واول سنکدر واکن الکمز سن بویید اولق
وظلم اوزرینه درست ومقرر در یعنی اکمدیکك یردن نسنه بچمز سن
واکمدیکك ایچون ظلم وبیداد لق اوستونه ثابت اولوب ظالملر وطاغیلر سلو
کندن اولور سن زیرا سنك اولان شیء انجق کندو کسبك وقرآنجکدر
هیچ کندم کاری وجو بر دمدہ **دیدم** اسبی که کره خر زیده **هیچ** بغدای اکن
سن آرپه بمش ویردی بر آتی کوردکی که اشك صپاسین طغره یعنی اکر آخرة
عملك قرآندك ایسه بنه عوضی مقرر در واکر دنیا عملی که ظلم در وفساد در
وبونلره بکزردك وار ایسه ونحاصل ایتدك ایسه جزالری مقرر در وبحققده
هیچ تبدیل وتغییر بحالی بوقدر اکر شر عملی ایسه کندندن منفك دکلدر

اوخنده

ای خنك انکه جهادی میکند ۵ بر بدن زجری ودادی میکند ای بخت آنکا که
نفسله جهاد ایلر بدنی اوزدینه زجر ایلر وعدل ایلر یعنی عالمده بخت ودولت
اول کسنکدرک نفسله جهاد ایدوب وبدننه زجر وستم ایدوب بدیا ضتله
وعبادتله ضعیف ونحیف ومغلوب ومطیع ایلر نفسی مرده ایدوب روحنی
زنده ایلر وقلبنه صفا ویروب علم وعمل ایله عدل وداد ایلر ۵ کر توکل میکنی
درکار کن کشت کن پس تکیه برحیتار کن اکر توکل ایلرسن عمل ایچنده ایله
اوّل آك دخی اندنصکره جبّاره صِفوُن یعنی اوّل بجاهده کی وعبادتکی ایله
آندنصکره توکل ایله اوّل طاعت وعمل تخمك آك اندنصکره یردم استه جهد
میکن ناتوانی ای کیا ۵ درطریق انبیا واولیا جهد ایله تاقادر اولدقچه
اواولو انبیانك واولیانك طریقنه بوجهانده غیری افکاری واقوالی
وافعالی کیدر قادر اولدقچه انبیا واولیا طریقنه درشر تا انلرك زمره
سندن اولوب انلرله بلده حشر اولسن وانلرله مونس ویار اولهسن
کافرم من کر زیان کر دست کس ۵ درره ایمان وطاعت یك نفس ۵
کافرم بن اکر کسه زیان ایتدیسه ایمان وطاعت بولنده برنفس یعنی
اولنجه عمرکی ایمانله طاعته صرف ایله وایمان وطاعت بولنده برنفس
سعی ایله اکر برنفسچك زیان اندرسن بزحقی ستر اتمشلردن اولالم
دیو بیوردرلر ۵ سنك براهن زدی آتش بجست ۵ این نباشد ۵

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ور بیاشد نادرست ٥ طاشی دموره اوردی اوچقمادیمی بو اولمز اکر
اولورسه ده آزدر یعنی ایمان وطاعت ایکیسی طاشله ودموردیله مرکبدر
برمرتبه یه اوریجق یعنی ایکیسین بریره جمع ایدیجک آنش معرفت ونور
بصیرة ظهورا تمسه اولمز اکر چقمق اولورسه ده آزواقع اولور البته اثری
مقرر دردرسن همان ایمان ایله طاعتده محکم وثابت اول نتیجه چقماسق
اولمز البته ظهور ایدر ٥ بیان من قرع الباب یلج آنک بیاننده کیرکسنه
برقپویی قاقسه واقدام ایلسه البته اول قپویه داخل اولور ٥ خود کوکو
بدایین دردرحمت ثنار ٥ که نیابد دراجابت صدهزار ٥ خود بورحمت قپوسنی
کیم اوردی اول یوزیچک اجابت بولمز یعنی هرکیم که حقک احسانی وهدایتی
قپوسن یاز ایله دق دق ایلر حق تعالی دخی یوزیچک فتح باب ایلر ودعالرن
مستجاب ودلکلرین حاصل ایلر ٥ چونکه در معنی زنی بازت کنند ٥ پس فکرت
زن که شهبازت کنند ٥ چون معنی قپوسن اوردرسن سکا آچلر فکرك
قنادك اوردکسنی شهباز ایدرلر یعنی معنا قپوسن اوروب حقدن معنا
طلب ایدرسن سکا معانی قپوسن ایله آچلر که معانی بحرینه مستغرق اولورسن
بعد فکر قنادلرین آچوب حقدن صنایعك وبدایعك وعجائب حکمتلرین سیر
ایتمکه طیران وجولان ایدرسن شهباز معانی اولوب آسمان معرفته عروج
ایدرسن ٥ چون طلب کردی بجد آید نظر ٥ جد خطا نکند چنین امد خبر

چون طلب

چون طلب جدّ وجهد ایله طلب ایلیه سن محقّق بلکه جدّ کده خطا ایلمن سن
البته اول جدّ وجهد سنی اول مراد ایدندوکك مقصوده واصل ایدیجی
شك وبی شبهه ٥ کرکران وکرشتان بنده بوده ٥ عاقبت جویینده آینده با
بنده بوده ٥ اکر آغر یوریجی واکر عجله ایلیجی اولده عاقبت آرایجی اولان
یوریجی اولده کرك آغر یوروسون کرك عجله ایلسون عاقبت منزله ایرر
زیرا طلب انسانی مقصوده ایرشدورمسه اولمز پس همان استکینه
درست ایله ٥ چون نشینی برسر کوی کسی ٥ عاقبت بینی توهم روی
کسی ٥ چون برکسنك محلّه سی اوزرینده اولورسن عاقبت برکسنك
همسن یوزین کورورسن یعنی برعاشق کدائمك کوی جانانده منتظر
دیدار اولده البته برکون اول محلّه ایچره روی یاری ولقای جانانی
سیر ایدرجانانك محلّه سی کوکلدرکه قَلْبُ الْمُؤْمِنِ بَيْتُ اللّٰهِ وعرش الله
درکه تحت کاهدر اکر ساعت بساعت وَنَفَسْ بِنَفَسْ اول کویه مراقب
اولوب بالکلیه عاقبت برکون محبوب حقیقتك جمالنی اولجانده
عیانًا مشاهده ایدوب مقصوده واصل اولورسن سن چون زجاهی
میکنی هر روز خاك ٥ عاقبت اندررسی یا آب پاك ٥ چون برفیودن
هرکون طپراق قرارسن عاقبت برپاك صویه ایرلیشورسن یعنی اکر
طبیعتك چاهندن هرکون ثقلت وکثافت ونخوست طپراغك

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

قروب چقرمق اوزره اولمسن عاقبت اول ابدن پاك وصافی اولان روح
قدسیه واصیل اولوب حیات ابدی بولور کفت پیغمبر که چون کوبی دری
عاقبت زان در برون اید سری حضرت علیه السلام دیدیکه چون بر
قپویی دوکسین عاقبت اول قپودن طشره برباش چقر کور رسوی یعنی
عالم ملکوتك قپوسی قلبك خانه سنه اولا شقدر اکر اول قپویی جدّ له
اورا سن عاقبت اول قپودن عالم لاهوت قاقنه عنقای لامکانیسی
باش قالدیروب صحرای جانده چولان ایلیسر در ۵ در طلب زن دائما
توهر دوستم ۵ که طلب در راه نیکو رهبرست ۵ طلبه اور دائما
سن ایکی الکی که طلب یول ایچره ایور هبر در یعنی ایکی الکله دامن
طلبه محکم یاپشوب آندن آیرلمه که بویوله طلبدن ایور هبر بولنمز
زیرا هدایت حق طلبدر که بر مرادی نامراده دائمك دلسه اولمراده
لایق طلب ویرمیان مراده ایرشدرر ۵ که بکفت وکه بخاموشی وکه
بوی کردن کیر هرسو بوی شه ۵ کاه سوزایله وکاه ایسم اولغله
وکاه فوقوایلمك ایله هرجا نبدن شاهدك فوقوسن طوت یعنی اوصاف
الهیه ئی کاه سویلمکله وکاه خاموش اولوب تفکر ایتمکله وجانبدن فوقو
المغله رایحی وغفلتدن واهما للذ وشهوانیدن پاك اول تاجمال باکمال
جلایه کلوب برکون معشوق سنی سنلکدن خلاص ایدوب بجذبهٔ رحمان

مظهر

مظهر وسزا و آرایه هان من زرتو از ملولی آه سرد ۵ دَرْدِ وجود
دَرْدِ جود دَرْدِ دَرْدِ دَرْدِ ۵ تکاه اول ملول اولمه وملول کمدن محزون اولمه
وصوق آه ایلمه و آر درد او سُتنه دَرْدِ استه یعنی عالم حقیقت بکا
کشف اولوب معانی بکا یوز کوستر مدی دیو ملول اولوب آه سرد
ایتمه همان دَرْدِ او سنه هر نجن که درد الهی سکا یوز کوستره اول
وقت محقق بلکه عالم معانی سکا مسخر در زیر اجمیع طالبلرك باشی
دَرْدِ دِرْ شویلکه دَرْدِ سنده موجود اولمه عین درمان بلوب برنفس آندن
فارغ ومنفك اولمه یا مقصود بالذات وجود کره نقد بولوب جمیع
مشکلات حل ایدوب شك وشبهه دن خلاص اولوب کامل اولمه سن

ای بسا کاری که اوّل صعب کشت ۵ بعد زان یکسان شده شد سخت کذشت

ای چوق اشلرکه اوّل کوچ اولدی آندن نصکره کشا اولوب آچلدی قیلق
کچدی یعنی طلب حقده سکا قیلق ایرشوب بعض کاری کوچ کورنوب
غمکین اولوب نا امید اولمه وطلبکدن اوصنمقلق ایتمه نجه اشلر اولو
اولجکدکلك زحمتلر کلی رحمت اولوب محبّته تبدیل اولور ۵ آینه دین
ره می تراشی ومی خراشی ۵ تا دم اخری دمی فارغ مباش ۵ بویولده بولون
وترملان تا اخر نفسنده بردم فارغ اولمیه یعنی کاه قاشین کاهی قوروب
وقران سورن یولون اولجانبه اولسون بردم فارغ اولمه تا اخر برداشته

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وبر سر چشمه یه ابر بیشه سین ۰ همدمی راجو که زو یابی مدد ۰ همدل و
همدرد چو یاران احد ۰ بر یولداش استه که آندن مدد بولسه سین انجلمش یولداش که
همدل و همدرد اولسه وطالب احد اولسه یعنی سالك اولان کمسه اولا بر همدل
و همنفس یولداشی لابد در تا که بر برینه قول وقنادا اولوب رآه خدا ده ۰
همرآه اولسه تا که آنکله قطع عقوبات سلوك وسیر منازل تجلیات رب
الملوك ایدوب آن زمان ایچنده مقصود نه فرصت بولوب مرآدنه ایرشه
واکر یار و همنشینی واصل عارفدن غیری اولسه واهل هوا واهل نفس
اولسه مقرر در که دمبدم اسفل السافلینه تنزل ایدوب ونسیان وغفلت
پرده لری هر جانبدن احاطه ایدوب کاری خدایه موجه اولسه ۰ لیك
هر کمرآه رآهمدم مدان ۰ غافلان خفته رآ اکه مدان ۰ لکن هر یول
آزدیر مشی یولداش بلمه غافل یتانلری اویانق وآکاه بلمه یعنی المؤمن
کیس ممیز فطن حسبنجه که مؤمن طبع وزیرك واهل تمیز کرکدر هر
آدمك وهر سالکك مرتبه سن تمیز ایدوب نجه غفلت نومنه غرق اولان
بی ذوق کمسه لری فهم ایلیوب کندك دخی اولا ویخی یه کرفتار اولیه کن
زیرا یولدان آزمیشین ومنزلنه ایرشمه میشین نهایتی یوقدر آکاه کوره
دقتله وفکر یتوردمش ایکن ما بینك فرق ایلیه سن تاسنده کمرآه اولوب
جهالته قالمیه سن هست تنهایی به از یاران بد ۰ منك بابد چوه

مة
مطلب الشلاق في الوحدة

دشمنید

نشیند بد شود ٥ تنها لق یکدر یرآمز بولد اشلردن ابوآدم چوب یرآمز لره
او تورہ یرآمز اولور یعنی اکر سلوکنه وعرفانکه لائق یار بولمز سن زنهار
تنها اولق یکدرآندنکه خلاء نوق جیث ونادان اولله شویله کبرآن جاهل
اولله بدوشر نفسی سنی شهودندن وذوقدرونندن دورایدوب کندی
کبی بی ذوق وباطل اتمك مقرّردر ٥ غیر پیر اوستاد وسرلشکر مباد
پیر کردون ولی پیر شاد ٥ پیردن غیری کمسه اوستاد وسرلشکر اولما
سوزنجهان پیری دکل ولکن ارشاد پیری یعنی سالکك اوستادی وسر
وری ومقتداسی پیر مرشد کامل کرکدر یوخسه کردون دورندن وآی
ویل سیرندن ساچی وصفلی آغرمش اولله استاقلبی هنوز سیاه مرببردن
قتی اولله انجلئن پیر عارف لر طفل دخی دیمزلر زیرا اطفاله خوف وحیا
وتسلیم موجوددر استاپیر کردون بی بصیرة حماقتده وظلمت وجهالتده
ساعد آنجه افعال وضرآر خلق وسوزبلق مقرّردر ایله اولیچون بی دیان ٥
طفلیله نجه برآبر اولور بلکه آنلردن اولورکه آنلرك ثنا ننده حضرة حق جل
وعلی اولنلك کالانعام بلهم اضل بیورمشدرامدی آنلرچوق یشامغله
صفالری آغروب افعال حمیده ایده میوب جهالت وغرورده قلاّ یبلردندر
حیوانات افضل ایدوکنه بی نهایت دلیل کلمشدرپس سن سالکله لازم ٥
اولان اولدرکه برنور حاصل ایده کاول نوری ایله کندینه تنزّل وترقّی

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وبرن انسانی تشخیص ایلیوب آکاهلق وذوق واکلد وغك کمسیه قریب ویا
قبناق حاصل ایدوب جفاسین عین وفا بلوب تسلیم ورضی اولوب اوزون
تن وآنی جان اکلیه سن تن جاندن مستغنی اولدیغی کبی سنده مستغنی
اولوب آنك نفسندن بهره مند اولوب ذاتنه وحقیقتنه واصل اولمه سن
واما غفلت وتقلید ورياهلی اولمدن اجتناب کلی ایدوب وقتنده
حاضر لره همنفس اولمه سن ۞ پیر باشدر نردبان آسمان ۞ تیر پیران ارمه
کردد از کمان ۞ کوکلرك نردبانی پیر مرشد اولور اوق ندن اوچوجاولور
یایدن اولور یعنی پیر مرشد قبضه قدرتنده کمان کبی درکه مریدی ۞
اوق کبی منزل ومقصوده ایرشدیرور وآسمان حقایقه وعالم لاهوته
نردبان اولور تامقام بمقام عروج ایدیروب کندی کبی برمرتبه کامله
ایرشدیرر دیمیانکه طالبسز اهر اینه طالب ریست آنك بیانندهدرکه
طالبك البته پیره محتاج اولمسی ناچاردر ۞ پیر رابکزین که بی پیر این
سفر هست پرآفت پس خوف وخطر ۞ پیر اورندوله که پیرسز
سفر خوف پرآفتدر وقورقولودر یعنی راه حقده صرب آفتلو وپرخوف
وخطر بریول دخی یوق پیرسز ودلیلسز بویوله کیرمك محالدر نیتکم
الدلیل ثم السبیل والرفیق ثم الطریق بیورلمشدر آمدی البته برراه اشنا
کامل اربولوب دآمنه محکم ال اوروب مرید صادق اولوب کندی وار

طالب پیره محتاج اولمسی ناچاردر

لغزة

لغت اول کاملك و اردلغنده محو ایدوب بحقیقت اوزره آنی پیشیوا و مرشد
ایدینوب بو راه پر آفتی آنك سایسنده حضورور احتله قطع ایدوب
منزل مقصوده ایرشمکه سعی و ملازمت ایدرسن آن دهی که پارهها
تورفنه بی قولاق و ناندر آن اشفته اول یولی کسن نجه کز کتمه
میشدك قولاق وزسن اول یولده دیوانه سن یعنی نجه کز کندوکك یولله
برکز قولاق وزسز کتسك نجه یرده یول یترو دیوانه اولوب شاشیرسن
اویله اولسه بلدیکك یولله دلیلسن کیده میجك تا بلمدوکك یولله نجه کیده
بلورسن کیده من سن پس دهی راکه ندیدستی توهیچ ناسر و تنها
دهبرسن میچ پس بر یولی سن هیچ کورمیش اولله سن غافل اولمه
و تنها کتمه و یول کوسترمیجیدن باش چویرمه یعنی اول یولك کدار آقلغی
الکی یك یللق یولدر آنده یالکز کیده من سن غافل اولمه دهبردن باش
چویروب فراغت کوسترمه یوخسه فرصتی الدن و وجودکی ضایع و هبا
ایلرسن و منزل مقصوددن کیرو قالورسن کز نباشد سایهٔ او بر تو کول
پس ترا سر کشته دارد بانك غول اکر اول دهبر مرشدك سایه سی سن
نادر آنك اوزرنده اولمیه پس سن بویوله دیولر آوازی سر کشته و سر کردان
ایلر یعنی اکر اول مرشد آفاق و انفسك نظر عنایتی و رحمت و هدایتی و
حراستی سن بیخبرك و احمقك اوزرنده حاضر اولمیه چوق دیو سیرت

آدم صورة صلاحدن واهل سنّت وجماعتدن کوریوب سنی منزل مقصوده
ایلته یم دیو عقلك اوغرلیوب راه حقدن ونظر مرشددن آیروب اشته
سنی حقه واصیل ایده رم دیو عمر آخر اولنجه مکرودغله کمراه وغافل
ایدرلر امّا مرشد الهی وکاشف اسرار نامتناهی نظر سایه سین سنّ
بیخبرك اوزرینه اولیحق نه دیو نفس حمله ایلر نه غول ابلیس قصد ایدر
ایتدکلری حالده نظر سایه مرشد شش جهت که ظاهر وباطنا احاطه
ایدوب یحفظونه بامر الله خصوصنده حفظ ایدوب دیده بان اولور
مکر دیو سیرت سکا فرصت بولوب افساد اتمکه کلدکده انوار پیرك
شهاب ثاقبی آنلری مطرود ایدوب رجوما للشیاطین مراد لرینه دور
ومحروم اولورلر ◦ هر که درده بی قولاووزی رود ◦ روزه راه هر
دو صد ساله شود ◦ هر کیمکه یوله قولاووز سن کیده هر ایکی کونلك
یول آکا یوز یللق اولور یعنی نظر وهمت پیر حقیقت بوراه خطرده سکا
قولاووز اولمیه ایکی کونلك منزلی یوز یلده سعی انسك قطع ایده مزسن
او یله اولسه لازم وفرض در که راه حقده کشیده برمنزل شناسر بیر مبنده
ومرید اولوب دستی دامنندن برنفس آیرمیه تا بی عنت مقصوده واصل
اولله اطلب الدّر فی وسط الصّدف واطلب الفنّ من اصحاب الحرف
درّ طلب ایله قرداشی صدف اورتاسندن وصنعتی وفنّی طلب ایله صنعت

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اشیلرندن یعنی عاقل وعارف اولدرکه هرطلب ایلدوکی مرادین اولصا

حبین بولوب آندن طلب ایلیه تا طلبنك حقیقتنه واصل اوله یوخسه

سرسری طلبك فائده سی یوقدر جهد ایدوب بحلندن وپیرندن طلب

ایلیه تا زحمتك فائده اولیه • سایهٔ شاهان طلب هردم شتاب

تا شوی زان سایه بهتر زافتاب • شاهدین سایه سن استه هردم

عجله ایله تا اول سایه دن آفتابدن یکرك اوله سن یعنی اولیا عارفین

معنا شاهلرید رآنلرك سایه سین وصحبتن طلب ایله تا آنلر سایه سندن

کونشدن منوّر واعلا اوله سن • مهر پاکان درمیان جان نیشان

دل مدة الا بمهر دلخوشان • پاکلرین سوکوسنی کوکلك ایچنه دیك کوکل

ویرمه الا کوکلی خوشلر محبتنه یعنی مَنْ اَحَبَّ قَوْمًا فَهُوَ مِنْهُمْ بر

کمسه بر قومه محبت ایلسه اول آنلردندر سنت اهل دلك محبتنی جانندن

دیك تا آنکله حشر اولوب آنلرك صفّندن اوله سن • رَوْ بجو یار خدایی

را تو زود • چون جنان کردی خدا یار تو بود • یودی بر خدا یاریدر

تین چون آنك کبی اوله سن خدا سنك یارك اولور یعنی خدا مردلرینه خدا

یارلرینه یار اولور دائم آنلرلدر وآنلر الله دن الله واولر کندیلی یوله

کیت هرقنکه سنده آنلر کبی اوله سن خدا سنك دخی یارك اولور •

در بیان فوائد مصاحبت خدای مردان خدا مردلرینك مصاحبینك فائده لری

خدا مردلرینك مصا
حبتك فائده لیانندن در

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بیانندہ در • هرکه خواهد همنشینی خدا اونشیند در حضور اولیا

هرکه خدایله همنشنلك استیه اولیاء اللهدك حضورنده اوتورہ یعنی

حدیث شریف مضمونیدرکه قال النبی علیه السلام من اراد ان یجلس مع

الله فلیجلس مع اهل التصوف عن عبد الله ابن عمر رضی الله تعالی عنه

انه قیل یارسول الله این الله فی الارض قال فی قلوب عباده المؤمنین

وفی حدیث القدسی ما وسعنی ارض ولا سماء ووسعنی قلب عبد التقی

النقی الورع ومعنی اولدرکه هرکسه که الله ایله اوتورمغه دلیه اهل

تصوف بر له جلوس انسون چونکه دائما حضور حقده حاضیر وسیر حقایق

ناظر اولمق دلیه سن برا هل مشاهده وصاحب حضرات بر مظهر وجودك

دائما حضورنده حسی ویاخود معنوی حاضیر اولوب دائما آندن کسب

حقایق موجودات ایلیوب عالم اسرار وجودنی هب صفات اسمائیه

سندن کلمه بکلمه حرف بحرف مطالعه وتفصیل ایلیوب خلعت بهشتی

سن اکتنه کامل کیوب بخلاصلقدن نفس ناطقه خلاص ایدوب بخلصین

زمره سندن اولوب ذاتی جنته داخل اولمه سن آندن صکره خالدین فیها

ابدا رضی الله عنهم ورضوا عنه آنلر اولدیغی کبی سنك دخی مقامك

اولور ازحضور اولیا کر بکسلی • درهلاکی زانکه خاری فی کلی •

حضور اولیادن اکر اوزوله سن هلاکسین خارسین کل دکلسین یعنی

اولیا

اولیا حضرت واجب الوجود ایله قائمدر وحقیقة الحقایقدر وسنك
ذاتی اول حقیقتك نوری پرتو بیدر که جمیع اسماء حسنی واسماء ذات
تجلی ایتمشدر واول نور سنك بو ذات وجود که صفت ظاهره وادراك
طیبه ونیت خالصه دنکندر منعکس اولوب ظهور ایلر اکر سبوی وجود
دینك طنی که تندرستلکدر وتیره اولمیه اول تجلی ایدن نورك
لطافتی ونورانیتی ووجدانیتی تبدیل اولوب سفلی اولمز امدی
سنکله بو اوج کوروس لطائفك اتحادنه وجود پیدیا ضتله وعبا
دتله وجزم وعزم ایله ودردعشقله بو وجودك خباثتین وماسوا
سین یقوب ویاقوب بوتن وقلب وروحی غل وغشدن پاك
وصافی ایلیوب اول المعینك مجلاسی ومظهری اولوب وبو جزء
اولان وجودکی شهود یله اول وجود کل مطلقك میانه صرف ایدوب
ایجنده اول جزئیت ذلتندن نجاة بولوب کل اوله سن واکر هنوز
بو تقسمك حقائقك مشاهده اتمدکسه خاری ایله قانع ایسك
اکاه اولکه برخزینه جوهرك وار درکه نفسکدر وعمرك وسعیشتك
اول نفسکدر شویله که جواهر اسراری صرف ایلیوب خاری کاله
واصل اتمیه سن هلاکسین زیرا خار لکده قالوب کلدن جدا سن
انلردن اولورسنکه حق تعالی بیوردی اَنْ نَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا

امدی سرمایه دن غافل و نور ذاتکدن اقل تا حضور قلب حاصل
امیه سن حضور نه لایق و سزاوار اولمزسن ◦ چون شوی
دور از حضور اولیا ◦ در حقیقت کشته دور از خدا ◦ چون اولیا
حضورندن ایراق اولمه سن حقیقته خدادن دور اولورسن
یعنی اولیادن هرکه ارادتدن حقدن بعید در زینهار اولیا نظرندن
دور و غافل و شمیه سن تا حقدن دور اولوب هاویهٔ فراقه
کرفتار قالمیه سن ◦ همنشین اهل معنی باش تا ◦ هم عطایابی
و هم باشی فنا ◦ اهل معنا ایله همنشین اول تا ویرکی بوله سن هم
طریقته فنا اوله سن یعنی معنا ایله طورو اوتورو انلره هرجهتدن
قریب اول تا هر نفس حضرت عزتدن سکا فیض و عطا ایده و هم
مرد میدان اولوب انبیا و اولیا کرامتندن نصیبدار و قوت
قدرتلرندن بهره ور اولوب و شجاعت و عفتلری بوستانندن
میوه دار و برخوردار اوله سن ◦ جان بی معنی درین تن بی خلاف
هست همچون تیغ چوبین در غلاف معنی سر جان بوتن ایچره
غلاف سن آغجدن قلیچ کبیدر تا قین ایچنده اوله فیمتلو در چون
طشره اولدی بنمغه التدر یعنی تیغ چون روح بجسم ادر ما
دامکه تن غلاف ده پنهاندر خیر و شر عمرین کن زان ایلر اهل تن

واهل

واهل ظاهر قتنده ظاهر اولنوب تیغ پولاد و آهن جوهردار اولمز
ظن ایدرلر چون اجل قبضه سی که دست قدرة و پنجهٔ ملك الموت
قبض ایدوب تن غلاف قندن طشره چکه اول محلده برنسنه یرامیوب
حطب جهنّم اولمدن غیری آلت اولمز نیه اوغراد غلك اولدیمانده
بیلور ۵ تیغ چوبین رامبرد در کار زار ۵ بنکمر اوّل نانکرد دکار
زار ۵ آغج قلیجی جنك ایچنه التمه تا ایتش صکن زار و فریاد اولمیه
یعنی اکر جانکده سکّهٔ معنا یوغیسه غلاف صورته مغرور اولور
بنده مبرم و کار زار م دیو کندیکی پرتاب اتمه یا قینك اولمدیغی احولی
فقر آدن دخی عسّاقدن کوروب ظن فاسد که اعتقاد ایلیوب انکار
و بهتان ایدوب جانك چوبین الت نار اتمه اوکات نظر ایله تا ایتشك
اخرده ایکلدی و حصرت اولمیه وزار و فرقته دوشمیه سن ۵
کر بود چوبین برود یکر طلب ۵ ور بود الماس بروشادی طلب
اکر جانك قلیجی اغجدن ایسه یوری برغیری سن طلب ایله و اکر الماسدن
ایسه اوکا شاد مانلق ایله یعنی اکر جانکده بی معنا ایسه صاحب معنا
جانی آرایوب بولوب آندن معنی اقتباس ایدوب جانکه جوبینی انك
تربیه سیله پرورش ایدوب معنایه تبدیل ایلیه آخرین وبی پروا اول
واکر معنا ایلسك الذی کل پیشوا اول واکر اصل نیلرسن ایله جهد ایله

قیامت کارز آرینه جان بی معنا ایله وارمه مقبول اولمیه تیغ در زرات
خانه اولیاست دیدن ایشان شمار اکمیاست معنا قلبی جب اولیانك
جب خانه سنده در آنلری کورمك سزلره کمیاد ریعنی جان قلبجنك جب خانه سی
اولیادر اکر جانك قلبجنه معنی جوهرین پیشروانمك دلرس اولیانك
صحبتندن بر آن خالی اولمه جمله دانایان همین کفته همین هست
دانا رحمة للعالمین جمله دانالر بویله در بمشلر در بویله دانا ایکی عالمك
رحمیدر ریعنی عارف بالله ظاهرك و باطنك ودنیانك و عقبانك
رحمت کلیسیدر و ایکی عالمك خلقی رحمتی آندن طلب ایلر اکر سنده اول
عارفه مقیّد و منقاد اولوب محبتك الهکتورد کسه تحقیق بلکه ایکی عا
لمده رحمت وسعادت صاحبی اولوب اول دانای دراز الهینك سایه
سعادتنه وغفرانه وحقّه وصلتنه سبب اولورسن و وجودك آنلره
رحمت اولور عذابدن فراقدن وبادیهٔ ضلالتدن خلاص ایمه سنه
سبب وبقای ابدیتلرینه واسطه اولورسن کر توسنك صخره و مرمر
شوی چون بصاحب دل درستی کوهر شوی اکر سن طاشدن و
قیاسر مردن اولمه سن چون صاحب دله ایریشه سن کوهر اولورسن
یعنی اکر کوکلك قیا و مرمر دن وخی فتی و فاحش ایسه هر کاه که عنایت
الهی ایدوب بر صاحب دل عارف و کامله ایریشه سن آنك نظری و نفسی

الکسیری

اکسیری اولطاشدن قتی اولان کوکلنی یومشق ونرم ایلیوب کوهر
تبدیل ایلر صافی ویرنوراولوب حضرت متعاله یقین وآشنا ایلر
نارخندان باغراخندان کند ۰ صحبت مردان ات ازمردان کند کو
لوجی آتش باغی دخی کولوجی ایدر مردلر صحبتی سنی دخی مردلردن
ایدر یعنی نارخندان دن مراد کوننش وآی وکوکبدر که اصل نار در
وبودنیاده اولان آتش آنلرك اثریدر وبویریوزنده اولان نباتات
وزیره وات وشکوفلر آنلرك کروشندن وتاثیرندن سال بسال
وجوده کلوب غذای انسان وحیوان اولورلر اما فصل شتاده کو
ننش محجوب وکوله سی آز اولمغین دوکلی باغلر ودا غلر پرماغم اولوب
هدمه یوزطوتلر چونکه فصل بهار اولوب خندان وحجاب سحابدن
عریان اولور جمله اشجار بریز ونباتات زمین دخی پرخنده وکشاده
اولوب صفحهٔ عالم سبزه واتله مزین واز هار ایله خرم اولوب جمله
باغ وزاغ جلوه اتمکده اولورکذلك صحبت مردان خدا کوننش کبی دائما
خنده ایچره در وعالم خلق جهالت سنبلی ایچنده بی برك وبی نوا وعریان
قالمشدر درختان مثالنده درمادامکه اول مربخدانك آفتاب معرفتی
آنلرك اوزرینه تابان وخندان اولمیه ظلمت جهالتده وزمهریر ضلالا
لتده بی نشو ونما وبی نور وبی ضیا قلوب مرجعلری جحیم وروحلری

سقیم اولوب حیوان قبلندن اولسلر در انسا آنلرکه برعارف لاهوت
حقیقتنك شمسی معارفی تابان ونورافشان اوله باغ خندان کبی
بوستان قلبلری ازهار حقایق ایله پرزینت ومیوه معارفله دائما
اول دوحه معاینه کشف وشهود فاکهه لرین تفکّه اتمه اولور
امدی ای طالب سنده اکر قلبنك وجانك بوستانی خندان ابدی
اولسون دیرسن معرفت کوشنده ضیا پرزیر اول تا حیات جاودانه
واصل اولوب بوقبل وقال اهلی اولان مقلدلرین سکر وحیله سندن
امین اولوب وجود بی سامانکی منزل دار السّلامه تسلیم ایدوب
وبی پروا راحت اوله سن

دربیان ترك از مصاحبت مدّعیان منزوراز

منزور آن اهل دعوانك واهل تزویرك مصاحبتلرنده
نهی وتحذیر اتمك لکلك بیانده در

دوستی جاهل شرین سخن
کم شنوکه هست چون سمّ کهن

طتلو سوزلو جاهلك دوستلوغنك
آز اینیت که اول اسکی پرآغو کبیدر یعنی هر کیم که علم اهل التّهدن
واحوال مردخدادن بی نصیب وبی خبر اوله اکر تکلمنده وقالنده
طتلولك دخی اولورسه سن آندن اراغ اول وآنك سوزینه ودوستلوغنه
ستلوغینه قبول اتمه که آنك دوستلوغی اسکی وقتالذهر کبیدر
سنك روحنه وقلبنه تاثیر ایدوب راه حقه روان اولمه دان

دوشوزور

دربیان مدّعی ایله منزوران دن احتراز اتمنك بیانده در

دوشورو ب بی قدرة و بی قوة و بی رونق ایدر و ادراک علم لدنی و سر

وحدتدن بی بهره ایلر ۵ ز احمقان بکریز چون عیسی گریخت ۵

صحبت احمق بسی خونها که ریخت ۵ احمقلردن قچ چون عیسی نبی

قچدی احمغك صحبتی جوق قنلر دوکدی یعنی اول حکایتك مضمونیدر

که برکون حضرت عیسی علیه السلام بر صحرا ده سکر دوب قچر اول

کسه دخی عیسی یه ایر شوب ایدر که یا نبی الله کمدن قچرسن و بو سکر

دوب کتمك نه ایچوندر دیدی عیسی علیه السلام جواب ویروب بیور

دیکه بر احمغه دوشم اولوب بر مقدار مکالمه ایتدم کورد مکه بر کسنه در

قطعا انسانیته قابل دکل نفسی بکا سرایت ایدر قورقوسیله قچرم

دیدی دونوب اول کسه ایتدی یا نبی الله سن دکلسك که اولولری

دیری قلدرك و کور و سوزلری و صاغرلری و جمیع مرضلری صاغلدوب

ابو ایتدرك اوکا حالا لرندن دخی یك اولد یلر عیسی ع م دیدیکه اول عیسی

ع م اول کسه ایتدی پس ایتدی یا نبی الله احمغك حماقتی زائل ایدوب

آنیده خلاص ایت عیسی ع م ایتدی اول تکری حقی که بنی و سنی و جمله

موجودات کتم عدمدن صحرای وجوده کتوردی جمیع امراضی صورتنه

و معنویه یه چاره بولدم والا احمغه هرکز قچمقدن غیری چاره بولمدم

و ممکن دکلدر امدی معلوم اولدیکه احمق شول طائفه در که حق سوزی

ایسندوب قبول ومقتضای طبیصدن رجوع اتمیه ومعقول وکندویی
فائده لی نصحته راضی اولمیه وعناد اوزره اوله وبالطبع ارنلره واهل
حقده منکر اوله تماهرکز نصحت ومرشد دن ونظر عارفدن فائده
ورحمت حقدن عائده یوقدر ده مروده مردار احمق کند عقل دایی
نور وبدونق کند کویه وارمه کوی آدمی احمق ایلر وعقلی نودسن
ایلر یعنی مشهور مثلدرکه برکسه برکون کویده اولسه عقلنده نقصان
اولور برهفته اولسه عقلنك ربعی ناقص اولور برآی کویده او
لسه عقلنده هیچ شبه یوقدر قالمز وحکما دخی تنبیه اتمشلردرکه اولو
شهرستانلرده وسوادا عظم ومصر جامع برلرده ساکن اولانلر کیم
کوندن کونه عقلکن وفهمکن زیاده وترقیده اوله وکویلرده وکوچك قصبه
بارده ساکن اولمش کیم عقلکن کوندن کونه نقصان اولمیه وحضرت
خداوندکار قدس الله بسره العظیم کوی بیوردقلری انسان ناقص
وشیخ ناواصله اشارتدرکه بیورمشلر ده چه باشد شیخ ناواصل
اشده ده درست درتقلید حجتها زده کوی نه اوله واصل اولمش
شیخ کی تقلید ایله حجة الاورمش اوله یعنی شیخ ناواصله حقایق
اشیایی علما وعیناً وحقاً مشاهده اتمیوب سرّ احدیته واصل
اولمش اوله وشیخلق دعواسن ایدوب مکر وتزویر دوکانن آچمش

اولر

اولیا یه طقندن اوغرلیوب وازبر ایلیوب جامعلرده کورسیلره
جیقوب خلقه وعظ و نصیحتله سالوسالق ایدوب حبّ دیاستله
دماغی پورا اولوب خلقه کندین کوسترروب جوهر فروش اولدیغلرن
شیخ ناواصل وفضل حقدن بیخبر اولان کمسه لری حضرتکوبه
تشبیه ایدوب انلرك مکر ودغلندن وتلبیس جی فروغندن حذر ایلمك
کم سزی خدادن جدا ومهجور دوشوروب کندیلری کبی محروم ومطرد
ایلر دیمکدر اعاذنا الله وایاکم ۞ حرف درویشان بدزدد مرد دون
تا بخواند بر سلیمی زان فسون ۞ درویش حرفنی آچوق آدملر او
غرلرنا بی غافلك اوزرینه اول آفسوندن اوقیه یعنی درویشلرك
حالندن بیخبر اولان اهل دعوا شیخلر بونلرك قالك ونظم ونثرین
اوغرلیوب ساده دللطالبلره آنلرن اوقیوب ونقریر ایدوب سزیه
بویله اهل حال ایمش دیوب اینانلرن درتاکه کندویه مرید بنده ایدوب
آنی شش جهتدن مرید بنده ایلر ۞ ازخدا بویی نه اورانی اثر
دعویش افزون زشیت وبوالبشر ۞ خدادن نه آنن قورقوار
ونه باش وار لکن دعوا سی شیت پیغمبردن زیاده در یعنی اکر آنده
خدادن اش وقورقوا ولیدی حقدن حجاب ایدوب باطل دعوا
ایدوب بلمدوکی برم خلقی دعوة انمزدی وکسیه شیخلق وبیشوالق

کوستروب اضلال ایمز دی دائما نفسنك اصلاحنه دوشوب نقصاندن
کمالله ایرشترمك سعیندن اولوردی لکن حقدن آنده براثر اولمغین
جانب حقدن بیخبر وغافل اولمغین دعوایه جرأت ایدوب انبیادن
واولیادن دخی زیاده کجوب بلکه آنلری اولوا عتقاد ایدوب آثار
اولمشلر دربونه اوّلا فائده لری بوقدر دیوب آنلرك فیضندن ابدی
محروم اولدی ختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم وعلی ابصارهم
غشاوة ولهم عذاب عظیم ◦ زمن سندن اولوب عذاب عظیمه
وعقاب شدیده مظهر دوشمشلردر ◦ دیو نموده بوی هم نقش خویش
اوهمی کو بیدزی ایدا ایلم وبیش ◦ شیطان لعین آکا نقشبین دخی کوستردی
اول دو کلمی دیر که بدا الاثم ودخی زیاده ثم یعنی عالم خیاله کحقیقت
ایله عالم ظاهرك مابینده برزخ دوار واح ناریه سنك ودیو
وپری وجنك مقامیدر وعالم حقیقتك سرحدیدرکه آندن آنلره یول
یوقدر قصد انسلر ملائکه علیین شهاب ثاقبله یاقوب وجودلرك
عدم ایدرلر بعض شیطانلر کفر ایشله اول عالمه داخل اولوب دیولرله
آشنا اولوب مکر استدراج ایدرلر اوکرنوب خلقك اسرارنه متعلق
مغیبات دن خبر ویرلر عوام ناسك هوالرینه آلدانوب ولی صنوب اعتقاد
ایدرلر دینلرندن یاد اولوب ایمانلرندن مسلوب اولورلر نعوذ بالله شیطاده

مطلب خیال عالم

نبیس

تعین آنلر خیالك ونقشین کوسترور وعالم خیاله داخل اولوب دینلمزدن
حاضر اولان عوامك کوکللرنه اولان خیالی دیو کوسترور آنلری بوخلقه
سویلمیوب خلقی وهمه براغوب بوشکللره کاشتانه برفیج کوره تصرف
صورتیله حیله واستدراج ایلرلر کد اَلْمُؤْمِنُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللّٰهِ فَاتَّقُوا
فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ که مؤمن کامللردن ایدوکین بیلور ومکر استدراجین
نور صدقله اکلیور ۞ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا
فحواسنجه نورایله نادرنی سویندیرور دیونی قهر ایلیوب کوسترکی یوزین
سیاه ایدوب ابطال ایلر امّا آنلرك کد نور ایمانی ضعیف بیقدر اعتقاد
ایدوب تمییز ایده میوب ۞ منفصل اولور زیرا اَلْعَقْلُ نُورٌ يُفَرِّقُ بَيْنَ الْحَقِّ
وَالْبَاطِلِ عقل کامله مظهر دوشمیوب خطرین طیندیرور ونقش شیطان
اکا بعض الوان کوسترور اینانمدیرر اویله اولسه بوشیخلك دعواسن
ایدوب حقدن واهل حقدن بیخبر پیرو ناقصدر هنوز عالم خیاله داخل اولوب دیو تعین
اللّٰهم اصل اولدیغی مقامه ایره لر ۞ خرده کیرد رسخن برپایزید ۞ تنك
دارداودرون اویزید ۞ خرده طوتر سوزده بایزیداوزرینه امّا درونده
برنیه عار طوتر یعنی اول شیخ ناقص اگرچه قال وقیله بایزید عصرشی اکسکین
طوتوب کندویی آندن ترجیح ایمك استر امّا قلبنه ودرونه نظر ایلسك حبّ

دیاست وطلب دنیا وذوق وشهوة ایله طولشدرکه یزید لکله آتك اول
برخوش درونندن عار دخی حجاب بندن هردم استغفار ایدوب بکندی کفر بنه آصر
چون نبی ابلیس ادم روی هست • پس بهر دستی نشاید داد دست چونکه
نجه آدم یوز لوابلیس وار در پس بِاَللّٰهِ اَلْ ویرمك اولمز یعنی آنلرکه صورتا
شیخلك وپیرلك دعواسن ایلیوب ظاهر شرعه مقلد وحقیقت شرعدن معرض
وغافل وبی ذوق اولوب نجه ساده دل وپاك کو کل عالی مشرب وبلند همت
وولایته بقین جانلری اولیا کمالینه مرید وقطره وجودلری دریای معنا یه
وذره موجودلری دریای نامتناهی آفتاب صورة معنا یه ارجعی حکمیله واصل
اتمك سعیندہ اولان جوهر فرید لرك اوزدینه دوشوب یوالرین اورمغه
ومنزل مقصوددن آیرمغه جدّ جهد ایدوب وسواسلق وخناسلق
ایلر وارواح اولیا صورة عالمندن قالقوب عالم لاهوته پرواز ایتدکدن
صکره بو عالم صورتده اولان مریده وسالکه فیض رسان اولمز دیو جهل
عملیله سوء ظن ایدوب طالبلری آمخدادن وحقیقت نور مصطفادن
دور ومهجور ایتمکه سعی بلیغ ایدرلر اولمیه کہ سالك آنلرك کذبنی ایشدوب
صورة حرفلرینه الدانوب بی شهود وبی دلیل موعظه لرین کوش ایدوب ارواح
اولیاء کملیندن غائب دوشمیه وحقیقت بلکه اهل صورتك واهل تقلیدك
عقل کرکسی وبی کاملك اطوار یات واسماء حسنی سنك افق دوننه پرواز

اعمز

ا تمده بی پایان وپر و بی جان وسر در واو سلطان حقا بقدك در سوزد لفروزك

واشارات بی رونك واحوال پر سوزك فهم وادراك ایتمكده بی ذوق

وبی نصب در زیرا اول ولی كامل توحید اسما وصفاتی محو وطمس ایدوب قرار

كاهی ومقامی توحید ذات اولمشدر در وذات حقله دائم وقائم اولوب اول عالمك

بو عالمك موجودا تنه محیط وقابض ومتصرف در بر آن نه اشیا اندن اول اشیادن

منفكدر زیرا كامل واكمل دیمكدن مراد كمال ذات الله دن غیریه وجود كتم ایدوب

نیتكم عالم ازله حقدن غیری وجودیو غیدی كذلك عدم صرف اولوب عالم

دینی وكونی وجوددن نام ونشان ورسم قلمیوب حی باقی ذات خدا قلور

سُبْحَانَ الَّذِی بِیَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَیْءٍ وَتَبَارَكَ الَّذِی بِیَدِهِ الْمُلْكُ وَالسَّمٰوٰتِ

مَطْوِیّٰاتٌ بِیَمِینِهِ كندی ملكنده متصرف واسماء حسنی سبله متخلق هم مرید

مراد ظاهریه آنك باطنی دخی آنك اولنده واخرنده وظاهرنده اول باطنده

اول هم عالم ارواحده مریدك روحنی تربیه وتعلیم ایلر هم عالم اجسامده

ترکبی عنصریسی نفس بنفس تخمیر وتكوین ایدوب وجود عاریتنی وحجاب

بشریتی تدریجله رفع ایدوب وجود حقیقیه سن محو ایدوب ثابت ایلر وعالم

مشاهداتله واسرار كلیات ایله جمیع ماسوآسن محو ایدوب طبیعت خاكی

وخاشاكی یقوب زر صافی كبی حقیقت وجودیه عبادته كتورو بكندی وجودنه

طرح ایلر وبحر احدیته وصل ومتصل ایلر اویله اولسه بو عاریت

قائمی افندی
شیا فناده كوردندی
مالك اول حی
قیوم اورطه ده
مالك

وظلمت وكثافت ماسوانك حجابلرى محجوب اولان قوم بو روحانى بيكدر
وبيكره اولان وجود پاكك احوالن نجه ادراك ايدر پس معلوم اولديكه
اولياكرامه ارادت كتورن جانلر كركدركه صورة پيره دنيا ده دخى
واصل اولمزسه اول عالم كبريه واول جهان باقيده كه جهان انك
ظليدر قائم وباقى ومتصرف وفعال مطلق بلكه ديو جهانده اولانلر
واصدقايه ومحبته باسرهم هر بريك استعدادى وليا قتى مقدارى
فيض روحانى وعلم ربانى نثار ايدوب عالم باطندن دمبدم بونلرك اجزاء
عنصريه لرين وتركيب روحانيه لرين كدورات طبايعدن پاك وبجلا و
مصفا ايتمكده بلوب يقينك زياده ومحكم ايده ومادامكه سالك جان دل ايله
پير معنايه ومرشد روحانيه توجه تام ايليه پير دخى اكا اول عالمدن مدد
واعانتلر وعنايتلر ونور تجليلر وتسليلر وجام جام شراب لايزالیلر
تناول ايتدروب شول مادر طفلين پرورش ايدركبى عالم معنادن پرورش
اولوردهى دولت اول مريد صادقكه پيرينك معناسنه داخل اولور حضور
حضرتندن برآن غافل وغائب اولميه پس نتيجه كلام بو اولديكه طالب
اوليا كمالندن غيريه تسلم اولوب ارادت كتورميه دكمه برمدعى يه ال
صونوب كندوبى الندن بيانده پرتاب ايتدرميه زيرا بو يولده آدم يوزلو
ابليس بى نهايتدر انلرك صفرلرينه الدانوب كندوبى اوليا عظامك

درگاهنده

دركاهندن دور وبجور دوشورميه دير اصولك ندامت فائده اتمز

زانكه صياد اورد بانك صفير ٥ تا فريبت مرغ زان مرغ كبير ٥٥

اى انكچونكه اوجى صفلق آوازين كتوروب تا الدايه قوشلرى اولقوش

طوتوجى يعنى اول شيخ مدعى اولياكلامندن بعض كلمات وتصوفدن

بعض اصطلاحات خطرده دشمان ايدوب صياد وار صفير ايليوب مرغ

دل طالبنى شكار ايلر تا اول ساده دل دردمندلرى بولدن چقروب كندينه

مسخر ايده آنلرده آنى جنس اولياددن ظن ايدوب جان دلدن مريد وحب

اولوب خدمتنده عمرلرين ضايع ايدوب نه دنياده عرفان نه آخرتده دشمان

بلوب جهل ظلمتده خاسر وسركردان قالوب بونده وآنده كورلوكدن نجاة

بولمزلر دست رامسپار جز در دست پير ٥ پير حكمت كو عليمست وخبير

اصطلمه پير الندن غيريه اصطلمه انجلش پير كه عالم اوله يعنى مريد

اولورسن بر پيره مريد اولكه جميع مقامات الهيه يى وحضرت غيبيه

ومراتب لاهوتيه وناسوتيه فردا فردا مشاهده ايتمش وبلمش وملك

ايد نمش اوله وعلم لدنه عالم وحكمت وجوديه يه حاكم ومريدينك

نكوبينه وتخمرنه قادر وسالكى منسلك اولياية ادخال ومذكور اولان

مراتبى بالتفصيل والكمال قطع ايتدروب مطلوب بالذات اولان مقامه

ايصال ايتدوكن جمله خوف ورجا دن وقبض بسط دن كچوروب عالم قدسه

مسلك اولیایه دخال

ومقام انسم واصل ایمه در بیان حقیقت ذات پاك حضرة پیر پیر حقیقتك
ذات پاكینك تعریفی بیانندن در ٥ شیخ كه بودپیر یعنی موسپید ٥ معنی
این رابدان ای نا امید ٥ شیخ كه اولمه یعنی قلدری آغرمش معناسنی بو
قیلمك بلی ای امید سز یعنی صورة شیخ پیرمه دیرلر و پیر قیلی وصفالی آغرمش
دیرلر وقیلمدن مراد و آغرمه سندن مراد ندر بیل واكلمه ٥ هست آن ٥
موی سیه هستی او ٥ نار هستی اش نماند تار مو ٥ اول سیاه قیل آنك
وآرلوغیدر تاوآرلغندن برقره قل وبرتل قالمیه یعنی سیاه قیلدن مراد
سالكلك كندی وآرلغیدر كه حقدن وآرلغندن غیری كندیمه برعاریتی
وآرلق ظن ایلمش ایدی وجمیع احوالی وافعالی غفلتندن وبخبرلوغندن
اول وآرلغندن صادر اولور قیاس ایلردی اوسببدن اول وارلق سیاه ٥
قیل مثالنده دروقتا كه مرشد كامل تربیه سنه مقارن اولوب بصیرة
دیده سین آچدی حجابی ظلمانی سنكه سیاه قیلدن عبارتدر رفع ایتدی
حقایق اشیایه بینا اولوب وجودا ولمغین وآرلغین فنا ایتدی فنای
دخی حجاب بلوب آنیمه فنا ایتدی بقای لم یزله ایروب پس اكه ومرشد یكه
لایق وسزاوآرا ولدی ٥ چونكه هستی اش نماند پیر اوست ٥ كرسیه
مو باشد او یا خود دو موست ٥ چونكه وآرلغی قالمیه پیر اولدركرك
سیه مو اولسون یا خود قیر اولسون یعنی چونكه كندی وآرلغندن برسالكده

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

هیچ وار لقده اثری قالمیه وکندی اوصافی اوصاف حقده محو اولوب
بالکلیه مظهر حق وآلت حق اولمش اوله کرکسه اول مظهر قره صفللق
اولسون کرکسه قیر صفللق اولسون آنك جمله وار لغی حقکدر وحقیقتده در
وپیر اولدره هست آن موی سیه وصف بشره نیست آن مو موی ریش
وموی سره اول سیاه قیلك وار دیر بشریت وصفیدر یوخسه اول قیل
صفل قیلی وباش قیلی دکلدر یعنی سیاه قیلدن مراد وصف بشریت واحکام
طبیعتدر یوخسه باش قیلی وصقل قیلی دکلدر قیل آقلغی انجق برمثالدر
عیسی اندر مهد دارد صد نفیر که جوان ناکشته ماشیخم وپیر عیسی
پیغمبر وم بشك ایجنده یوز نفره طوتر که یکمت اولمدن بن شیخم وپیریز
یعنی عیسی وم اوج کونلك معصوم ایکن وبیشکده یاتورکن یوز نفره
وفریاد ایدوب دیر ایدیکه بن اللهك عبدی این بکا کوکدن کتاب کلوب بوبنی
خاص نبی قلدی ونجه بوینك کبی دخی خبرلر ویردی پس حق جل وعلی حضرتلری
عنایت ایدوب علم خاصه وخاص الخاصه ایتدیکی کسه کرك پیر کرك نجوان
اولسون آنك نطق وفعلی وحالی جمله حقدر ظاهر صورتنه الدانوب معنا
صاحبندن بی نصیب اوله چون یکی موی سیه کان وصفماست
نیست بروی شیخ مقبول خدا است چون اول بر قیل که بزم وصفمزبد
آنده اولیه شیخدر ومقبول خدادر یعنی اول بزم وار لغمز وبشریتیمز

وصفنك موی سیاهی که دیده باطن بینمز حائل اولوب بزی واحد
تیتدن ومشهور سز احد تیتدن دور ایلر اول قیل بزم دیده باطنمزده
اولیه فی الحقیقة هم پیروز وهم مقبول خدائن ٥ ٥ ٥ ٥ ٥ ٥
چون بودر سوبش سفیذ ایا خودست ٥ اونده شیخشست ونده خاص
بزدست ٥ چون صقلی وقلی آق اولوب هنوز کندو کله اوله اول
نه شیخدر ونه مقبول خدادر یعنی اکر بشریت وصفی ذائل اولوب
وجود عاریتکه ماسوادر وجودحقده وانوار ذات خدا ده محو وضمحل
اولیه ودیده باطنی وظاهری هر شیده حق بین اولیه انك صقلی
وقبلی اغاروب پیر فانی اولورسه ده نه شیخدر ونه خاص الله در
تعریف پیر
پیر پیر عقل باشد ای پسر ٥ نی سپیده موی اندر ریش وسر ٥ پیر
عقل پیر بدر ای اوغل باشده وصقلده اولان قیل آقلغی دکلدر
یعنی پیرا ولدرکه اوصاف ذمیمه سن اخلاق حمیده یه تبدیل ایلیوب
عقل معاشدن واوهام خیالاتدن وجمله کثافتلردن پاك ولطیف
اولوب عقل کله ونور مصطفایه واصل اوله واول نورایله مشهود
ذاته ومعرفت اسما وصفاته داخل اولوب علم اشیا حده واسماء
ارواحده جولان وطیران ایده یوخسه ظاهر صقلی وقیلی آغروب
هنوز حجاب ظلمتیله قلبی سیاه ودروننی تباه اولان کمسه تقلید

ابله

ایله شیخلیمك وپیشوا لمك دعوا سین ایدر لرسه بینا وصاحب دل
قتنده شیخلقلری برقره منقیر دکمز دربیان استنامه طالبان واداب
خذ مرید پیر آن حقیقتك خدمت ادابن وطالبك لرك اولخدمتده
استقامتلرین بیانندہ درکه شریعت وطریقت خذ متیدر ٥ چون کزیدی
پیری نازك دل مباش ٥ سست وریزیده جواب وکل مباش ٥٥
چون پیری اورسه ولدك نازك کوکلی سست اولوب صوکبی وطیراق
کبی دوکلوجی اولمه ودا غلوجی اولمه یعنی سنکله طالب حقیقت
وملازم سرّ خدا سن که هرگاه برقصور وجودنی دریای وحدته وزن
جودنی شمس حقیقته واصل اتمش سن بکامل آزادیه دوشر اولمه سن
وآنك جمیع احوالندن وافعالندن شیوهٔ ذات وتنوعات صفاتی
مشاهده ایدوب آنی کندوکه مرشد دوتمه سن زنهار آنك ٥
احوالن کندی حالنه قیاس ایلیوب آکا نازك دلك وخدمتنده
سستلك اتمه ومحل ارشادنده صوکبی صاچلوب طیراق کبی ٥
دوکلی جی اولمه ودائما جمعیت حاضر ومراقبه اوزره اولتا آنك
نفخات قدسیه سی ضمیر قلبنه سریان ایدوب سنی حقیقتدن
خبردار ایدره ٥ چون کرفتی پیر همین تسلیم شو ٥ همچو موسی زیر
حکم خضر دو ٥ چون پیر طوتندك غافل اولمه آکا تسلیم اول

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

موسی کبی حضرتک التنه اول یعنی حضرت موسی وم مجمع البحرینده
حضر علیه السلامه ایریشوب دیدیکه یا نبیّ الله سکا تابع اولهیین وخذ
متنده قائم اولهیین که حقدن اولندیغک ارشاد دن بکا تعلیم ایده سن
حضر وم دیدیکه یا موسی بکا سن تابع اوله مزسن وعلمده طاقت
کتوروب صبر و تحمّل ایده مزسن دیو احاطه ایده مدوکین خبر نجه صبر
ایده بلورسن البته صورسک کرکدر وعلم اللدهٔ مقتضاسی بودر
سوال اللدن منزّه ومقدّس اوله که لا یُسئَلُ عمّا یفعَلُ ایله اوله سین
بکا یولداش ومرید اولمزسین دیدی موسی وم دیدیکه انشاء الله بنی
بو امورده صبر ایدیجی بولورسین دیوب یولداش اولدولر تا ایرا اولنجه
نجه واقعه لری کچدی نیتکم قرآن عظیمده حق تعالی جیبنه خبر ویرمشدر
امدی سنکله طالبسین موسی کبی علم لدن تعلیم ایله وحضرٔ قتینه
تسلیم ومطیع اولوب چون وچرا دیمه تا که موسی کبی نجه کشف
غیبیه ایریشه سین ومقصود حاصل ایده سن این رسولان ضمیر
راز کوی ٭ مستمع خواهند اسرافیل خو ٭ بوکه لورآز سو یلیجی
الجیلر دکلیجی استر لر اسرافیل خویلی یعنی حضرت اسرافیل کبی مقرّب
ملائکه نک بریدروصورک اغزنه آلوب حقّک امرینه منتظر دکه
امر ایلدوغی ساعت همان صورک چالوب قیامت ظاهر اوله پس

وحضر وم

موسی کبی

واسرار

بو اسرار غیبیه الهیه یه محروم اولان سرورلرکه خلقك ضمائرك
بلیجی رسول خدا ییلر در بردکلیجی استرلرکه اسرافیل وش دائما وقتنه
حاضر و امر پیره ناظر اولمه وجمیع موجودات ی همتی قنادی التنه آلوب
نجه حقیقت سرده لرین نفخه اسرافیل روح القدوس ایله احیا ایدوب
عمر جاودانی بخش ایتمکه لایق براسرافیل مشرب جان اولمه تاکه اول
سرّی لدنّی صاحبلری اولان سرورلره مستمع اولوب رموز علم لدنّی
فهمنه قادر وسزاوار اولمه ٥ نخوتی دارند وکبری چون شهان
بنده کی خواهند از اهل جهان ٥ اول حقیقت سرورلری اولوق
استرلر جهان خلقندن یعنی اهل الله حقك کبریاسنه مظهر لردر
وشهود و مستضیلردر لاجرم جهان شاهلرندن اولو نفلری زیاده در
جهان خلقندن وطالبلردن کما لله اعتقاد واخلاص وصدق وبذل
وجاه وایثار جان وسر کودمینجه کندیلره محرم ایدوب اسرارنه مطلع
ایتمزلر ٥ کی مرسانند این امانت را بتو ٥ تا نباشی پیش شان رکوع
دوتو ٥ فخر ایرشدوررلر بو امانتی سکاتا انلرك اوکنده ایکی قات
اولوب رکوع ایتمیه سن یعنی مادامکه خدمت کمر بن بلونه محکم
بغلیوب آندك امرینه وحکمنه فرمان ایده اولمه بلوك ایکی قات بو
کلمیه سکا امانت حقیقی نجه تسلیم ایدوب کامران ایدرلره بی کدا

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

یا نندکر هر خذمتی ازتو دارند ای مزور منتی کد آلو کللو دکللردرک
هر برخذمتنده اوتوروای مزور سنلدن منت طوتولر یعنی آندغ یارد
کبی یختاج غیردکلدرکه سنك منتك تحتنده اولوب خذمتنده وفولوغندن
منفصل وشرمنده وبارکشی اولهلر تا ادبلرینك حقنجه برینه کتورمیه سن
آنلرك الجیلیکلرندن نجه بمش بیه بلورسین یعنی کمال ادبلریکی برینه
کتوروب خذمتلرینه حال ومجتلرین وردمای الحال ومحنتلرین احتمال
ایتمینجه آنلرك اخبار واسرار رسالتلرین دن نه حاصل ایه بلورسین
هزار ایشانکی همی ابد پسندند کامدندایشان زایوانی بلندند
هرادب آنلرم قچن بکمنمش کلورکه آنلر یوجه ایوآندن کلمشلردر
یعنی دکمه برطالبك ادبی آنلرم مقبول کلمز زیرا آنلر عرشدن یوجه عالم
لاهوتدن کلمشلردر دل نکه داریدای بحاصلان درحضور
حضرت صاحب دلان کوکل صقللك ای حاصلسزلر صاحب دللر
حضرتنك حضورنده یعنی صاحب دللرکه جمیع خلقك کوکللرینه
ناظر وضمائرنه واقفلردرکه هم جواسیس القلوب هم بالصدق
قلوبك جاسوسلریدر صد قله بحالسه ایدك انلرایله دیمکدر اویله
اولسه جهد ایدوب آنلرك حضورلرندن وغیبتلرنده باطنکز وظاهرکز

حفظ

حفظ ایلمك تاكه آنلرك كوكللرنده برايدوب نظر لرندن ونفسلرندن
بوهر مندا ولوب مرآد آله سز آنلر حضوردده نجه حاضير لرايسه غيبده
دخى اويله حاضرلردر صاحب دل دیمكدر مرآد بودركه آيينه قلبلرينى
اويله بجلاّ ومصفّا ايلمشلردركه لوح ظاهرده ولوح باطنده نه كلمو
نقوشى غيبيّه كه صورة بغليلرآنلرك آيينه لرنده منعكس اولوب جمله سن
مشاهده ايدرلر ٥ پيش اهل اثر ادب بر ظاهرست ٥ كه خدا رنيشانى
نهانراساترست ٥ اهل تن اوكنده ادب ظاهره دركه خدا آنلردن كزلى
عيبى اورتوجيدر يعنى اهل تن ضمائرخلقدن پنجره درآنجق تن كوزيله
كوردكلرينى بلورلرنهان اولانى بلمزلر وحق حضرت عزّ وجلّ كمال
ستّار لغندن كنزلو خطالرين عفوايدر وسترايدر تا بو برين عيبينه
واقف اولوب بر برين شرمنده ودنجيده اتميلر امّا صاحب دله سنك
ظاهرك وباطنك وهنرين روشن ومعيّندر ٥ پيش اهل دل ادب
برباطن است ٥ زانكه ايشان برسراثر فاطن است ٥ امّا اهل دل
اوكنده ادب باطنله درآندنكه آنك جميع سرلرى بلمكه زين كلردر ٥
يعنى اهل ديلين ادبى باطنله هم ظاهرله درزيرا انلر جميع اسرارى با
طنه بليجيلر وحيا كوروجيلردر ٥ تو بعكس پيش كوران بهرجاه
باحضورا بى نيشنى پاى كاه ٥ سن عكس ايلرسن كورلر اوكنده

منصبدن اوتری حاضر لکله کلوب ایق آلتنده اوتورسین یعنی اهل
منصب ودنیا بکلری اوکنده ادب ایله وحاضر لق ایله اولوب آنلرك رعایت
ایدوب صف نعالده وپایکاهده اوتوروسین بنی اسیر کیوب منصب
ویرسونلر دیو ◦ پیش بنیایان کنی ترك ادب ◦ نار شهوتی ازان کشتی
حطب ◦ امّا کوزلولر وصاحب نظر اوکنده ترك ادب ایلرسن آنکچون شهوة
آتشینه اودون اولدون یعنی حقیقت بین اولان صاحب نظر لردن سرور لر
نظرنده ترك ادب ایدوب هر خصوصده اهانت قصدك ایلرسن ادبلرین
یرینه کتوروب تربیتلر ایله مرتبی اولمدغنچون شهوة آتشینه دوشوب
حطب جهنّم وکبریت سعیر اولورسون ◦ بی ادب کفتن سخن بلخاص حق
دل بمیراند سیه دارد ورق ◦ ادبسز لکله سوزسویلمك حق خاصنه کوکل
اولدوردوجان صحیفه سن سیاه ایلر یعنی خدا خاصلرینك مجلسنده
وحضورنده تسلیم وخاموش ومرده اولمیوب اولورا ولمز بی ادبانه
سوزلرسویلین کسنه نك کوکلی مرده وبوزی سیاه وجانی فانی اولمق
مقرّردر آکاه اولوب غافل دوشمیوب آنلرك حضورنده خشوع وخضو
عدن آیریلوب ترك ادب ایدوب مردود ومطرود اولمیه سن ازخدا خوا
هیم توفیق ادب ◦ بی ادب محروم کشت از لطف رب ◦ خدادن دلیلیم
ادبك توفقینی زیرا بی ادبك لطفندن محروم اولدی یعنی دائما ادبی وتوفیقی

خدادن

خدادن استیه لم روز شب ناله وافغان ایدوب خواصه لایق عمل
استیه لم وبی ادبلردن ومحروملردن ارآغ اولوب حقدن سایه سنده
اولمق التماس ایده لم حقدن خاخصلری نظر ننه بی ادبلك وخیرسزلك
ایدوب خدادن ورحمتندن وعنایتندن محروم اولملردن اولیه وز
انشاء الله تعالی ه بی ادب تنها نه خودرا داشت بد ه بلکه آتش
راهمه افاق زد ه ادبسز کندوبی برآمز طوتمدی بلکه جمله عالمه
آتش اوردی یعنی خارجدن مثالدر که برادبسز برولایته بسدر
زیرا برطائفه ایجنده بری ادبسزلك ایده دوکلی اول طائفه نك خلق
ایچره تأملری یاد اولوب عرضلرینه خلل ایرشدرمکه سبب اولور
آندن اوتروادبسز یالکز کندوبی بد ایلمز بلکه جمله آفاقه وانفسه
آتش خرمان اورمغه واسطه اولوب سبب اولور ه هرکه نامردی
کندرراه دوست ه ره زن مردان شدونامرد اوست ه هرکسه که
دوست یولنده نامردلك یولین اوروجی اولدی راه حقده اولان
سالکلرومریدلرسابینلرنجه درصورة ومقلد طریقتده قاریشوب
آنلرك لباسلرینی بوربنوب کزرلرناگاه نفس امّاره جانبندن برجزئی ه
فرصت الله کیردکده فی الحال عوام ناسدن بدتر اوضاع ایدوب نامرد
لك ایلرلرمرد راه دکی رهزن اولوب اولیا عرضنه نقصان ویرمکه

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

در بیان شیخی امتحان ایتمك بیانندە در

اولور لیکن طریق حق آلردن انتقاس آلوب استحقاقلرین ویرر
تا که دنیا یه کلمدوکنه دونرلر در بیان آنانکه شیخ را امتحان کنند شیخی امتحان
ایدنلرك بیانندە در ٥٥ شیخ را که پیشوا ورهبر ست ٥ کر مرید ی
امتحان کردا و خرست ٥٥ شیخ که اولك کیدیجی ویول کوستریجیدر
اکر برمرید آنی امتحان ایلیه اول خر در انسان دکلدر یعنی بر شیخه
مرید اولان کمسه لازم اولان اولدرکه شیخنه تسلیم کلی اوله و
جمیع وآرلغین فنا ایدوب شیخنك وآرلغین اثبات ایه حتی بر
مرتبه یه وآره که شول تنه شور اوزره اولویو یوجی الندە میت
نجه تدبیر و تدارك ایسه اولدخی اویله اوله یوخسه کاه امتحان کاه
افرآر کاه انکار ایجنده اولوب کوکلی دوتدوغی وقت مرید کوکلی ٥٥
اولمدیغی وقت منکر و مرید اوله انجلش مرید بی هنر آدمه کل خر در
امتحانش کرکنی در راه دین ٥ هم تو کردی ممتحن ای بی یقین ٥ امتحان
ایدرسن اکر دین یولنده آنی سن دخی امتحان اولمش اولورسك ای
یقنسز یعنی سنکه مریدسن شیخکی و پیشوا کی نجه امتحان ایتمك
دلرسك که قطع ایندیکی مسافه بالکلیه قطع ایدوب آندن زیاده
صاحب کلی اولمق کرکسین که احوالندن واطوارندن خبردار اولوب
هر مقامده امتحان ایده سن حالا که اهل الله مابیننده امتحان اولمز

انلر لسانندن

انلر نسانند آنکا مشایده دیرلر یعنی مقاماتی ایله سیر ایدرلر تا آنکه
مشرب بندن سیر اقتباس ایدرلر اولسه سنکله مرید مبتدی ورآه
حقده طالب مقده دی سن زنهار شیخکی امتحان ایتمک خطره سن
کتورمکه حقیقتده شیخ سنی امتحان ایتمش اولور خیلتنکه ظاهر او
لوب ظن بد سبیله برخطا اولوب شیخکه نظر عنایتندن وفیض
نهایتندن بی بهره ومحروم اولورسین غایت احتراز ایده جکسک
یردیر جرأت جهلت شوردر عریان وفاش او برهنه کی شوردر آن
افتناش جهالتک جرأتی عریان وفاش اولور اول بوزاغه نقدن
قچن صو بولمش وآچلمش اولوریعنی کشنک کندی مقدارندن زیاده
وفهم وادراکندن طشره اولان اموره جرأت ایدوب بحکم اتمسی محض
جهالتدن درسنکه مرید ممتحن سن زنهار برحصوصده شیخ ومشو
وپیشوای امتحان ایده یین دیمه کندی جهالتک فاش ایدوب حماقتکی
آشکار ایلمش اولورسین حالاکه شیخ عالمک امتحاننده بی پروا در
کشفین مراد ایدنمدیکی امرک بلکه جهه اظهار نه سعی اتسلر آنک
هرکز آیحه سن اشتمیه لر امتحان همچو تصرف دانبتو توتصرف
ازجنان شاهی بجو امتحان تصرف اتمک کبیدر بیل کندو وجودنده
سن انجلتن شاهدن تصرف ایلمه یعنی مرید پیرنی صنمق تصرف

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وبحکم اتمک کبید رانسان کامل هفت کشورك وعالم ملك وملکوتك
شاهید روسنك ایجادنه وعدمکه باس الله قادر درسن آکاه امتحان
ایله تصرف اتمک سودا سن ایلیوب جرأت جهالت سبیله خاك
وجودك بربادایله ٥ وسوسه این امتحان چون امدت ٥ بخت بدك
دان کاه امد وکرزدت ٥ بو امتحان وسوسه سی چون سکا کلدی
بخت بدبیل آنی که کلدی وسنك بوینك اوردی یعنی شویله که ناکاه
قلبوکه بر وسوسه کلوب بنده شیخی امتحان ایده یین کامل دیدروکوکلده
اندیشه می کشف ایده بلور می یا واصل حقدر یوخسه مفلد مدروبا
خود خلاف شرع وضع ایلدی احتمالدر که رحمانی اولیه دیوب وبا
بکر ریاطل خطره ایلیه سن محقق ومعتقد بلکه اول وسوسه
سنك بدبختلو لکوندر ایمان کردن اوروب لوح کون ومکاندن
وجودك ونامك معدوم اتمکه کلمشدر ٥ چون چنان وسواس دیدی
زود زود ٥ یاخدا کردودرا اندر سجود ٥ چون انجلش وسوسه کو
ردك خدایه نین تیز دون سجدیه کل یعنی ناکاه ضعیف ایمان سبیله
صدرندن بویله بر وسوسه صدور ایلیه تین تین جاناه آتوب جانب
خدایه توجه ایدوب یوزك برلره اورسجده ایله توجه یه آغار ایت
سجده که دات کن از اشد روان ٥ کای خدایم نورها نم از کمان

سجده

سجده کاهکی کوزیاشندن اصلدوب یاش ایله دیکه ای خدایی بوبدکا
ندن خلاص ایله یعنی ذارزارا غلیوب سجده کاهکی کوزیاشله دوکمک ایله
باکجفه دوندوروب باشنی یوزی طبراقده سورو فریاد ایله وفغان
ایدوب دیکه ای خدایی بی نظیر جهالت وغفلت سبیله وسواس
خناس غلبه ایلیوب پیروم خصوصنده کوکلمه بوبدخطره خطور
ایلدی بویره کوکلمدکی دشمن دوجی کمکاندن بکا نجاة ویروب خلاص ایله
وایمانمه قوة بخشایوب پیریمی بندن خوشنود ایله وبوظن فاسده دن
صدری پاک ایدوب برکزدخی درونمه بویله افکار حواله اتمه تا بنی
هلاک ابدی اتمه دیوب حضرت حق جل وعلی یه نیازلر ایدوب یوخسه
بوبدکمانلردن شویله که قلبکی خلاص وپاک ایلیوب علم الیقین حاصل
ایدوب اندن دخی عین الیقینه ایروب پیروکی دیدهٔ بصیرتله مشاهده
اتمیه سن اصلا جمال پیرینه بوعالمده ونه اول عالمده کوروب آنکله
اتحاد معنوی حاصل ایدوب روحکله وذاتکله واصل اولمه سن همان سعی
ایدوب ادب طریقتدن صدق وصفا ایله قوتو ولذة اخذ ایدوب پیردن
فهم ایده سدوکمک حاله معارض ایلیوب هر نطقک کلام الله وهر فعلک
فعل الله مشاهده ایدوب روحکی روحکله وذاتکی ذاتکله اولشدیره کورنا
ایکی عالمده سعادت ابدیه یه واصل اولمه سن

در بیان ترک طعن اصحاب سلوک

انمنلك بیانندمه در

ترك طعن اتمك بيانندە درە ظن نكو بر براخوان صفا ە كرچه بيني
ظاهر از ايشان جفا ە آنى ظن ايله اخوان صفا اوزرينه اكرچه ظاهر
آنلردن جفا كورسين آنلرى ظالم اكلميوب كندوكى مظلوم وبى كناه بلمه
زيرا آنلر اهل حقدرورآست بينده رسندە ايسته وضع وناپسنديده
فعل كورميجه تغيير عادت اتمزلر البته باحقيقتده ويا طوطريقتده ويا
شريعتده برمخالف وضع ايدرسين آنلره معلوم اولورا ول فعل قبيحدن
سنى خلاص اتمك ايچون ايلدكلرى تربيه به بحضورا ولوب سركشلك
ايله اكر طالب حقيقت ايسك مخالف اولان اوضاعى كندى وجودكده
بولوب اول مرضلرك درمانك طلب ايله عكسن كورو بكندوكى كامل
وبى عيب چيقروب آنلرى صوجلى وهم ايدوب كمآن خيالله دوشوب
وفضولله اتمه تاكه آنلرسندن يوزجويروب ناقص وبى كمال وبى ذوق
قلوب عام كالانعامدن اولىيه سن ە اين خيال وهم بدچون شد
بديد ە صد هزار ديار راز هم بريد ە بويرآمز خيال ويرآمز وهم چون
آشكارا ولدى بوزبيك پارى بربرندن كسدى يعنى اكر طالب وهم خيال
بدابليوب كندو وجودلرنده نقصان كورميوب كمندىلرك كامل واخوانى
بى ذوق وبى حاصل فهم ايدوب خود بنليك مرآضنه مبتلا اولوب اخوانه
صفا ايله امتزاج ايده ميوب ضديت وبغض ونفاق اظهار ايدوب

عافين

عاقبت مریض جدام کبی تک ونفها وبی درمان قالوب اخوان نظرنده
دور ومهجور وسرکردان وبی سروسامان قلورلر ۞ چون خدا خواهد
که پرده کسن درد ۞ میللش اندر طعنه پاکمان برد ۞ چون خدا دلیه که
برکمسه تک پرده سن یرته میللی آنک پاکلر طعنه سنه ایلر یعنی خدا بر
کمسه یی رسوای ونظر رحمتندن دور وبی نور اتمک دلیه اول آنک
میللی خاطرین طعنه وریجیه اتمه سنه راغب ایلر تاکه آنک جور و
جفاسی اول عارفانک قلوبنه تاثیر ایدوب شکست ومحزون ایلر
جفاده مصیر اولوب برمرتبه یه ایلدرکه اول عارفلر آندن ترحم کو
زین یوموب جلاله کلوب اکا بد دعا ایلمکه اغاز ایلرلر وقتاکه انتقام
قصدیله بد دعا ایلرلر فی الحال حق جل وعلی حضرتی خشمه کلوب
قهار لغی صفتیله تجلی ایدوب آنی قهر ایلیوب هلاک ایدر نعوذ با
لله تعالی من غضبه ۞ ورخدا خواهدکه پوش عیب کسن ۞ کرزنه بر
عیب معیوبان نفس ۞ واکر خدا برکمسنک عیبنی ستر اتمک دلیه
آنک اوزرینه عیب قبولرین بندا ایلر تاکیم اول کمسه جهان ایچنده بر
کمسنه عیب کورمز خلقدن وکندیدن اکر عیب اکر هنر هرنکه صدر در
اولورسه جمله سین حقدن بلوب قضایه رضا وحکم خالقه تسلیم
وفا ایدوب دائما توجهی ومراقبه سی خدایه واسرینه اولور ستر کن

تا بر تو ستاری کنند ۵ تا نبینی ابمتی بر کس بخند ۵ ستر ایله تا ستکا
دخی ستار لق ایده لر تا امین لك کورمیجه کمسه اورزینه کوله یعنی سن
غیر یلردن کوردیکن عیبی ستر ایله تا غیر یلرده سنك عیبك ستر ایده لر
زیرا بشریتده عیبدن خالی اولمز تا امین اولمیجه کمسنك عیبنه کوله
وامین اولق بوجهانده میسر دکلدر که وَالْمُخْلِصُونَ لَفِي خَطَرٍ عَظِيمٍ که
قورقولو جیلر خطر عظیم ایچنده درکه قورقولش اولمیان بالکلیه دنیادن
وماسوای حقدن خلاص اولوب حکم بشریتك منقطع اولمشدر دائما
امان اللهده ومقام محمودده مقیم اولمشلر آنلر هرکز حقدن غیر کمسه
کورمزلر فنده قالدیکه کمسه عیبنه نظر ایده لر امدی سنده تا اول مر
تبه یه قدم بصمایینجه کمسه یه کوله اول مرتبه ده خود عیب ومعیوب
اولمز مخلص منتهی اولوب انبیا ومرسلین واولیا کاملین سلکنده
منسلك اولوب امین حضرتده اولورسین ۵ ای خنك جانی که عیب خویش
دیده ۵ هرکه عیبی کفت اوخود برخرید ۵ ای بختلو اول جانکه کندی
عیبن کوردی هرکسه بر عیب سویلدی اول کندی اوزرینه آلدی یعنی
هر عیبی که استماع ایلدی آنی کندی اوستونه آلوب نفسنه محاسبه
ایلدی که ای نفسی سنده آنلر کبی بشر سن اول عیب سنده دخی مقرر در
اکر فعله کلمدیسه بالقوه موجود در زیرا خلا یقدك انفسی بردر بریندن

صادر

صادر اولان فعل جمله دن صدور ایتمك ممکندن در زیرا انسانك عیب
وهنری قوه لیله فعلندن ظهور ایدر غیری بولی یوقدر سنگده قوه وفعلك
دمبدم ظهور ایتمکده در بو سویلدن عیب سنگا عبره نما در دیوب هرایشتدیکك
عیبی کندی نفسنه آلوب غیری قیدندن وفکرندن خلاص اولوب کسه
عیبنه کولمکدن وناظر اولمقدن امین اولله سین ه غافلسن این خلقان
خودای پسر ه لاجرم کو نید غیب یکدکر ه غافلدر دیو خلق کندیلردن ای
اوغل لاجرم بربرینك عیبن سویلرلر یعنی کندی وجودلرندن غافلدر
اکر غافل اولمایلردی کندیلرینك قیوب غیریلرله مقید اولمزلردی بلکه
دمبدم نفسلرینی اصلاحنه مشغول اولوب آخر نفسه دکین نقصانلرین
تکمیل ایلمك سعینده اولوب آخرت عالمین کندیلره ملك ایدینورلردی
لاجرم غافل وبی ذوق وکاهل اولمغین برقچ کونلك عمرك کاه کسب معا
شده وکاه غیبت ناسده وکاه آرزوی اکل وشرب ولباسده صرف
ایدوب آخر نفسه کلدکده مفلس وبجرم قبض روح ایدوب سیاست
کاه عقبایه ایلدوب نه موضعه لایق ایسه زجر وعنا ایله آنده محبوس
ایدوب روز قیامتده حق جل وعلی نجه ایدرسه آنکا کوره قیدین کورزلر

در بیان طعنه زنی منکران شیخ را

منکر ومنافقلرك شیخنه طعنه
واستهزا ایتدکلرینك بیانندە در ه هرکه باشد از زنا وز زنابان

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ابن برد ظن در حق ربانیان ۵ هر که زنا دن وزنا ایدیجلردن اوله بو
ظن ایلدوب ربانیلرك حقنده بعض علما وکبار ومشایخ دست حقده
همچون ذوالفقار آنلرك حقنده کسه پر آمز ظن ایلمن بکن کم زنا دن حا
صل اولمش دخی زنا ایدیجی اوله بو بد ظن ایدرلر ۵ شارب خمر ست
وسالوس وخبیث ۵ کمرهانی از کجا باشد مفیث ۵ دیرلر که بو خمر
ایچیجیدر وسالوسدر وخبیثدر آزغونلرنجه فریاد ایدیشودلر
یعنی اول زنا دن اولوب زانی اولان دیرکه بو نجه سرشد وپیشوادر
که خمر ایچر وسالوسلق ایدر کندی بویله اولیجق سائر آزغونلرنه زمدد
ونه فریاد ایدیشور که همفور کند وزین قورتارمشدر دیرلر نجه قورتار
ماز ۵ این چنین بهتان منه بر اهل حق ۵ این خیال ضست برکردن
ورق ۵ بونك بهتان اهل حق اوزرینه قومکه سنك خیالکدر
خیالك کاذبدر دوندریعنی اول سنك بدکمانك وفاسد خیالکدر که
آنلر بونك کبی نامعقول بهتان ایدرسن عقلك ایرشمدیکی یرده باطل
خیال ایدرسن بونی بلمن سنکم اهل حق هرکز خرامه تنزل ایدوب
الله تعالی جل جلاله نهی ایتدیکی شیلره یقین اولوب کندیلرین حجابه
دوشورمزلر انجق اول سنك بی یقین وبد خیالکدر وبدونا موافق
ظنك وکمانك ودفع سك بو اعتقاددن دوندوروب ایمان کامل حا

ص

حاصل ایله ۵ این نباشد و ربود ای مرغ خاک ۵ بحر قلزم را زمرداری
چه پاک ۵ بو اولمزدن اکر اولور سه ده ای طبراق فوشی قلزم دکر نیه
برمرداردن نه پاک و آردر یعنی بوسن وطن ایلدکك دنسنه بونلردن صا
در اولمز اولدیغی تقدیرجه دخی بونلرك ذات شریفلری دریای جپاپاك
ندر ۵ هرکز آنی برشیء تغییر و تبدیل اتمز فرضا برمرداردنسنه دریای
آتشك احاطه ایدوب دریایه تاثیر ایده بلور ی کذلك انسان کامل کندی
وجودنی دریای ذات اللهه واصل ایدوب احدیت صرفه واصل شدوصو
رناهر مکرده مردود اولان شیء آنك نفس عزیزینه مقارن اولمه
نفسی برکامیله اول شبهه ماهیتی تبدیل اولوب عزیزی اولان کرا
هیتنی زائل و حقیقتنه مبدل و مائل اولوب برطاهر و مطهر شیء
اولوب صورتده غیر طاهر ایکن آنك اکثر وجودنه طرح اولمغله پاك
و مصفا اولوب ۵ یمحو الله ما یشاء و یثبت و عنده ام الکتاب ۵ زانش
ابراهیم را نبود زیان ۵ هر که نمرود نیست کوی ترس ازان ۵ ابراهیم
علیه السلام اوددن نه زیان و آردر هرکه نمرود آتشندن اولقور
فسون یعنی حضرت ابراهیم علیه السلام آتش کلستان و آبدوان اولدی
انکچونکه بشریت نارنی نور حقیقته تبدیل ایدوب کندو لکندن دخی اش
قالمشدی هر صادر اولان فعلی مطلق خدادن بلوب کندیسی ارادات

مطلب حضرت ابراهیم

یوق ایدی تسلمی برمرتبه ایرمش ایدیکه نمرود لعین منجنیقه قویوب آتشه
اینرکن جبرائیل حضرتی ایریشوب هل لك حاجتی بنده نه حاجتك وارد
دیدی جواب ویروب دیدیکه امّا الیك فلا یعنی سنده حاجتم یوقدر
دیدی میکائیل واسرافیل وعزرائیل کلوب هر بیسی سنی خلاص ایدلمی
یا ابراهیم دیدیلر جمله سنه بنم سنده مرادیم یوقدر دیدی زیرا حضرتی
حقّه یقین برمرتبه ایرمش ایدیکه هرکز رضا سندن غیری نسنیه
ملتفت اتمزدی اندن آتشه نازل اولدقده امر خدا ایریشوب یا نارُ
کُونِی بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ۝ بیوردی وجودی ابراهیمه سنك
تحمّلك یوقدر دیدی ۝ پس حضرت ابراهیم نظر ایدوب کوردیکه آتشده
آتشلك رنکندن غیری نسنه یوق نحرارت ونه احراق وار اندن اطرافنه
نظر صالوب کوردیکه آتش اورته سنده کولستانلر وآبدوانلر وکوناکون
کوکوفللر وازهار ظهور اتمش دیلدیکه اول جانبه روان اولله
توجّه ایدوب یوردیکده آتش اوکنده محو اولوردی وحیشیلر کبی قچردی
نمرود لعین اوج کونلك صحرای آتشه دریاسی اتمش ایدی حضرت ابراهیم
عم هر جانبه نظر دقتّار ایدردی نور وجودی پرتو صالوب آتشلری
کلشنه تبدیل ایلردی ایله اولسه هر عارفکه آتش شهوانی ونار غضب
سنی عشقه تبدیل ایدر روحلرین نور مقدّس وقلبلرین عالم اقدسه واصل

ابلیوب

ابلیوب جسمنه دخی روح خبیثیاتی ویروب مقام انسه ایرمش اوله
خلیل ابراهیم انبیا کبی آتشه داخل اولسه نور وجودینك قوتی آتشك نار
ثبت طبعن تبدیل وتغییر ایدوب آندن آکا مضرت عائد اولمز هر بحاذك
آتشك ذاتنه مقارن اولور حقیقتده تبدیل اولورامّا اولکه هنور سلو
کن تکمیل ایتمیوب نفس نمرودنی مؤمن ایتمش اوله اولدخی نمرودك
مرتبه سنده در آکا دیکله بو آتشدن حذر ایله وبونادن ایراق اول
خوف ایله ونقصانکی سعی ایله تکمیل ایله واولیا کمالینه تقلید ایدوب
آرزوی شهوات آتشنه دوشمه که وقود نار اولورسن زینهار اولمخاص
هر شیی حقیقتده لوح محفوظده مشاهده ایدوب کما ینبغی اسرارینه
مطّلع اولمشدر ظاهرا مخالف شرع فعل صادر اولورسه سائره و
کندولره قیاس ایدوب طعن شنیع قصدینه ایدوب قهری آتشنه مظهر
دوشمیلر که آنلرحق تعالی یه ارادتسز حرکت اتمزلر زلّت اوبه
ذطاعت نزد حق پیش کفرش جمله ایمان هاء خلق آنك طینمسی
حق یاننده طاعتدن یکدر وآنك کفری اوکنده جمله ایمانلرکهنه در یعنی
بر مرتبه کمالله ایروب محبوب حق اولان عالم ربانینك طینمسی وه
صورتا ظنّ عوامه مخالف اولسی حق تعالی فتنه جمله سنك تقلید
اوزره اولان عبادت وطاعتلرندن یك ومقبولدر وآنك کفر دیو کلمیوب

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

حکم ایتد کاری افعال و اقوالی یاننده سائر خلقدن و عوامدن ایمانی
اطلس و دیبا اوکنده براسکی بز مثابه سنده در • کفر ایمان نیست
ان جانی که اوستدر • زانکه اومغزست و این دورنک و پوست
کفر ایمان یوقدر اول یرده که اول و آردر آندنکه اول ایکیدر بو
ایکسی رنک و قابدر یعنی اول عیان و یقین مرتبه سنده در و ایمان
دخی اینانمق و اینانمق کورملین شیئه مشتملدر و صاحب دلکه
عین الیقین و حق الیقین صاحبدر وجودی عیناً و حقاً مشاهده
ایلیوب اینانمق که ایماندر و اینانمق که کفر حقی ستر ایتمکدر بو ایکی
مرتبه دن خلاص اولوب وجود شریفک ذات حق و اصل ایدوب
لب القبضه اولمشدر اول سببدن کندیسی مغز اولوب بو ایکسی
آنک قشر و پوستی اولمشدر پس اول دوغی یرده بو ایکسنک یری
ومقامی یوقدر • کیست کافر بیخبر ز ایمان شیخ • کیست مرده
بیخبر از جان شیخ • کمدر کافر شیخک ایماندن خبرسز کمدر اول
شیخک جاندن خبرسز یعنی هر مرید سالک که طریق حقده وسیله
طوتدوغی شیخک ایمانی و شهودیله حقله پازار و همدم و رازدار
اولدیغی یردر اکاد اخل وسعی ایدوب و اصل اولمیه حقیقتده کافر
اولور • دخی شیخک جان قدسیه سی که نور احمد و پرتوی صمددر

کرید

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مرید کندی جانی آکا اضافت ایدوب اولاشد رمیه حقیقه مرده
اولدرامدی کرکدرکه تقلید ایدرسنده سرکشته وخیال وکمال زهرالو
دیله دل خسته اولان طالبلر غفلت حجابندن کندولرین تخلیص ایدوب
نفسلرین تزکیه وقلبلرین تصفیه وروحلرین تخلیه ایدوب جانب مقدس
شیخه وایمان وشهود افدیلرینه وآصل اولوب مقام محموده ایرمیلر
والاّ نصح قبول ایمیوب تکاسل وکاهل کروب تکمیل سلوک ایده مینلر
بوعالمدن رحلت ایندکده اول عالمه ناقص وآروب ندامت براه فریاد
ایلیه لرکه ه یالیتنی لم اوت کتابیه ولم ادر ماحسابیه یالیتها کانت
القاضیة ما اغنی عنی ماليه هلك عنی سلطانیه شویله معلوم او
له که ه کار پاکان قیاس ازخود بکیر ه کرچه ماند درنوشتی پیر شیر
ینه بکذر ریعنی پاکلر وعارفلر له خلق عالمك تفاوتی زینه ارسلان
ایله برجماد شی وتفاوتی کبیدرکه کرچه تن حسینجه برینه سنا
بهدر لکن ه شتان بین الثریا والثری ه فرق ترادن ثریا ما بینجه در
ایمدی سن آنلری کندوکه قیاس ایدوب شویله ایتدی ویویله دیوب
ذباندر آزلق اتمه زینهار سنك وجودنکه برقدح سودسنا به سنده وآنك
وجودی برقار غان سنا به سنده درسن آنی نجه احاطه ایدوب ه
ادراك ایده بلورسن ممکن دکلدر ه همان سفدارك بلوب اهل الله

ربیان کندوکی کو
روجی

طعن و تعرض ایلمه **دربیان حال خودپرستان** کیمدر که طپوجی وکندوزنی
کوردیکلرنده بیانه در ۵ ۵ از هوس وزعشق این دونیای دون ۵ چون ۵
زنان هرنفس را بودن زبون ۵ هوسدن و بوآیچق دنیانك عشقندن
عورتلرکبی نفسه زبون اولمق لازم بقمیدر یعنی بی همت عورتلرکبی نفس
خسیسك زبونی اولوب دنیای دونك مزخرفاتنه عاشق وهوآسنه
موافق اولوب هوس بازلق ایتمك وکندوکه واخرتنه لازم اولان جوانمردن
لدن غافل ایدوب عمرنازنینکی صرف ایتمك لایق و معقول بیدر ۵ ۵
بادل و با اهل دل بیکانکی ۵ باشهان تزویر و ریا به شانکی ۵ قلبکز و ۵
قلب صاحبلرینه یادلك و معناشناهلرینه مزورلك و تلکه ولك ایتمك لازم ۵
یقمیدر یعنی نه کندی قلبکزه وحقیقتنه واصل اولوب صاحب دل اولان بلورسن یا
بر صاحب دله تسلیم اولوب کندوکی جهالت ظلمتندن خلاص
ایده بلورسن دائما معناشناهلرینه مزورلك ایدوب انلره کونه کونه اسنادلر
و بهتانلر ودوستلق صورتندن کورونوب کندوکی غافل قیاس ایدوب
دلکوله ریشخند ایتمك دیلرسن و هرخصوصده انلره بهانه بولمغه
مشغول اولوب نقصانلر سعی ایلرسن ۵ کر بزیردچین تو کوپی کداست
ورنه کوپی زرق و مکر بست و دعاست ۵ اکر نسنه قبول ایلیه سن ۵
دیرسنکه دیلنجیدر و اکر قبول ایتمن سمدیرسنکه ریادندر و مکر حیله در

بعض

یعنی اگر صاحب دل خلقدن نسنه قبول ایمه دیرسنکه دیلنجیدر خلقدن
تحفه وهدایا آلمقدن خیر آندر بلکه درویشلکدن مرادی خلقی یکدر
واکر کسه دن نسنه قبول ایتمیه آکاه دخی بهانه بولوب دیرسنکه اهل دیارن
برسی در مکر حیله ایدر تا خلقه اعتقاد ویروب کندویه کا اینا ندیر
ودعوا سنه تقویت ویره دیرسین ٥ کر دارِ میزد توکوپی طامحست
وزنیا میزد توکوپی مولعست ٥ اکر خلقه قریشه دیرسنکه طمع کاردر
واکر قرشمیه دیرسنکه تکبرلکه حریصدر یعنی صاحب دلک خلقه
قرشوب خلقه انسیت ایتمسی مطلق تکری تعالیدن اولدر خلقه رحمت و
عنایتدر زیرا صاحب دلک نظر کیمیادر هر کیمه نظر ایلسه البته اول
نظر برکاتیله آنک دنیوی واخروی مصالحی مرادنجه اولور وفساد
متوجه اولمش ایشلری صلاح وشرّه میل ایلمش احوالی خیره مبدل
اولور زیرا صاحب دل قتنه وحدة وکثرة بردر وحدتنه نه سشا
هده ایلرسه کثرتده دخی مشاهده سی اولدر ایله اولسه سنکه د
لدن وصاحب دلدن محروم وبی نصیب سن دائما بهانه آکا بولمقدن سن
خلقه قرشوب معامله ایتدکه طعن ایدوب طمعندن دیر دیرسین
وحدة اولسه متکبر لکندن دیر دیرسین والحاصل هر کا رنه بهانه
بولوب نظر عنایتندن دور ومهجور اولمغه سعی ایلرسین صحبت

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

روح افزا آسندن ومجلس جهان آرا آسندن ایراق دوشوب بمبدم
رحمت حقدن منقطع اوزره سن ٥ یا منافق وار عذر آر یکه من
سانده ام در نفقه فرزند وزن ٥ یا خود منافقلکی عذر کتورر
سنکله بن اوغل قاین نفقه سی ایچنده قالمشم یعنی صاحب دله بهانه
بولمادیغین وقت کندوکه بهانه بولوب منافقلکی دیرسن اهل
وعیالم وار در اکر ایشم وکوچم قیوب صاحب دل صحبتنه وارووب
انك خدمتنده اولورسم اهل وعیالم نفقه سز قالور انلرك رزقی
بنم اوزرمده در ٥ بی مرا پروای ستر خاریدنست ٥ بی مرا پروای
دین وزر یدنست ٥ نه باکا باشم قاشمق پروا سی وار یعنی کندینه
بهانه بولوب دیرسنکه باشم قاشمغه الم دکن قدنه قالدیکه اهل
دل صحبتنه وارووب دین ودیانت اوکرنمك انچق بنم ایشم اللهه قالمش در
یوخسه بجاهده ونه اهل دل خدمتنده قدر غم وار دله کاهی جاغروب
دیرسنکه ای فلان ولی بکا همت ایله اولکه بنده نهایتنده اولیادن
اولایدم ٥ ای فلان مارا بهمت یاد دار ٥ که شوم ازاولیا بار
یان کار ٥ دیرسنکه ای فلان بکا همت ایله بنده آخر تده اولیادن
اولام یعنی بجاهده سن وخدمتنده ومحبتنده غافل اهل اللهه
کاهی جاغروب دیرسنکه حاضر جیننمش لقمه کبی یودوب ولی

اولهٔ محفسیلن

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اولەجقسین ۵ این سخن هم ز درد و سوز گفت ۵ خواب اندر هرزه
گفت و باز خفت ۵ بوسوزده هم درد دن هم حرارتدن سویلدی گویا
اویخو ایچنده ایکن سویلدی و کیرو یاندی یعنی همت ایلمک کا اولیادن
اولام دیدیکی درد و حرارتدن دکلدر آنجق اویخو آراسنده برایکی صایقلیوب
یا تمق کبیدر اکر آز آجق و ردی وطلبی اولیدی اول درد آنی بالضروره
طبیب الهی خدمتنه ایلدوب دوا طلبینی ایتدیردی لکن درتسز اولدو
غیجون اسنمکی دخی اویخوده صایقلدیکی ب فائده و بی تاثیردر ۵ هیچ
چاره نیست از قوت عیال ۵ ازین دندان کتم کسب حلال ۵ یاخود ۵
بهانه ایدوب درکه هیچ عیال قوتندن بیکا چاره یوقدر ۵ دیمش دیندن کسب
ایلیم یعنی دیرکه هیچ عیال نفقه سندن و قوتندن خلاص چاره یوقدر
واندن یك دنسنه یوقدر چالشوب کسب حلال ایلرم کیجه و کوندز دیمشیم
دیندن حلال قزانوب اهل و عیالمه صرف ایلرم بوندن اوزکه عبادتمی
اولور ۵ ازین دندان کارت نی حلال ۵ بلکه خوفنتن زانکه کردی از
ضلال ۵ حلال اول دکلدرکه دندانك و اهل عیالك ایچون چالشوب
طریق حقدن و معرفة الله دن غافل و بیخبر سین و مبدأ و معادکی
اونودوب آخرتنی دنیایه صتسین بلکه حلال اولان سنك فانکدرکه
اهل ضلالتدن اولوب حقدن و اهل حقدن بیکانه اولدك دیمن سنکه

دنیایه نه ایچون کلدم و بونده کلمه دن مراد تدبیر و بونده مقیم دکلم
انتقال اتمك مقرر در اهل سفرك تدارکی اوزره اولمق افضلدر
دیوب جانبنه برچاره ایلمزسن همان جزئی فرصت بولوب دنیایه
وشهوآتنه مطیع و بنده اولوب اهل و عیال اولدم کسب حلال
ایدوب خوشجه زندگانی ایده یم بو دخی امر خدادیر دیرسین امر
خدا نه ایدوکین آکلمیوب عکس قیاس ایلرسن حبرك یوقدرکه حلال
اولان سنك قانکدرکه مؤمنین لکندن دور و بیکانه سین ٥٥٥٥٥
از خدایت چاره اش از لوت نیست ٥ چاره شش از دین از طاغوت
نیست ٥ چاره خدا در اکا لوتدن دکلدر و چاره دیندندر سکا آزغو
نلقدن دکلدر یعنی اکر کندوکده واکر عیالکه کسب حلال نعمت و لوت
تحصیل ایده یم دیرسه محتاج اولمق ایچون دیوب چالشدوغکدن
سکا آخرتده هرکز فائده و چاره یوقدر زیرا سنکده و آندکده رزقی
قسمت ایدوب ویرن خدادر وبی سعی و کسب دخی ایرشدورن
اولدر آخر تکده چاره خدادن و مرادن خدادندر رودین الهی در
یوخسه لوتدن و آزغو نلقدن دکلدر ٥ ای کو صبرت نیست در دنیا
ی دون ٥ صبر چون داری ز نعم الماهدون ٥ ای شول کمسکه دنیا
دن سنك صبرك یوقدر نجه صبر ایده بلورسین ارشاد ایدیلدك

خاصیدن

خاصندن یعنی ای بو آلچق دنیادن آیرلمغه صبر ایه سین کسه دنیایی
وآخرتی خلق ایلین ورسند لرك سلطانند نکه حقدن آنك فراقنه وآندن
دورا ولمغنجه صبر ایه بلورسین ۵ ایکه صبرك نیست از پاك ویلید
صبر چون داری از آن کت افرید ۵ ای شول کسه که تمیندن ومردار دن
صبر ایه من سه نجه صبر ایه بلورسنکه آندنکه سنی یراتدی یعنی
پاکدن مراد آخرت ومردار دن مراد دنیا اوله نیتکم حدیث شریف وارد
اَلدُّنْیا حَرامٌ عَلی اَهْلِ الْاٰخِرَةِ وَالْاٰخِرَةُ حَرامٌ عَلی اَهْلِ الدُّنْیا وَهُما حَرامانِ
عَلی اَهْلِ اللّٰهِ ۵ یعنی دنیا آخرت اهلنه حرامدر وآخرت دنیا
اهلنه حرامدر وایکسی دخی اهل حقه حرامدر پس مفهوم اولان بو
درکه ای دنیادن وآخرتدن آیرلمغه صبر ایه سین کسه سنی عدم دن وجوده
کتورو ب نور حکمت برله سرای باطنك وروشن ویدقدرت ایله سرای
ظاهرك سرشت ومکون ایلیوب آخرده تناولی نعمت وصلت جه درنیغه
لیاقت ویروب عشاقجه دلاردن شراب دیدار ایله مست بیهوش ایدن
خالق کونینك فراقنه نجه صبر وتحمل ایه بلورسین اول شیدندرکه
اهل جهنمك عذاب وفراقیدرکه نوردیدار حقدن جدا دوشوب
ظلمت قعر جحیمه قهر فراق یار ایله مقهور ومعذب اولوب یا ۵
لَیْتَنی کُنْتُ تُرابًا ۵ وردن دل پر درد لریه یار وهمدم ایدیسر لردر

در بیان انکه خوب بینی و اخر ان شصت آنک بیاننده در که هر خوب که

صورتا کور و رسوی صوکنده چرکنلکی مقرر در ۵ ای بدبینهٔ لوتهای

چرب خبز ۵ فضلهٔ اترا ایکبین در اب درین ۵ ای چرب لوتلر که کور

مثلی کمسه در آنک فضله سین آب خانه دن کور یعنی متاع دنیا آنک

هر بری اکر کیه جک و بیه جک و جمیع محسنات که جمله سنک آخری

البته فانیدر روزشتدر نیتکه یوز اشتها ایله بر چرب طعامه ملا

زم اولوب حاضر ایمه سن هر آردوو صفا ایله نوش ایدوب قار

ننی پر ایلرسن بر لحظه کچمدن اول لذت و اشتها رفع اولوب بدنکده

کثافت و ثقلت پیدا اولوب یا مطمض ایدوب سنی انجاذبه محتاج

ایلر فضلاتن ساقط ایتدرمینجه سکا اسان ویرمز اویله اولیجق

اولذت و ذوق و اول جذبه لک یمه دن اقل موجود ایدیکی بالکلیه

زائل اولوب خباثته تبدیل اولدوغنه نظر ایله او لکی لطافته

مفتون اولوب اخر روشنلوکندن غافل و هر طعامی حرصله اکل

ایدیجی اولمه ۵ مرغ خبث را کوکه ان خوبیتکو ۵ در طبق ان مغزو

ان نغزی و بو ۵ اول ساقطا و لان خباثتله دیکه اول سنک

خو بلغک قنی و طبق ایجنده اول مغزک و اول کوزلکک قنی و خوب

رایحه قنی یعنی طبق ایجنده ایکی اول سنده اولان رنک و بوی

دل اوبر

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

دل اویز ٥ وطعم ولذت طبع امیز ومغروز بیدن واشتهاء مسرت
انکین اوصافنك قنع کندی ٥ کویدی وان دانه بدمن دائم ان چون
شدی توصید شد دانه نهان ٥ جواب ویروب لسان حالیله اول
دیرکه اول خوبلق دانه ایدی بن آنك دوزاغی ایدم چون سن شکار
اولدك دانه کین لذتی یعنی حبث دیرکه اول خوبلق دانه ایدی بن آنك
دامنی ایدم تا سن اول دانه نك رنك وبوینه کوکل ویروب بکا صید
اولدك دائم نهان اولدی سن جیسوسه کرفتار اولدك اوش ٥
حالك وکسبك سناهده ایله دیر ٥ امدی معلوم اولدیکه بو دنیایه ٥
دونك صفاسی جفایه ومحبتی محنته مرهوندر عاقل وکامل او
لدرکه صفاسن قبول اتمیوب جفاسنه ومحبتنه کوکل ویرمیوب سفا
سن اختیار ایدوب وکیوب یمدوکین واشدوب کورمدوکین ٥
کیمش ویمش وکورمش وایشتمش عدایدر وهیچ برآرزویه تعلق
وبرمرآده تملق اتمیوب دائما فکر وذکری باری تعالینك اسماء
حسناسنی وصفات اسماسنه عدایدوب جمله اوقاتن نقد
ایلر تاکه حق تعالی دخی آکا شفقت وعنایتله ایدوب کوتری اعیان
موجودات اسرار حقایقنه کشف واطلاع تمام وذات صفاتی
ایجره درج اولان اطوار دقایقنه وانوار رقائقنه کماهی شهود

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وسیر تمام میش ابلیوب بودام دنیای کیملر ایچون بنیاد وسرای
آخرتی کیملر آباد اتدوکین عیناً کوستروب تکا منظور ایدر اول
دخی مراد نه ایدوکین تکلیوب کندو ذاتنه وحقیقتنه لایق
عملی نه ایسه تکا مشغول اولوب مقصود بالذات نه واصل وغیریدن
منقطع ومنفصل اولمق سعیندہ اولوب اهتمام کلی ایدر هرکه
اخریین تر اوسعودتر ٥ هرکه اخر بین تر اومهجورتر ٥
هرکه آخرت کورجکدر سعادتلو دکدر ٥ هرکه آخر کوریجکدر اراغ
دکدر یعنی اهل سعادت اولدرکه هر نسنه نك آخریینه نظر ایدوب
اوللنده حذر ایلر ودنیاکه هر نفسك آخریدر اولدرآندن حذر
ایدوب عالم آخرتی کندزایلر وعلف دنیادن نفسنی خلاص
ایدوب غدآسن حکمت ربانی ایدوب جناب حقدن مبعود ایکن
مقرب ایلر ٥ ای زخوبی بهاری لب کزان ٥ بنکر ان ازردی
سردی وخزان ٥ ای بهارك خوبلغندن طوداغی ایصیرمز نظر
ایله اول خزآن ٥ وفتنه اولان صرلغه یعنی وقت بهارك ٥
خوبلغنه ولطافتنه تعجب ایدوب طوداغی ایصیرمه آنك بقاسن
لکنه وخزآن برودتندن جمیع اشجار واز هارك صرارووب ٥
دوکلمه سنه نظر ایله ٥ دوزدیدی ظلمت خورشید خوب ٥ مرکب ٥

اوریادکن

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اوریا اورا یاد کن وقت غروب ۵ کوندن کونشك خوب طلعتك
کوردك غروب وقتنه اولومینده یاد ایله یعنی شمسك کوندزین
شعاعن وکائناته ضیاسن کوردك غروبندن صکره ظلمتن وکیجه
قراکولغنده یالکز لق شدت تندن غافل اولمه وعمر کوندزی آخره
اولوب اجل کیجه سی ایریشوب حیاتك کونشی غروب ایدوب قبر
قره کولغنده بی کس وتنها قالدوغك یاد کدن کیدرمه ۵ بدر را
دیدی برین خوش چار طاق ۵ حشر کس را هم ببین اندر لحاق ۵ بدر
اولمش آیی برخوش چاردا غك اوستنده کوردك اکسلدیکی حسر تنه دخی
نظر ایله یعنی بودنیا کیجه سنده هر بدر مثال صاحب جماله کوکل
ویروب آنی باقی صنمه ساعت بساعت اول جمال دخی نقصان اولوب
حسرتنه آکلا آلدانوب شیفته اولانك ندامتنه نظر ایله پس اهل
بصیرة بودنیا یی دونك اعلا وادنا متاعنه دل ویروب آنك فراق
قی دمنده هجر می جاماندن شراب زهر آلوده نوش ایتمن **درییان**
ترك فنا کسب بقا ترك فنا سرمایه سیله بقا کسب ایتمینك
بیانندهدر ۵ هر کیه ازوی شاد کردی در جهان ۵ از فراقی ویندند
پیش ازین زمان ۵ بوجهاندن ایجنده هر ندنکه شاد اولدك آنك فراقندن
خوف ایله اولزمان یعنی بوجهان ایچره هر قنغی مراده همراه اولوب

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بر نفس آنکه شاد و خندان اولد سن همان اول نفس آنک ذوا
لن وفر آقن فکر ایدوب حذر ایلکه عقبنجه بیله در ه زانکه کشتی
شادِ پیشِ کس شاد شد ه اخی ارزوی جست همچون باد شد ه
اول نسنه دن که سن شاد اولدک آندن چوق کسه شاد اولدی آخر
آندن دخی صچر آدی باد کبی اولدی یعنی اول سن شاد اولوب سو
یندیکک آردنویه نجه سنک کبیلر شاد و خرم اولدی آخر آنلردن
صچر آیوب اسریل کبی سنکا کلدی ه ازتو هم بجست تو زان دیکر
بجست ه پیش کو بجست تو خود ازوی بجست ه سندن دخی ه
صچر آمدن آندن صچر آیعنی نجه لری شاد ایدوب غافل ایکن الندن
صچر آیوب شمدی سنک الوکه کلدی سنی دخی مغرور ایلدی امدی
فرصت النه ایکن اول صچر آمزدن اقل سندن سن صچر آیوب
آندن خلاص اول تا اوکلیلر کبی ناکاه الندن صچر آیوب سندن دخی
سیر حسرت و ندامت امسون ه عشق بر مرده نباشد
پایدار ه عشق را بر حی و بر قیوم دار ه اولی اوستنه عشق
مقیم دکلدر عشق حی قیوم اوزرینه طوت یعنی دنیانک ایجنده
موجودن جمله سی مرده و بیجان حکمنده در پس موتا حکمنده
اولان نسنه یه عشق بازلق ایتمک عقل ایشی دکلدر عاقل و عارف

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ایسدک عشقکی خدایی قیومه طوت تا وصلیله بوهم مندا اولوب
بقای ابدی ولقای سرمدیه ایریشمسن ه عشق هایی کزیی
دکلی بودر ه عشق نیودی عاقبتی ننکی بودر ه شول عاشقلرکه
دنکیچون اولدی اول عشق اولمیه عاقبت عار ایلمك اوله یعنی هر
عشقکی اك یخشی واك بدن ولعل لب وخط وخال وسیاه چشم
وابرو ایچون وسائر محسنات ومؤکل ومشارب وبونلره مشابه
نسنه ایچون اولمش اوله اول عشق دکلدر بلکه عاقبت عار
وحجالتدر ه پرتوخورشید برد یوار تافت ه نالیش عاریتی
دیوار تافت ه کونشك پرتوی دیوار اوزره چاپدی دیوار عا
ریتی ضیا بولدی یعنی اول دنکلرکه خوب ورعنا ودلبر وه
ونظر حقده بی نظیر معشوقه دل سوزاده اولوب آنلره عشق
باز لقدایدر لردی شمس معنوینك پرتوی ابدیکه دیوار وجود
لرینه منعکس اولوب بوشیوده عار یتیله وشنلك ولطافت
وطراوت کسب ایتمشلردی خلق وك وعالم اول پرتوك اصلندن
بی خبر وغافل واول حسن باقیدن بی ادراك وبیحاصل عکسله
مهر باتلق وصلنه کوتل وبروب خیال باز لق ایدر لردی بونلر
بونی اصل شهود ایله مستغرق وبر ذوق ایکن ناکاه آفتاب ازل

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بونلردن اول عاربنی ضیاعی کندویه آلوب باقی عالمه سفر ایدیجك
دیو آرو جود که بدندر خراب ویباب وسفال بی آب اولوب اول کو
رونی لطافت ودروشنه وحلاوت بالکلیه زائل اولیجق اول
عنقبا زلق ایدن نامرد غافللر کوزلرین آچوب کوره که کل
آچلمش یره یللر اسره امدی اول وقتلرندامتلر چکمکدن شمدیدن
عاقبت بین اولوب هرکشنك حقیقتندن اوزکیه نظر اتمیه سن
دِلْ چه بَنْدِی تو بکَسْ را ای سَلیم ه واَطْلُبْ اَصْلِی کِه باشَد او مُقیم ه
یرکسیه نجون کوکل بغلرسن ای بون براصلی طلب
ایله که اول مقیم اولدر یعنی بوحسن فانی برطپراق اوزره کنش
ضیاسی کبیدر دمبدم حرکت ایدوب زائل اولیجق ایله درتاکه کوکل
ویروب میللرن اولدره براصل باقی طلب ایله که مقیم اولدر هم براَن
کندوذاتکدن منفك وطشره اولمیه **درییان ترك دنیا** دنیانی
ترك ایلمك بیاننده ه بَنْدِ یکَسَل باشْ ازاد ای پسَر ه تا بکی
باشِ تو بَنْدِ سیم وزَر باقی قَیَر ه ازاد اول ای اوغل نجیه دك
کمش وآلتون بغلوسی اولدر یعنی کمش وآلتون حذاتنده
برجماد شیدر که آی وکونش تربیه سیله بویله رنکین اولوب
اهل دنیا قتنده عزیز ومحترم اولور بوخسه حقیقتنده طاش مطبراقدر

سنکله

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

سنکه سجود ملائکه اولان آدمسین کوتری ملائکه و نبات و
جماد سنك سایندرنجه بو اسفل موجودات اولان طاشه و طپراغه لوکل
بغلیوب اسیر و بی حرمت سن بو بی نفع و بی ضرر بندی قوبوروب مردان
کبی آزاد و بی قید اولسك اولمز ☆ کوزه یی بحر راد رکون چند کنجد
قسمت یك روزه ☆ اکر دکری بر برداغه دوکه سن نمقدار صغر یکوتلك
قسمت یعنی حقدن نعمتی دریاسنه نسبت انسانلك کوکلی بر برداق مثال
لنه در بر برداغك وجودی ظرفیتی اولدوغی نقدر دکه برکن قارن طویمجه
دررز قارنك طویدوغك نعمتدن غیر دیسی ظاهر آنجه بیك سنه ینه ده اولسه
معنا سنك دکلدر خاطر جدندر شول سببدنکه اول ساعت اجل کلوب وفات
ایلسك اول نعمتدن برذره سنکا انلردن فائده بوقدر ایله اولسه انسانك
مالك اولدوغی قسمتی آنجق قارنك طویوردیجقدر غیری دکلدر رومعه
سی کوزه سنه دکن لقمه دن غیری عالم طولوسی نسنیه مالك اولورسه
کندیدن طشه در ☆ کوزه چشم حریصان پر نشود ☆ تا صدف قانع نشود
پر در نشود ☆ حریص دنیا کوزی کوزه سی طولمدی تا صدف قانع او
لمدی انجو ایله طولمدی یعنی حریص دنیا اولنلر دنیا طلوسی نعمت جمع ایله
سلر کوزلری برداغی طولمخه امکان یوقدر زیرا قسمتدن آرتوقن
نه وجود نه اضافت ایدوب و تصرف ایده بلورنه بر طریق ایله هضم

ایدوب اعضاسنه ضم ایده بلور انجق حرصله سعی ایدوب حرام
وحلال جمیع ایدوب عاقبت دوشمنلرینه براغوب کیدر اما قناعت
ایلینلر قسمتلرینه راضی اولوب راحته وسلامته ایریشوب رضا
وتسلیم ونور ایمان درونلرینه صدف قلبلری پر اولوب ایکی جهانده سرور
وانبساط ایله اولورلر • ترک دنیا هرکه کرد اندر زهد خویش • پیش پیش
اید پیش اود نیا و پیش • هرکه دنیا ترک ایلدی کندی زهدندن آنك
اوکنه کلدی اوکنه دنیا ودخی زیاده یعنی هرکیمله زهد تقوی الله
کتوروب رضاء الله ایچون دنیانی ترک ایلدی آنك هم دنیا اوکنه کلور
هم دنیادن زیاده اولان کلور که آخرتده ایکسی کندونك ملکی اولور
هرکه اندیدار برخود دارشد • این جهانرا در چشم او مردار شد
هرکه دیدار برخود دار اولدی بوجهانه آنك کوزنده مردار اولدی
یعنی هرکیمکه دیدار حقه ایاقت بولوب واصل اولدی بوجهانك زینت
وزینتی ومال وملکی آنك کوزنده خورومردار اولدی • ملك بر هم
زن نوادرهم وارزود • تا بیابی همچو او ملك ودود • ملك دنیایی
بر برینه اورادرهم کبی تین بولدس آنك کبی ودود ملکنی یعنی ابراهیم
ادهم حضرتی دنیا ملکنی بر برینه اوروب ترك ایمینجه بقا ملکنی بو
لمدی سنده طالب ملك عقبا ایسك تین اول بو ملکدن فارغ اول تا آنك

کبی

کبی ودود ملکنه داخل اولوب اول ایردوکی مقامه ایرمسن ۵ این جهانه
خودچیبن جانلهای شماست ۵ هین روید آن سوکه صحرای ای شماست
بوجهان خودسزك جانلر یکین ك دندانیدر آکاه اولك اول جانبه کیدك که ۵ الدنیا سجن المؤمن وجنة الکافر
سزك صحرا کز در یعنی سزك جانلر کزك صحرا سیدر صحرای آخرت وبوجهان
اروا حکزك چیس خانه سیدر غافل اولمك روحکزی اول صحرای راحت آباده
ایرشدرمك سعینه اولك ۵ کین جهانه چاهسست پس ناریك وتنك
هست بیرون عالمی بی بوودنك ۵ بوجهانه فتی قرا کوطاربرقیودربوندن
طشره برعالم وار درکه رنکسز وقوخوسز در یعنی بوجهانه برطار وقرا کو
قیومتا به سنده اول جهانك بوندن طشره برر نکسز وبویاسز در جهد ۵
ایدوب بوچاهدن خلاص بولوب اول عالمین قوخوسن الوب آنك رنکیله
رنکلنوب بوفانی رنکدن وسقیم قوخولردن جانی آزاد اتمك اوزرینه اولك
انبیا رانتك امدایدن جهانه ۵ چون شهار فتند اندر لامکانه ۵ انبیایه بوجهان
طار کلدی شاهدکبی لامکانه کتدیلر یعنی اول جهانکه بوجهان آکا نسبت
اول صحرای جی پایانه نسبت برطار قیومتا النده درانبیا علیهم السلام بوطار
قیومیه کلیجك کمال لذتله والمجکوب برآن توقف اتمیوب اول صحرای لامکانه
پرواز ایدوب خلاص اولدیلر سنده موش وجغل کبی طار قیومنك ایچی
سکا خوش کلوب آنده مقام طوتوب اول صحرای اونتمه روحك چشمنی

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کشاده ایدوب انبیا کبی اول عالمه عزم ایله یوخسه اول چاهه ابدی چیمس
اولوب نجاته ایر مکدن قالورمس صکره ندامت فائده اتمز ٥٥٥٥٥٥
ذکر حق کی بانك غولانی ایسوز ٥ چشمیم ترکسیا ایزین کر کسن بدوز ٥٥
حق تعالی ذکری دیولرین آوازین کویندر ترکس کوزی بوکر کسمدن دیك یعنی
حق تعالی یی ذکر ایدوب قلبکه حائل اولان وسواس خناس اول آنش ٥
توحید ایله یعقوب کل ایله ترکس کبی دنیایه آچلمش کوزوکی آنك مردار کر کسمدن
یوم تا عشق خدا قلبکده سکان بغلیوب نور دیدار ایله کوزدوشن وبوی
حقایق ایله دل وجانن کلشن کبی اوله در بیان ذم مال وجاه مال ومنصب
ذنبك بیاشنه در ٥ مال وزر سر دا بود همچون کلاه ٥ کل بود کواز کله
ساز زه پناه ٥ مال والتون باشده کلاه کبیدر کل اولکه اول کلاهدن صفنی
دوزه یعنی کلاه ایله باشنی اورتوب صقلین کل اولاندرا تا یعنی یو
زندن کل انلردکه مال والتون ایله کندوسن صقلیوب بطاشی مزین
ودرونی بی هنر وبی مغز وجاهلدر وبی نظر در ٥ انکه زلف ٥
جعد ورعنا باشدش ٥ چون کلاهه رفت خویشتن ایدش ٥ آنك
که زلفی وطره سی وکاکلی دعنا اوله چون کلاهی کیمه خوشدك اولور
یعنی التون انکله سینه بی کیندسی معارف الهیه ایله مشروح ودل ضا
زینه سی حقایق ربانیه ایله مملو وپرفتوح اوله آنك بی لباس وعریان

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وفنا ترکیله میدان فقرده پرجولان اولمه سی شول زلف زیبا و
جعدی رعنا صاحب دلریا کبیدر کد باشدن کلاهی کیدوب طره عنبر
یمنندن یاد شمیم کبی مسك اسا بوی دلا ویرنله دماغ جانی معطر
وخوش وزلف پریشانیله خطر غم دیه لری کشاده و پرخوش ایلیه
مثال دنیا دام مرغان ضعیف ٥ ملك عقبا دام مرغان شریف ٥ دنیا ما
لی ضعیف قوشلرین دوزاغیدر عقبی ملکی شریف مرغیلرك طوزاغیدر
یعنی دنیا دامینك شول دانه سی کله ملك مال ومحبت واهل عیال وجاه ور
یاست پر وبالدر کد حقیقتده جیفه مثالنده در بونلره میل ایدوب دامدن
کرفتار اولنلر شول ضعیف بی هنر وبی پر وازسفلی قوشلره مثابه سنده در
امّا ملك عقبا دامنه دوشن مرغانك شریفی اولدر کد دنیا جیفه سنه
کوکس کبی مائل اولمیوب شاهین وش ملك وبقا ومقام بلنده پرواز شکار
دینه همت ایدوب اول جانبه طیران ایتدیلر لاجرم سعیلری ضایع اولمیوب
حق جلّ وعلی انلرك صیدلرین حور وعین وقصور وبرین وما تلذّ الاعین
وتشتهیه الانفس کد کوزلر لذّتلنوب نفسلر اشتها لنه جك نعم باقی
روزی قلدی انلر کد همان همتلرین بلند پرواز وکوهر یکتا زی قیمتدر
بی حرص وآز اولوب نه کر کس کبی دنیای جیفیه میل ونه شاهین وش صید
عقبا یه طفیل اولدیلر انلر مقام محموده واصل اولوب نار افعالی ونور صفاتی

الدنیا جیفة وطالبها کلاب

اسرار ذات احدیته مبدل ایلیوب منهم سابق بالخیرات زمرسندن
اولوب انبیا و مرسلین و اولیاء کاملین حقته دوصلری مقیم و
مظهر رحمن و رحیم اولدی • باز کونه ای اسیر ان جهان • نام
خود کردی امیر این جهان • عکسنه ای بو جهانك اسیری کندنه
نامنه جهان اکلد امیری ایلدك یعنی حرص و هوا و نفس و فا
نك بنده سی و اسیری سن بویله اسیری و مبتلاسی ایکن عکس
ایدوب امیر جهان اتمش سن • ای تو بنده این جهان محبوس جان
چند کونی خویش را خواجه جهان • ای محبوس جانلوسن بو
جهانك بنده سی نجیه دك کندوکه جهان خواجه سی دیرسن •
یعنی سن لیل نهار بو جهانك خدمتنده اسیر اولوب چانکی حبس
اتمش نجیه دك مبدأ و معاد ندن بیخبر اولوب کندوکه خواجه •
جهان دیوب حبس خانه نی معمور ایدوب او تورمقده سن • • •
مر اسیر انرا لقب کرد ند شاه • عکسی چون کافور نام ان سیاه
اسیرلره شاه لقب ایلدیلر عکسیله شول سیاه ادی کافور اولدیغی
کبی یعنی • انلر که طبیعت بندندن خلاص اولوب کثافت بشریه
سن لطافت روحه تبدیل و درکات سفلیه سن درجات علویه یه
تحویل اتمیه صورتا شاه دخی شاهلق نامی کبی سیاه کافور نامی کبی

لقدر

لقبدر آنکچون کاسبر دنیای دوندر وعاریت سلطنت ایله مغرور وعلم
ازل وابددن بیخبر ومهجوردر تاسلطنت اخرویکه علم ذات وصفات
خداوندیدر تکاو آصل اولوب معناسنا هدیه کاهل الله در آنلرم همنشین
وآنلردن تعلیم اسمای تمیه عاریت ملکدن خلاص بولوب ابدی ملکی محکم
اتمز حقیقتده لاجرم مفلس وبی نوا قالور ۞ شاه کوار حرص قصد هر
حرام ۞ میکند اورا کدا کوید همام ۞ شاه کاولحرصدن حرام قصدین
ایده صاحب همتلر تکاکدا دیرلر یعنی شول شاه که حرصدن حرام مال جمعدن
وخزینه وصل چشم سودا سنده اولوب ملکت باقیدن غافل ومعرفت
نفسدن بیحاصل بدروجام ملک فانیدن مست ولایعقل اولمه انجلن
شاهدن همای اوج همت اولان همان کدای بی نوا دیرلر ۞ شاه اندان
کوزی شاهی فارغست ۞ بی مه وخورشید نورش بارغست ۞ شاه آنی
بلکه اول شاهلقدن فارغدیر ای سن وکونتی سز نوری بلدیر بیجیدر
یعنی شاه اولدرکه جهان شاهلرینك غوغاسندن فارغ اولوب توکل و
قناعت کشوریده عسکر زهد وتقوی وعشق وعرفانیله وجود ملکین
فتح ایدوب ماسوآخر آطریق جیشی پرهمومك صیوب تارومار ایده
وقلب شهرستانی معمور ایدوب سلطان روحه تخت کاه ایلیه وفضل
عدالله وجودی معموره سنده حکم وحکومت ایلیوب رعایای قوای روحانیه

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

سنك كما ينبغى ضبطنده مماردست وامان وراحت ايله حفظ وحراست
ايتمه سنه اهتمام ايليه تا دزدان نفس امّاره ودیوان هوای شهوات
مكّاره يولبولوب مملكت محروسه يه برفساد ايرديشدرميه لر ايتمامين
وسلامت ايجره فارغ البال اولوب آسوده ومرفّه الحال اولديعده
قوانين اسرار الهى وروابط فيض نامتناهى ساعت بساعت عالم لاهوتدن
تخت كاه دله نزول ايتمكدن خالى اولميه حقيقتده ملك وجودى شاهلغنه
سزاوار نورانى بجمه وخورشد لامع وتابدار توقيع فرمانى مثال
ذو الفقار قاطع وقهّار اولديه ٥ تَحْتِ بَنْدَاسْتْ آنچِه تَخْتَشْ خَوَانَدْ
صَدْرِ بِنْدَارِى وَبَرْدَرْ مَانَدْ ٥ تخت بندر اولدركه سن آنى تخت
اوقوشش سن صدر صنورسن وقپوده قالمش سن يعنى اول تخت ديو
فخر اتديكك برتخته دير جا نلمش نسنه در كه حقيقتده نه عروجنده قائم
ونه نزولنده ضرر آور زيرا هيچ مثابه سنده در وصدر ظن ايدوب
عجله قعود اتديكك قپودن طشره قالدوغكدر حقيقتده تخت وصدر
كوكلدركه آنكا جلوس ايدن ايكى جهان پادشاه اولوب كونرى موجودات
دخى سليمان نبى واخت تصرّفنده محكوم ومسخّر اولور ٥ اَرْخَرَاجْ
اَرْجَمْعْ اَرِبْذَرْجُورِيكْ ٥ عَاقِبَتْ اَرْتُوبَانْدْ مَرْدِرِيكْ ٥ خراجدن
اكرى قوم كبى آلتون جمع ايده سن عاقبت سنده ارته قالوب يعنى سن

مملكت

مملکت خراجندن دنیا دولوسی وقوم صاغشی آلتون جمع ایده سن عا
قبت سندن آرته قالوب دشمنلرك دغمكه خرج ایدوب سن نفیر وقطمیر
آنده حساب ویروب عذاب چكمكدن اولورسن • نردبانِ خلقِ این ماوا
مَنیست • عاقبت زین نردبان افتاب نیست • خلقك نردبانی بوما
ومنلكدر عاقبت بو نردبانك دشمكلكدر یعنی خلقك انا نیتی وخود
بنلكی نردبان كبیدر هر كیمكه اول نردبانه عروج ایدر عاقبت آندن دوشر
هركهِ با لا تر رود احمق تر ست • كاستخوانِ آن بتر خواهد شكست
هر كیمكه یوجه رك كیدر احمقدر كه آنك كموكی بتر قرلسه كركدر یعنی
بوما ومنلك نردبانه هركه چیقار آرتیق جیض كمكلری آرتیق قیریلور •
پس عارف اولدركه كندوی هیچ مثابه سنده ایدوب بنلك دامنه كرفتار
اولمیه زیرا بنلك واولولق حقدن غیریه لایق دكلدر انسانه لایق •
اولان تواضع ومسكنتدر زنكم حدیث شریف وارد ركه • مَنْ تَوَاضَعَ رَ
فَعَهُ اللّٰهُ وَمَنْ تَكَبَّرَ وَضَعَهُ اللّٰهُ • یعنی هركسه الله ایچون تواضع •
ایلسه الله تعالی آنی رفیع ایدر رفعت ویروب درجات رفیعه یه یتشر
ایلر امدی تواضع ومسكنتی هنر ایدیوب بنلك نردبانه جقمقدن حذر
ایلیه زیرا اول نردبانه چیقان دوشمسه كركدر طمع ایدوب یوكسكه چقوب
دوشنك حالی معلوم در كه آنی آرتیق چكوب كمكلری آرتیق شكست اولور

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

انك خداوندیکه دارندت عوام ه بار بستانندازتو همچو دام ه اول افندیلکی
که عوام سکا ویرمشدر کیروسندن اودنج کبی آلورلر اکا آلدانوب مغرور ه
اولنلر بلسونلرکه اودنجی چکوب آلدقلری وقت آنلرم قله جق فائده انجق
حسرة وندامتدر ه ده خداوندی عاریت بحق ه تا خداوندیت بخشنده
مشفق ه عاریتی افندیلکی حقه ویرتاسکا اتفاق اولنمش افندیلك ه
بغشیلدر یعنی عاریتی ملکی وسلطنتی ابراهیم ادهم کبی وبجه پادشا
هلرکه تاج وتختی ترك ایلمشلر آنلرکبی رضاءً لله ترك ایله تا حق جل وعلا
سکا بر پادشاهلق ویرا فندیلك بغشیلیه که هم بجزوآل وباقی وهم شراب
طهوردنه خدانك ساقی اولمه سن ودنیا پادشاهلقلری اکا نسبت کوشر
ایرماغنه نسبت ملح اجاج کبی اولمه

دربیان افت وشهوة اشتهار خلق

اشتهاری خلق بندی محکمست ه دردره این بندی اهن کی کمست ه خلقك
اشتهاری محکم باغدریول ایجنده مشهور اولق طریق حقده برمحکم
باغدرکه دمر باغلندن زیاده دروسالك علاقدن وعوایقدن خلاص
وآزاد اولمینجه طریق حقده قطع مراتب ایدوب مراده وصول بولمز
بعضیلره غرلت علم ومعرفت بلدا اولور بعضیلره زهد وصلاح وتقوی
بعضیلره عزلت وریاضت ومجاهدت واکثر اصل بوصفلردن بریله
مسرور ومفتخر ومشهور اولوب اول فعلك اشتهاری ایچون نابت حقه

واصل

واصل اولمقدن آنی آلیقوردمردن باغ اولوب منزله ایرمکدن مانع
اولور تاجذبهٔ الهی ایرمشوب اول زورایدوب قویرمیه باالذات
واصل اولمقدن قالور بت پرست کبی اولوب اول صفتله خلقله
مقیّدا ولورحقدن دور ومهجور اولورنعوذ باالله پس سالکه لازم
اولان بوا ولدیکه کندنه هرکن فعل وحرکت کورمیه واین الوقت
اولوب کوکلین وکوزین حقدن آیرمیوب هرنه صادر اولورسه اکی
لطف واکی قهر مطیع اولوب کندوارادآتن فنا ایدوب مطلق ارادات
حقّله قائم اولله ٥ تا توانی بندهٔ شو سلطان مباش زخم کش
چون کوی شو چوگان مباش ٥ تا قادرا ولدقجه بنده اول سلطان
اولمه طوب کبی زخم چکیجی اول چوگان اولمه یعنی قادرا ولدقجه
اولولقدن ومردم آزارلقدن حذرایله ذلیل ومسکین اولمغی عا
دت ایدگه وخلقك جفاسنه تحمّل ایدوب بلادن وعنادن یوزچویرمه
وطوب وش ندکلوزخم چکوب زحمت کورمسن عناد ونزاع اتمکه
دورشمه وچوگان کبی کسیه حواله اولوب زخم والم ایرشدرمه
ودائما راحت رسان اولمغه سعی ایله ٥ هرکه اندر عشق یابد
زینهٔ کی ٥ کفر باشد پیش او جز بندهٔ کی ٥ هرکیمکه عشق ایچنده
دین لك بلور کفر اولوآنك اوکنده بندهلك دن غیری یعنی هرکه شراب

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

عشق الهی نوش ایدوب حیات ابدی وعمر جاودانی حاصل ایتمش اولدم وه
دیده بصیرت ایله جمیع اشیایی وجود حق سبحانه ایدوب مستغرق بحر
هویت اولدم اولیاءالله اوکنده بنده لکدن غیریسی کفر در دین مستلکدر
هر نیه نظر ایتسم کوردی که حقدر حقه بنده لکدن غیریسی کفر و شرک
والوهیتنده اشتراک اولور نعوذ بالله وه دانه یاشی مرغکانت برجنندی
عه غنچه یاشی کودکانت برکنندی وه اولورسن دانه قوشیجغزلرسنی
دوشورر لر غنچه اولورسن اوغلنجقلر سنی قوپریر لر یعنی طالب حق
اولیوب اهل دنیادن اولورسك هرزه اولورسك قوشیجغزلرسنی دوشورر لر
البته آنك برضدی وخصمی وار در که آنکله سنی شکار ایلر
دانه اولورسك قوشلر دوشورر لر غنچه اولورسك اوغلنجقلر قوپار
دیرلر والحاصل قورتولمش یوقدر هر کمالك زوالی وهر بقانك فناسی
مقرر در بو دار دنیاده کمسه راه نجات یوقدر تا کار و باندن کچوب
امور دین بالکلیه حضرت حقه تفویض ایدوب کندو آرایردن چقوب
محو فنا اولمینجه خلاصه جان یوقدر وه هرکه داد و حسن خودداد
راد در مزاد وه صد قضاء بد سوء اور و نهاد وه هر اول کندو کندینه
حسنی مزاده ویردی یوزیر امن قضا آنك جانبنه یوز قودی یعنی
هر کیمکه کندوسی اول معرفت وهن مهارتن آشکاره ایدوب خلق

عالمه

عالمه صتمق دلیه یوز بد قضا آکا یوز کتور رنجه کما لنه عیب
وبهانه بولوب ذم ایلر وبخدهنزه ساهر اولدوغنه حسد ایدوب
بغض وعداوت ایلر حاصل بودرکه اَلسَّلَامَةُ فِی الْوَحْدَةِ سلامت
یالکز لقده درکه هیچ کمسه سنك حالنده خبیر اولمیه اسرار مانی
الیا لنه دست رسی اولمیه خلق وعالمك ضمائرندن مال وحاله
وحقیقتك مستور اولمیه نیتکه حدیث شریفده بیورلمشدر
اُسْتُرْ ذَهَبَكَ وَذِهَابَكَ وَمَذْهَبَكَ یعنی آلتونلر وسفره کتمك
ومذهبك که سلوك ایتدیکك طریقکدر وآنك اطوار سزایا سیدر
دوستلرن ودوشمنلرن ستر ایله وبواوج نسنه نك عدوسی ور
هرنه بجنهایتدر آشنا صورتلرن کلور لرهرنه مطلع اولوب سکا
تسلط ایدرلر ابلیس وشر لوح ضمیرك محیط ایدرلر ذنهار بونك
کبیلردن احتراز ایلیوب اصحاب صدق صفادن غیریه راز ویروب
همراز ایدنمیه سن تا یوز قضا یوز کوستروب سنی کرفتار دام
حسود آن بدکرداری تمیه درییان فواید خمسه یوشنبی وچارق
مدارنیاز درطریق عشق محراب ایاز کورك وچارق کلدی
نیازدن عشق بولنه ایازك محرابی یعنی ایازك اولحکا بندرکا نك
حجره خاصه وارایدیکه کندندن غیری کا بر فرد داخل اولمزدی برکون

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

امرای دیوان سلطان محمود غزنوی ایدوب دیدیلرکه سن ایازی
صادق وصافی قیاس ایلرسن اشته ایازك سندن مخفی برحجره
خاصی وار درکه جمیع خزائن آنده جمع اولوب حفظ اولنمشدر
کمندن غیر هرکز کمسه کرمز آنی سندن صقلیوب خاص ایدنمشدر
سلطان محمود بوسوزی استماع ایدوب تعجب ایلر امّا ایازك صدق
استقامتك کمالیله تحقیق ایدنمشدر البته بونك براصلی وار
درکه کذاف دکلدر دیو تفکر ایدوب غمّاز لره دستور ویرمیه که
وارك اول خزینه بصدك وایجنده اولان مالی ومتالی وجواهری
هب بغما ایلك آلك سنك اولسون بونلرده بونی ایشیدوب
شاد وخندان اولوب اوتوز مقداری امیر کیجه ایجنه ایاز
ذك سرایینه کلوب اول حجره نك قپوسن یقوب خشمله ایچرو
کیردیلر اطرافه نظر صالوب کوردیلرکه لَيْسَ فِي الدَّارِ غَيْرُ دَيَّارٍ
حجره ایجنده کورو نورنسنه یوق الّا برکهنه حصیر براغلمش و
دیوارده موخ اوزره براسکی کورك پاره سیله برکهنه چاروق
پاره سی آصلور غیری نسنه یوق تعجب ایتدیلر احتمالدرکه بونلری
حیله ایدوب مالی یرده دفن ایمش اولهدیو حجره نك دورت جانبك
اشوب قازمغه مشغول اولدیلر تاکه عاجز قالوب فراغت

ایکنجی بر

ایتدیلر کوردیلر که جاه یوق عاقبت خجیل وشرمسار اولوب ایاز
کلوب آیاغنه دوشدیلر عذرلر دیلیوب زار زار لقلی ایتدیلر ایاز دخی
عذرلرك قبول ایدوب صوچلرك پادشاهدن دلك ایلدی اولدخی
آنلرك جوملرك ایاز حواله ایلدی نجه بلورسن ایله فیل دیدی
اولدخی عفو ایلدی آندن سلطان محموده ایاز صوردی بونه سردر
بالایاز دیدی ایاز دخی جواب ویروب دیدیکه اولزمانده که بنی دار
دراکربدن طنوب کتوردیلر بوکورك آرقمده وبوجاروق ایاغمده
ایدی غیر نسنم یوغیدی اولزماندن بروپادشاهمك دولتنده
بومقدار کرامته وسعادته ایرشدم آصف دوران اولوب هفت
کشور حکمی مسخر اولدی هرکاهکه دیوان پادشاهدن فارغ او
لوب خانه یه عزم ایدرم طوغری بوحجره یه کیروب بوکورك ایله
بوجاروغی نفسمه عرض ایدرم که ای نفس شرکس اولمیه کم
دولته ایردم دیو وزیر اعظم اولدوم دیو مغرور وهاکه سرور
اولمه سن سنك بوکورك پاره سیله وبوجاروق دن غیریه ما
لك وقادر دکل ایکن بونجه دولته وسلطنته ایرشدورن
پادشاهدر پادشاهی یادکدن کیدر دیو وبردیکی نعمته کفران او
لمه سن دیو نفس حسیبی تنبیه ایدرین دیوجواب ویردی وبوارادہ

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ???????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

حضرت خداوندکار قدس سنا الله بسرّ المختار بیورکه جارو قدن
مراد پدرك صلبندن نازل اولان نطفه دروکورکدن مراد آنا
رحمندن اول نطفیه صرف اولنان قاندرکه اول نطفه آندن
صورت بغلیوب تکوین اولوب آندن وجوده کلوب احسن تقویم ده
انسان اولاندر وجمله انسانك مبدأ ومنشأی نطفه ایله
اول قاندر ایله اولسه سالکه لازمدرکه یارنوش عالم عدمدن
وجوده نه ایله کلدوکین وندن حاصل اولدوغین بلوب براز
یادکدن کیدرمیوب دیه که سنی عدمدن وجوده حضرت حق جلّ
جلاله برقطره دم ایله روان ایدوب بونجه صفات کزین ایله
بشر تیتك زینت ایلیوب حیات ویروب سمع وبصیر ونطق و
ادراك علم قدرت وارادت ودخی نجه صفتلر وقدرتلر ویروب
سنزین وارآسته ایدوب خلیفه ایلدی شمدی شرط وانصاف
دکلدرکه بومذکور صفاتی دنیای دون ایچون خرج ایدوب حکمنی
مخالف یره وضع ایدوب وکندوکه وجود انا نیتك ویروب ابلیس
کبی انا خیر دیه سن چارقی ایله پوستك نطفه ایله دنلك حا
لتیدر اول حالته که ناچیز لکی زینهار فراموش اتمیوب اول
حقارتی یادندن کیدرمیه سن نابوکسکلکی وانسانیتك حا

لکزن

لندن سکنتک وتنزلی انکسارک وتواضعک زیاده اولوب ۰ انا
عند المنکسرة قلوبهم لاجلی ۰ دیمش سندن اولوب حقدن بعبد
ونظر عنایتدن دور ولایق وعبد اولمه سن وجمله وارلق حقدن
بخشایشی ایدوکنی بلوب من عرف سره واصل وحقیقتده
متصل اولمه سن وماسویدن خلاص اولوب سر وحدتمایه سن
انشاء الله تعالی ۰ هرکیم برزدن اوسنو وماسی زندن ۰ زدی بابست
ان برّ با لا یرزّ ۰ هرکه قپو اوزره سن وماسی اورزنده باندن ۰
اول یوکسکه جقمن یعنی هرکیمکه یوقلق وسسکنت آنک درو
یی وجود لک الدکتون دائما نیازده وتضرعده اولمیوب بنلک ۰
وغرور وعجب وتکبر سودا سندن اولورا اول باب حقدن ردّو ۰
عنایت خدادن مطرود ومقام علیین وعالم لاهوتدن مهجور ازاتمن
تا سن وماسدن کچوب تواضع وسسکنت ایتمینجه ۰ چیست معراج
فلک این نیستی ایست ۰ عاشقانرا مذهب ودین نیستی ایست
ندر بو فلکلک معراجی بویوقلقدر عاشقلرک مذهب ودین یوقلقدر
یعنی حضرت رسالت علیه الصلوة والسلام جمله وارلغین
ونفس وعقل وجسم ووجودی افنا ومحوایتمینجه عروج
ایدوب مقام استوایه ۰ وقاب قوسین او ادنایه واصل اولوب

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

برکام اولمدی پس معراج فلك بوقلوق اولدی بوقلوق حاصل ایمین
بوسفامه عروج ایدوب برمراد اولمدی اول سبدن عاشقلرك
دینی وایمانی ومذهبی بوقلوق اولدی بوقلوق عالمك اله کتوروب
وجودلرین نفی ایدوب ذات حقی اثبات ایدوب آنکله قائم ودائم
وباقی اولدیلر • سکا رکاه کنج حق درر نیستست • عزر هستی
چه داند نیست چیست • حق کنجنك کارکاهی بوقلقدر دروا
رلق مغروریسك بوقلوغی بلورسین یعنی حضرت حقك
جمیع خزانی وکنج خانلری عدمدر دیلدوکی مقدار وجوده
کتورر زیرا عدمه نسبت وجود دریایه نسبت قطره درسنکه
بوقافی وارلغك مستی ومغروریسك اول عدم عالمنك کیفیتن
وذوقن بجه بلورسك تا اول عالمدن برحالت حاصل ایدوب
فضای جاندن آکا دخول ایدوب بول بولمیه سن آنك جلال
وعظمتنی ادراك امکه محال بولمزسین • خوش برا قی کشت
خندهٔ نیستی • سوی هستی اردت کرد نیستی • خوش برآق اولدی
بوقلق آنی وارلق جانبنه کتورر سنی اکر بوفا ایسك یعنی بوقلق
برآقنه سوار اول که غایت چابك وخوشدر ومنزل مقصوده
ایرشدیریجی آندر اله کتوروب سوار اولورسن سنی برمدده بقا

ملکنه

در بیان توکل و قناعت

ملکنه وعزه وارلغنه ایرشدروب برمراد ایلر توکل وقناعت
توکل وقناعت اتمك بیانندهدر صبر کن با فقر بگذار این ملال زانکه
در فقر است عز ذوالجلال فقر صبر ایله وبو سلوکی کچور انکچون که ذو
الجلال لك عزتی فقرده در یعنی ای سالك راه فقر محمدی وای طالب حقیقت
نور احمدی سنکه طریق فقرده داخل وسر احدیتی حاصل اتمك سعیندهسن
سن هر بار که بو طریق فقرده سکا فیض وابتلا واستحانات قضا عارض
اوله آندن شکسته خاطر وملول اولمه صبر ایلکه حضرت ذوالجلال لك
عزتی کنجینه سی فقرایچنده در سکا یوز کوسترو بسنی ایکی جهانده
عزیز ودانا وسنی ماسوادن پاك وتمیز ایلر هین توکل کن سکا
زان پاود دست رزق تو برتو زتو عاشق ترست اکاه اول توکل ایله
الله وایاغن دیرنمه سنك رزقی سکا سندن عاشقر کدر یعنی تحصیل
رزق ایچون الله وایاغن دیرد وبکندوکی اضطرابه دوشورمه که نحن
قسمنا ده سفدر اولان رزقك سکا سندن عاشق ومشتاقدر سن
همان طریق فقرده مقام توکلدن وعالم توجهدن آیرلمه وحد تبکی
کثرته تبدیل ایدوب رزق ایچون عوام الناسه تنزل اتمه اکلندی
رزقم کلمدی دیو صبر سزلق اتمه نور فقردن محجوب اولمه بر دلی
خود کم نه اندیشه معاش عیش کم نابد تو برو در کاه باش کندو

کوکلکه معاش فکرین آز قورزق آز کلمز درکاهده اول یعنی کوکلکه کچمك
اندیشه سك کتوروب حقدن مشغول اولوب آیریلمه معیشتم ورزقم
آزدیر حالم بخه اولوردیو توکل وقناعت جمالك حریص نقابیله مستور
وبحجوب انمه حق جل وعلا سنك رزقکی آزویرمن سن آنك درکاهندن
دوراولمکه مَنْ کَانَ لِلّٰهِ کَانَ اللّٰهُ لَهُ یعنی الله ایچون اولسه الله دخی
آنکچون اولور ۞ اَلْفُقَرَاءُ عِیَالُ اللّٰهِ حکمنجه سنك پرورشك الله آنك
اوزرینه درآندن غیریه احتیاج عرض ایدوب کندوکی خوروردرکاهندن
دوراتمه ۞ کفت پیغمبر که جنّت اَزْ اِلٰه ۞ کر همی خواهی زِکَسْ چیزی
مَخْوَاه ۞ حضرت پیغمبر دیدیکه الهدن جنّت دیلرسن غیریدن هیچ
نسنه دیلمه زیرا سنك وغیرینك معطیسی ورزّاقی اولدر جمله سی
آکا محتاجدرسن غیریدن هیچ نسنه دیلمه وغیریه التجا اتمکه بندهٔ
خاص اولمه سن والله عطای خاصنه لایق اولمه سن ۞ کر نمی خواهی
کفیلم سَرْ بِسَرْ ۞ جَنَّتُ الْمَاْوٰی وَدِیدَارِ خدا ۞ اکر دیلمز سن بن کفیلم ۞
سکا جنّة الماوا یه ودیدار خدا یه یعنی حضرت رسالت وم بیورر که
اکر کسه دن نسنه دلمیوب صبر وتوکل ایدوب هر حالکی حقّه تفویض
ایدوب راضی وتسلیم اولورسن سکا بن کفیلم جنّت الماوا یه داخل
ودیدار خدا یه مشاهده ووصل اولوب ابدی وصلته مقیم اولمغه

بیورردی

بیورر ه هین ارزو خواهیدن نه از غیر او ه اب دریم چو بچوارز خشک ه
جواه انکاه اولك آندن دلك غیر بدن دکل صوبی دکین دن استك قوری
ارتمقدن دکل یعنی استر سکن آندن استك که جمله یه ویرن اولدر آندن
استمك لك صوبی دریادن استمکدر آندن غیر بدن استمك صوبی قوری
ایر تمقدن استمکدر امدی اصلندن وبرندن استك که مراد حاصل او
له ه ورنخواهی ازدکرهم اودهد ه برکف میلش سخاهم اودهد ه
واکر غیر بدن دلرسن هم اول ویرر وآنك میلی آیه سنه سخا ه
یی هم اول قوریعنی غیر بدن دلدیکك وقتده ویرن اولدر آنك کو ه
کلنه رحم القا ایدوب میلی النه جومرد لك قوین اعطا ایتدورن او
لدر پس غیر النن ویرن حق اولیجق واسطه ایله المقدن ایسه
صبر ایدوب بی واسطه المق اولی دکلیدر امدی کامل اولان بی
ادبلك ایدوب هرشیئ حاضر کورمیوب حقدن غیر بدن نشنه ه
دیلمن زیرا حقدن حجاب ایدوب اده یه رعایت ایدر حقك کرم عنا
یتك کندویه متصل کوروب فارغ اولور ه پس چه عرضه بیکنی
ای بدکهر ه احتیاجی خود بمحتاج دکر ه پس نه عرض ایلرسن ه
ای بدکهر کندو احتیاجنی برغیر محتاجه دکی یعنی حقی قیوب
کندی احتیاجنی برسنجلین محتاجه دکی عرض اتمك بدکهر لکدندر

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اگرچه هر حقیقتنك صاف و لطیف و خوب ایسم هرکز حقدن غیریه احتیاج
عرض ایدوب کندوکی حق نظرندن خور و حقیر و ردانمن سن هرنه
دیلرسن آندن دیله آنکله پارازده دوستلقده و نازونیازده وشوق
واشتیاقده اولورسن ٥ سرکه مقروشش وهنردان جانه بیلیر
اژقناعت بحر غرقی انکبیلیر ٥ سرکه صنمه و نجه بیك جان کور قناعتدن
عسل دکزینه غرق اولمش یعنی فقردن سرکه صانجی کبی ٥
ترشروا اولوب یوزك کوزك اکشنمه قناعت بحر یتدوشکه عسلدن
لزیز اولان قناعتك بحرنده نجه یوزبیك جان غرق ذوق نور ٥
اولوب یا لیت قومی یعلمون بما غفرلی ربی دیوآواز ایدر بو قناعتك
لذتنی تولیدی خلق عالم بیله لردی عذاب طبیعتدن جانلرك ٥
خلاص ایدوب بزم کبی راحت ابدیه وسرمدیه یه یتشیردی ٥
دانه کمتر خور مکن چندین رفو ٥ چون کلوخوندی بخوان لاتسرفوا
دانه ازبی بود کلو یمه ایله چون کلوا یتك اوقودك لاتسرفوا
لبنی دخی اونتمه یعنی بو دنیا دامنك دانه لرینه کوتاکون طعاملر
وشرابلردر وبونلر چوق یبوب بدنکله قات قات یامه لرا ورروب
بیودوب سمرتمه چون کلوا واشربوا آیتیله عمل ایله تا برکون
اول دانه لرك دامنه کرفتار اولوب حساب وعقابدن اولیاس

ناخودی

تاخوری دانه نیفتی توبدام ۵ این کندز علم قناعت والسلام ۵ مدآمکه
دانه یی بمیه سن دامه دوشمز سن قناعت علمی بونی ایلرو السلام یعنی
علم قناعت ایله عامل اولوب سر آرحقا یقدن خبردار اولورسن غیریلر
کبی دانه یوب دامه کرفتار اولمزسین علم قناعت سنی دامه دوشر
مکدن حفظ ایلر دانه دن مستغنی ایدوب دانهٔ دنیادن امین ایلر
ودائما سلامت ایچون مقیم وآسوده ایلر **در بیان ریاضت وکرسنکی**
آچلق وریاضت صاحبلرینك بیانندہ در ۵ اکر تو این انبات ذنان خا
لی کنی ۵ پرز کوهر هایی اجلالی کنی ۵ اکرسن بوطغرجغی اتمکدن
خالی ایدرسن اولوقی کوهر بدن پرایلرسك یعنی اکر قارنك طغر ۵
جغنی ناندن وطعامدن خالی ایدوب صوم ایله دخی ریاضت ایله
مایوس ایدرسن عالی قدر وشرف قیمت معانی الهیه ومعارف
ربانیه کوهرلرینه پرایدوب خزینهٔ خدا ایلرسن ۵ طفل جانك
ازشیر شیطان تازکن ۵ بعد ازانش با ملك رابازکن ۵ جان طفلی
شیطان سودندن کروایله آندن صکره آنی ملك ایله اورتوایله
یعنی بویدیکك غذا لرهب شیطان سودیدرکه بیوبطویدقدن
نصکره نفسی راحت ایلرسن آندن تقاضالرین دخی حاصل ایدوب
حکمنه رام اولورسن دمبدم نفسه غذا ایله قوة ویروب ودخی

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ضعیف و ناتوان ایلرسن ایمدی بوشیطان غدا سندن جانن طفلك
کیر و طتوب نفس کثیفك پنجه سندن خلاص ایله تاملا تکله مرتبه
سنه ایرشدروب طفل ایکن عاقل دانا و عزیز و توانا ایه سن
نان کلست و کوشت کمتر خورز ایرین تا تنمایی همچو کل اندر زمین
اتمك ات با یحقدر بوندن اکسك بی تا با یحق کبی یره ایچنه قالمیه سن
یعنی ات و اتمك اصلندن طپراقدر و کثیف و سفلیدر انلره جوق مفید
اولوب بیمه سنه معتاد اولمه که بدنك قوت بولوب روحك ضعیف
اولمیه و آب و کلك کثافتی روحه غلبه ایدوب مقام علویدن دور
ایدوب تن خاکی کبی زمینده و اسفلده قالمیه سن روزی حکمت
علف کائرا خدا بیغرض داد ست از محض عطا یوری حکمت یمین
بی خدا آنی غرض سز و برمشدر محض عطادن یعنی یوری علم و حکمت
رزقندن بی که اول خدانك غرض سز رحمتی خزینه سندن عطا سیدر
و روحك غذای حقیقیه سی اولدر و روحك بو عالمه کلمدن مرادی
مطلق اول غذا بی حاصل اتمك ایجوندر رزق نور حکمت بوردر
مرتبت کان کلو کبرد بنا شد عاقبت سنك رزقك مرتبه
ایچره حکمت اولورکه اول سنك عاقبت بوغزك طوتوجی اولمیه
یعنی مرتبهٔ انسانیه رزقك حکمتدرکه مرتبهٔ حیوانیه حیوانا

نالهٔ رزق

تك رزقی علف ونباتات اولدیغی کبی پس سنك انسانیتك غذاسی حکمتدر
آنی غذا ایدك اول صورتی غذا ارعاقبت بوغزوکه طوردیمه
این دهان بسبنی دهانی باز شد کان خورند لقمهای را ازشد
بوآغزی قپادك بر آغز دخی آچلدی که اول آغز را ز واسرا ر لقمه
لرین بیچی اولدی یعنی هر بارکه غذای باطنکدن بر آغز آچلوب علم
حکمت ورازواسرار لقمه لرین آنکله نوش ایدوب شهود وحیرت
واستغراق حاصل ایدرسن کر ز شیر دیوتن را وایری در رضاع او
ببهی نعمت خوری اکر دیو سودندن تنی کسرسین آنك کسلمه سندن
جوق نعمت برسین یعنی دیو سودیکه غذای جسمانیدر آنی تنکدن
کسوب ایدرسین اول کسلمك سبیله جوق نعمت الهی وقوة نورانی
برسین زیرا خورشها اندك یازن کین غذای خر بورنی ازار
خبرو بو یکلردن آزار کسلمك اوزرن اولکه بوات واشك غذاسی
دکلدر کر حلال ایدی قوت عوام طالبان دوستر اباشد حرام
اکر حلال کله عوام قویجون دوست طالبلرینه حرام اولله یقین قوة
عوام ایچون حق تعالی جل جلاله حلال ایتدیکی ارزاق واطعمه نك
جمله سی دوست طالبلرینه حرام اولمشدر زیرا انلرك قوت وغذالری
معرفت ودیدار خدادن غیری دکلدر مائیم عقلست بی نان و

شوی ۵ نورِ عقلستْ ای پسر جانرا غذا ۵ کوکدن نازل اولان مائده ۵
عقلدر اتمک و پریان دکلدر ۵ عقل نوریدر جانک غذاسی ای اوغل بیلغی
مائده حق عقلدر یوخسه ات و اتمک دکلدر و جانک غذاسی نور ۵
عقلدر کہ اول نور یله حقی باطلدن تمییز و فرق ایدوب صراط ۵
مستقیمی بولوب آنکله روان اولوب ذات حقه واصل و متصل اولمقدر ۵
نیست غیرِ نورِ آدم زاخورش ۵ وز جز آن جان نیابد پرورش ۵
نوردن غیری آدمه یمک یوقدر و آندن غیریدن جان بسلمز جلک ۵
بولمز یعنی آدمک حقیقت یمکی نوردر آنکچونکه روح انسانی نور
مجردر غذاسی و پرورشی نوردندر غیریدن دکلدر بیله کندی ۵
ذاتندندر ایله اولسه سنکی آدمسین نوردر و حیله ظلمت بدنک ۵
مابینده مشترک واقع اولمش سن جد و جهد ایله غذای بدن ۵
ایله کثفدن خلاص اول غذای روح لطیفکه نوردر آنی حاصل ۵
ایله و آچ و ضعیف روحکی اول ازلی غذای نور ایله پرورش ۵
ایدوب قوت و قدرت حاصل ایله تا اول نور حقیقی ایله دیدار ۵
خدانی مشاهده ایده سین و ایکی جهانده کوزلرک وجه اللهدن ۵
آیریلمیه ۵ عکس آن نان است کین نان نان ما شده است ۵ فیض آن
جانست کین جان جان شده است ۵ اول نانک عکسیدرکه بو نان اولمش

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

یعنی اول نور که جانك غذاسی و اتمکیدر بو زنده کم تمك آنك عکسندن
و پر توندن حاصل اولمشدر و بو جان حیوانی و انسانی اول روح قدسینك
عکسندن ظهور اتمشدر و جمله سنك قوت و غذاسی و حیاة
و قیامی ذات حقدندر ۵ چون خورشید یکباره آزآن مثال کول نور ۵ خاك
دیزی بر سرنان تنور ۵ چون برکز اول نوریه جکندن بیه سین
طپراق دوکرسین تنورانمکی اوستنه یعنی اول نور الهی برکز
دوکه قوت اولوب بر نور قلبکه تجلی ایلیه جمله وجودك آنکله پر نور
اولوب برحالته ایریشورسنکه نه تنورانمکنه نظرایله بلور ۵
سین وندہ سائر مأکولاته التفات ایلرسین علی الدوام اول نور
ك شهود ولذتیله مست و مدهوش اولوب جمیع اشیادن مستغنی
اولورسین ۵ جمله ناخوش از مجاعت خوش شده است ۵ جمله خوشها
بی مجاعتها رد است ۵ جمله خوش اولینلر آچلقدن خوش اولمشدر ۵
جمله خوشلر آچلقسز درده در یعنی دردلرك وخوش اولمقدرك ۵
دوا سی آچلقدر والله تعالینك طعامی آچلقده دردوهر خوشلقده ۵
آچلقدن غیریدرا ولخوش نکلدر بلکه مردود لکدر ۵ کر نباشد جوع
صد رنج دکر ۵ از پی هیضه بر ارد از توسر ۵ اکر جوع اولمیه یوز طورلو
رنج دخی طوقلق و امتلا ارد نجه سنده باش قالدرر یعنی جوع اولمیجق

تو قلق و امتلا اردنجه سندن باش قالدر نوقلق و امتلا سبیله
سندن نجه یوز مرض باش قالدر و مریض و مبتلا ایلر اما طوینجه
یمیوب جوع ایله کچنمکی عادت ایدینوب رئیس هیچ بر مرضدن
قالمیه جمله سنه جوع درمان ودوا اولور ۞ رنج جوع از رنجها
پاکیزه تر ۞ خاصه در جوعت صد نفع ذکر ۞ جوع مرضی جمیع مرضلردن
پاکدر جوعدن یوز فائده وآردیر یعنی آچلق مرضی سائر مرضلر
کبی دکلدر آچیدن وآغریدن پاکدر خصوصا آنك یوز منفعتی دخی
وآردیر ۞ خود نباشد جوع هر کس را زبون ۞ کین علف زادست زا
ندا ز برون ۞ خود آچلق هر کسه زبون اولمز که بو اوتلقدر که ۞
اندازه دن طشره دو یعنی آچلق دکمه کسیه زبون ورام اولمز
زیرا بودنیا نك یمکی و ایچملی حددن طشره دینه منتدر آنکچون
علف کثرتی مانع اولوب دکمه کسیه جوعی مسخر و زبون ایدر من
جوع هر خاصه یه حق را داده اند ۞ تا شوند از جوع شیر زور مند
آچلغی حقدن خاصه دینه ویرمشلر در تا آچلقدن زور لو ارسلانلر
اوله لر حقدن خاصه ری جوعله و نورایله بسلنوب شیر حق و قوة
فضنفر مطلق اولورلر ۞ جوع هر جلف کدارا کی دهند چون علف
کم نیست پیش او نهند ۞ آچلغی هر کدایه قچن ویرلر چون یم آز

دکلدر

دکلدر آنك اوكنه قورلر یعنی آچلق بر معتبر وذی قیمت نسنه در آنی
هركدای دونه نصب اتمز لر زیرا آنك مرادی یمك وایچمكدر واول
بی نهایه دراوكنه قیوب تسلی ایدرلر اولدخی مرادم بولدم صنوب
طورمز یر ۞ یاحریص البطن عرّج هكذا ۞ انما المنهاج تبدیل الغذا
ای قرین حریص بطنی یولیله عروج ایله تحقیقا طوغری یول غدا تبدیلیدر
یعنی ای بطنی حریص آز آز غدا اجسما نیكی تبدیل ایدوب آیق آیق
عالم روحه تبدیل ایدوب تنكی جان ایلمكدر ۞ اغتذا بالنور كن مثل
البصیر ۞ وافق الاملاك یا خیر البشر ۞ نور ایله غدا لن بصر
كبی اول ملكلره موافقت ایله ای بشر خیر لوسی یعنی غدا كی نور
ایله كوز كبی اول زیرا كوزك غدا سی نوردر وخیر البشر سن ۞
ملائكه ایله موافقت ایله تا كسب لطافت ایدوب دیو نفسنده
امین اولمه سین ۞ چون ملك تسبیح حق را كن غذا ۞ نار هی همچو
ملائك آز آز آ ۞ ملك كبی تسبیح حقی غدا ایله تا ملكلر كبی ضرر دن
وزیاندن قورتولاسین ۞ یعنی ضرار وانجغه وهم وغم جسما نیتدن
حاصل اولورسنكه ملك كبی تسبیح حقی غدا ایدوب دائما عروج اتمكه
سعی ایده سن ملائكه كبی دنیا نك جمیع ضرارندن وزیانندن و
ثقلت وكثافتندن خلاص اولوب نجاة بولورسون حبذا اخوانی

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

نهاده درجهان ه لیك از چشم حسیسان بسدر نهان ه نه کوزل صفه
قونمشدرجهان ایجنه که لکن حسیسلرقتی چوق کیزلیدر یعنی عشق ه
ومعرفت وفکر وذکر که تسبیح حق حقیقتده بونلردر بونلر برخوب نعمتدر ه
که بوجهان ایجره چکلوب قونمشدر اهل متعنی نظرنده غایت عیان ه
وپیدادرکه نفس بنفس تناوله ونوش اتمکده در لیکن روحلریمه
خسیت ایدوب اول نعمته تناوله استعدادحاصل اتمیملرچشمندن
زیاده ومخفی ونهاندر ه کرجهان باقی براز نعمت بود ه قسم ماردو
مورهم خاکی شود ه جهان نعمت ایله طولو برباغ اوله بیلانك وقرنجه
نك قسمتی بنه طیراق اوله یعنی اکر کوتری جهان نورذات و
معرفت اسماوصفات ایله مملو اوله معرفت نفسندن بیخبراولنلر
اول نعمتدن مهجوراولوب مورمار کبی قسمتلری خاکه منسوب ه
کثیف ومظلم غدادن غیری برغذا اخر اولمیه ه تبس کن ای دون
همت وکونده بنان ه تاکیمك ناشد حیات جان بنان ه یعنی ایله ای
آبجق همتلو وقصه پرمقلو تا نجیه دك جانك دیریلکی اتمك ایله اوله
یعنی ای نفس تصرف فنك قبض وبسطندن روحی الدنك پرمقلری
قصه اولان دون همت بنربدك نجیه دك روحك حیاتی وقوتی
اتمك وعاشی اوله اکل نورا اولان دهانك آچوب اول دهان ایله همدم

وهم غذای

وهم غذای ملائکه اولمغه اجتهاد ایله تا سقامدن عالم ملکوته اولدای

که اندر چشمهٔ شور ست جاه ٥ تو چه دانی شط و جیحون و فرات

ای کمسه که صویی آجی چشمه دن ایچنه در سن بلور سین شط ایر

ساغنی دخی جیحون و فرات ایدر ساغنی یعنی ای تقلیده آجی چشمه ٥٥

سنده قلمش بیخبر مقلد و نادان صورت شرعی دام دنیا ایدینوب ٥

ریا و سمعه دنک نامنی زهد و ورع قیوب قرآن عظیمی دأ یله تقسیم ٥

ایدوب معنی شریعتده مردود حضرت الوهیده بیخبر سالوس سن

طریقت شطنی و حقیقت جیحونی و معرفت فراتنی نه بلور سین بچون

طالب درد عشق اولوب دوحی مقام حیرته واصل انمز سین ٥٥٥٥

ای که تو ناشسته دین فانی ریاط ٥ تو چه دانی نحو و سکر و انبساط

ای سن بوفانی کاربان سرایده قورتلمدنک سن نه بلور سین بوق اولق ٥

و سرخوشلق و آچلوب کشاده اولمق ندر یعنی ای بودنیا کاربانه سرایده

وآنک فانی و مزخرف زینتلندن و ایچنه اولان بی وفا و بی بقا اولان

واشکالندن و بی ثیاب عیش و صفا سندن اوزین خلاص ایده مین مسکین

سن کندی وآرلوغندن کچوب رضاء الله تعالیده یوغ اولوب و ٥

جود حقله قائم اولمغی و شوق و وجود عشق الهیده سرخوش اولمغی

واصل حق و باقی اولوب آنده انبساط و نشاط و کشف جمیع کرامات ٥

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

حاصل ایده سیوب وجمله اسرار حقایق آچلوب یوز کوستروب ملاء ملکوت
تك قبض وبسطی اولمغی نه بلور سین تا تحصل عشق وفنا ایدوب باطن
قرآن وحقایق پیرآن نه ایدوکین آکلیوب بلمینجه بو معانی غریبه واسرار
عجیبه دن خبردار وآگاه اولمق محالدر ۞ چون تو عاشق نیستی ای نر
کدا ۞ همچو کوهی بیخبر دار دی صلا ۞ چون عاشق دکلسین ای ادراك
کدا طاغ کبی خبرسن وآز طوترسن یعنی مادامکه عاشق ذات و
صفات خدا وندی اولوب نام ونا موسدن کچوب وآرلغك بیلوب
آکلدوغك وعلم وفضل وهنرك وجمیع مال ومنالك واهل وعیال
لك بالکلیه کوایدوب ایجد عشق ندن تعلیم اولوب حقایق اشیا
یی بیلوب وتجلیات اسمایی آکلیوب ومفردات غیبیه ومرکبات
کونیه یه ایدوکین اجمالاً وتفصیلاً مشاهده ایدوب افق مبین
که مقام قلبك اول مرتبه سیدر آنکا ایریشوب آندن قلبن بدی
مرتبه طورین مرتبهٔ تجلیات ایله ومقامات ایله سیر ایدوب آندن
سدرة المنتهایه آندن قاب قوسین اوادنی یه ایروب وآندن
بحر هویته ودریای وحدته دوشوب غریق اولوب آگاه مست
وآگاه هشیار وآگاه وادی حیرتده بی سروپا دار دیار وآگاه مقام
وصلته مستغرق تماشای دوی دلدار اولمینجه محقق ومقرر بیلك

یوز بیرده

یوز بیك فنك اوطلوسی کتابك وابوسینا وافلاطون وجالینوس قدر
حکمتکدن اولسه بی فائده درکوه وش صدای منعکس در زجه عائده
ومعاد وحشر ده آندن برنوای زائده یوقدر تابو اقتضا اوزره ذکر
اولنان حقایقك اوجنه سرغ شهودك پرواز ایدوب اول حضرتك
فضاسنده واول عوالمك صحراسنده طیران وجولان ایمیه آندن
کشفی ممکن دکلدر امّا بوقدار واردرکه بوشهودی سلك ایدنمش
سرّ ورلره اکر عیانًا لسان ناطقه ینه که ملاقات جسمانیده واکر
بیانًا زبان صامته ینکه دفتر دیوانه لکده ثبت اولان معانیده جان
ودلیله ایمان کتوروب ومحبّ صادق ومرید عاشق اولوب اسرار
ومعانیلرین کوش جانه ایله استماع ایدوب سرّات جانکده تحقیق
ایمه سنه سعی کلی ایده سین تا علم لدنك نوری پرتو صالوب سلطان
صفات اسما ومعانی لیلهٔ اسرا قلبکده تجلی ایدوب سرشته لکه
کیروب سنی تسلی ایده آندن صکره داغ اوستی باغدر عالم مشاهده
قدم بصوب اشیا سنکله نطقه کلمکه آغاز ایلر سرّ جمادات دخی
عیان اولوب جمله اشیا سکا مرآت وش اشیا یه مرآت اولورسین
آندن صکره موجودات امروکه مسخر اولوب ایکی عالمده شاه اولمغه
لیاقت بولورسین ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

در بیان عشق و مستهای وی عشق مستلکلرینک وذات عشقک

بیانندر عاشقلرک شادمانی وغم اوست دست مزد واجرت
وحرمت همم اوست عاشقلرک شادمانلق دخی غم دخی اولدرر
مزدی واجرت وخدمت دخی همم اولدر یعنی عاشقلرک طریق عشق
ایچره شادمانلقلری وانبساط وسروروصفا وتهجدلری ودوق
وشوق وشهود ذات عزتلری مطلق خدا در وسلوک وریاضتلرینک
وجمیع طاعت وعبودیتلرینک وذکر وفکر مشاهده وحیرتلرینک
دست مزدی واجرتی وخدمتی بنده خدای مطلقدر پس عاشقلرک
حقدن مرادی بنده حقدر نیتکم رابعهٔ عادویه رضی الله تعالی
عنها دیدیکه ما عَبَدْتُکَ خَوْفاً مِنْ نارِکَ وَطَمَعاً اِلی جَنَّتِکَ بَلْ عَبَدْتُکَ
نَظَراً اِلی وَجْهِکَ الْکَرِیمِ یعنی الهی بن سکا عبادت ایتمدم جهنم
خوفیچون وجنت طمعیچون بلکه سکا عبادت ایتدم وجه کریمکه
نظر ایتمک ایچون درایله اولسه عاشقان وجه الله وجه اللهدن
وجودلرین فنا ایدوب اول وجهله باقی وقائم اولمشلر وفنای لم یکندن
خلاص اولوب بقای لم یزله ایریشوب وحدت صرفه مظهر وشمشلر در
آنلرک جمیع حالات اکر صفات جمال ولطفدر اکر صورت جلالی وقهردر
مطلق حقدر وآنلر برآلتدر پس نوردیده عاشقان وحیات جان

صاحبر

صاحب دلان کاملان حضرت جلال الحق والدین وذات الایمان والیقین
اعنی مولانا خداوندکار قدسنا الله بسرّه المختار بیورد یلرکه عاشقان
ذوی العرفانك جمیع احوالی وشئونی اکر جمال واکر جلال حقدر وروحا
نیتلری وجسما نیتلری تربیه سیجون ایتدکلری مجاهده وکوشش و
ریاضت وچکدکلری عجز وانقباض انتظار حق اراتك عوضی واجرنی
وخذمتی هم حقدر وحقدن غیری آنلرك ظاهر وباطن برموجود بوقدر
غیر معشوق از تماشایی بود عشق نبود هرزه سودایی بود معشوق
قدن غیری اکر برتماشا اوله عشق اولمیه اول هرزه سودا لق اوله
یعنی معشوقکه حضرت احد وذات خدای صمد در آنك دیداری
مشاهده سندن غیری اکر عاشقك برکوزیوموب آچنجه تماشاسی
اوله اول عاشقك عشقی عشق دکلدر وسودا سی مثال هرزه در
زیرا حق جلّ وعلی غفور در دیله مز که بر بنده عاشق نظرین وقلبین
برنفس مشاهده ذاتندن ومعامله صفاتندن تحویل وتغییر ایمیه
دائما ثابت ومحکم وفتنه حاضر وشهودنده ناظر ومستحکم او
لوق کرکدر عشق آن شعله است کو چونکه فروزخت هرکه جز
معشوق باشد جمله سوزخت عشق اول شعله در کیا لکلندی
هرنکه معشوقدن غیریدر جمله سین یعنی عشق قلب

عاشقده اول شعله نور درکه چون شوق حرارتلی جوشه کلوب ه
بالکلیه معشوق باقیدن غیری عاشقك ظاهرنده وباطننده هرنه
بولورسه جمله سین باقوب محو ایدوب وجود عاشقی نور خالص ه
کبی غل وغیشدن پاك وصافی وخوف ورجا سا سوادن مسلم ه
ومعارف ایدر ه عشق را دَرد بیکیشن خود یار نیست ه محرمش ه ه
دَرد ه یکی دیار نیست ه عشقك کندی طولاشمه سنده یاریوقدر
یعنی عشق برحقیقت لطیفه درکه هرکز آکا طولاشوب نهایتنه ایر
مش ولذتیله متصف اولمش بریار یوقدر وبر وجود کوینده آکا محرم
اولمش دیار برکسه یوقدر اول سبیدنکه عشق زمانده ومکانده ه
منزهدر فرد آنیتله موصوف جوهر وحدانیتدر اول اولدینی ه
یرده نه مکان ونه مکین وآردیر ه هریکی راهست دردل صد مراد
این نباشد مذهب عشق وداد ه هربرینك کوکلنده یوز مراد وآردر
بوعشقك وسوکونك مذهبی اولمز یعنی هرطالبك وهرعاشقك
کوکلنده حقدن غیری مرادی وآردر عشقك مقتضاسی نامرادلق
وبیوجولقدر ومرادایله نامرادلق ضد دروایکی ضد بریره جمع اولمز
پس مراد اسمك عشق ومحبت مذهبی دکلدر آنکچوندرکه کمسه عشقه
طولاشوب محرم اولمدی وکندی مراد بولدی وانا نیتلندی بکمین

عشقده

عشقه واصل اولدی ۞ ملك دنیا تن پرستانه احلال ۞ ما غلام
عشق پاك ذو الجلال ۞ دنیا ملکی تن طپوچیلرینه حلال اولسون ۞
بز ذو الجلالك پاك عشقنك بنده سیوزیعنی طبیعت آلتنده وبشر
یت حکمنده اولان تن پرستلره حلال اولسون دنیا ملکی بزبوجمله دن
خلاص وآزاد اولوب ذو الجلالك عشق پاکنه غلام ومظهر تام او
لدق بزم اوستاد وپیر یمز ومرشد وسبیلمز اولدر ۞ مطرب
عشق این زندوقت سماع ۞ بنده کی بند وخداوندی صداع ۞ عشق
مطربی سماع وفتنه بونی اورکه قوللق بآغدر وافندیلك باش
آغریسیدر ۞ یعنی مطرب عشقك تحریرات ونغماتنك مفهومی ۞
عاشقلرك سماع وفتنه بودرکه قوللق وافندیلك اوصاف بشریتدر
عاشقلك بو ایکینك غیریدر زیرا عالم عشقه قدم بصمن جمله او
صاف صورتدن منزه اولوب بر لکه ایرشدی افندیلك وبنده لك
شرکتندن خلاص بولوب دریای عشقدن جذاد وشمش قطره وجو
دك بنه عشقه اولشدروب بحر یکتا وذات بی همتایه ایریشوب
بنده لك بندلکدن وافندیلك صدآغدن نجاة بولوب صرفه ایرشدی
بنده کی وسلطنت معلوم شد ۞ زین دو پرده عاشقی مکتوم شد ۞
قوللق وسلطانلق نه ایدوکی بلندی بو ایکی یردن عاشقلر کیزلی ۞

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اولدی یعنی بند لکمک وسلطنتک آخری بی نتیجه در اکر سلطانلقدره
غوغا وصداع وبال وبی بقا ولدمسه در واکر بنده لك در عجز ومحنت
وقصور وخوف وحذر ونفور در امّا عاشقلق بو ایکی مقامدره
پنهان ویکتوم برعالمدر که هرکز آنده اتّصال معشوقدن غیری
برشی یوقدر لمن نیتکم حدیث قدسیده کلمشدر قال النبیّ ص مَنْ
اَحَبَّنِی عَشِقَنِی وَمَنْ عَشِقَنِی عَشِقْتُهُ وَمَنْ عَشِقْتُهُ قَتَلْتُهُ وَمَنْ
قَتَلْتُهُ اَنَا دِیَتُهُ یعنی برکمسکه بنی سوه بکا عاشق اولور واول
کمسکه بکا عاشق اولور بنده آکا عاشق اولورم وبرکمسیکه بن
عاشق اولورم آنی اولدورورم واول کمسیی که اولدورورم آنك
دیتی بن اولورم وقانی بهاسی بن اولورم یعنی اوّل برعاشق وبرده
معشوق ایدی صکره عشق غلبه ایدوب وجود عاشقی قتل ایدوبه
محو اتدی عاشقدن اثر وجود قالمدی لاجرم عاشق معشوق اولدی
ومعشوق عاشق اولدی عاشق ونا موس ای برادر یار نیست
بردر نا موس ای عاشق مه ایست عشقله نا موس ای قرنداش یار
دکلدر نا موس قپوسی اوزرنده ای عاشق طورمه یعنی نا موس
وعار عشقله ضد در خلقدن نا موس ایدن عشقله یار اولمز
ای عاشق زنهار نا موس قپوسنده طورمکه نقد عشقی فوت ایدر

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

سِرّ بی عشق تن بیچاره اولوب وخسارت کلّی ایدوب صکره بی فائده
ندامت چکرسن • عشق زاوصاف قدیم بی نیاز • عاشقی برغیر او
باشد مجاز • عشق بی نیاز اولان قدیمك اوصافنه در آنکه غیریه
عاشقلق مجاز در یعنی عشق باری تعالینك صفت قدیمه سندندر کون
ومکان وجوده کلدکدن عالم ازله عشق ذات حقدن منفك دکلدر • •
وکاف ایله نوندن موجود آنك وجوده کلمه سی مقتضای عشق وهر
نکه وجوده کلدی عشق سبیله کلدی وعالم کوندن برذره یوقدرکه آنکا
عشق آنك بالذات محیط اولمیه ایله اولسه عشق حقّك صفات ذاتیه
سیدر وعاشقلق بالذات حقّه لایقدر وحقدن غیریه عاشقلق مجاز
وبی معنیدر وبی ثبات وفانیدر • عشق بشکافد فلکرا صد شکاف
عشق لرزاند زمین را از کذاف • عشق کوکبی برآرد بوزیرده عشق
دتره دریری یوق یردن یعنی عشق برقوت ازلیدرکه افق افلاکدن •
عبور ومرور ایدوب تخت کاه معشوقه ایرمك دلسز بردمده سبعهٔ
افلاکی بوزیرده شکاف ایدوب کچوب تخت شاهویه ایریشوب بوصفاة
جلالیه سبله برنشسته بر تجلّی آیینهٔ خیالن وکشور ودیارین جمله درك
ایدوب هیچ یردن آنی زلزلیه ولرزیه وخلخلیه کتورر پس معلوم اولدیکه
عشقه افلاك وزمین وموجودات مسخّردر • دَوْرِ کَرْدُوْن هَا زِ مَوْجِ عشق

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

راں ۵ کر نبودی عشق پُر دردی جہاں ۵ کو کلک ذوقی عشق دوردن بل ۵
اکر عشق اولمیدی جہاں دوکردی یعنی افلاک دوراید ورر عشقدن ۵
تموجی وجوششی واولمیدرکہ افلاک وکواکبی دوراید ورر طبایعہ
وعناصرہ امتزاج وبروب موالید ظہور ایدرر انلردن انسان ظہور ۵
ایدر صورۃ انسان اسماء کلہ مظہر اولوب معنی مسمّایہ مظہر دوشوب ۵
صورتلہ معیندن دائما عشق تجلی وتموج ایدوب اول تموج صورۃ انسان
اسماء کلہ مظہر اولوب معنی مسمّایہ مظہر دوشوب صورتلہ معیندن دا ۵
ثما عشق تجلی وتموج ایدوب صورۃ معنیدنک روحی ونفسی وقلبی اولوب ۵
اول تموج کون قیام ونظام بولدی اکر عشق تموجی اولمیدی کون جہان جماد
صرف اولوب ہرکز حیاتدن وحیاتدن اثر اولمیوب بیجان وممکن بی ۵
مکان وامکان اولوردی ۵ درنکنجید عشق درکفت وشنید ۵ عشق بدریا
بیدست فعرش نابدید ۵ عشق سو بلکہ واشنمکہ صفتی عشق بردریادر
دہی کورنمن یعنی زبان ناطقہ عالم عشقی شرح وبیان ایدوب کیفیتندن
خبر ویرمن وبیلہ من وقوۃ سامعہ استماع ایدوب ہویتن ادراک ۵
ایدہ من زیرا عشق بردریای غیر متناہیدرکہ ہرکز انک قعری ونہایتی
عیانہ کلوب آشکارہ اولمز ۵ شاد باش ای عشق خوش سودای ما ای
طبیب جملہ علتہای ما ۵ شاد اول ای بزم خوش سودالی عشقیمز ای بزم

جملہ

جمله علتلر یمزك طبیبی بعی ای بزم سوداسی خوش عشقمز شاد اولکه سنك
خوش سودا آك بزی ایکی جهانك غوغاسندن فارغ وآزاد ایلدی وجمله صوری
ومعنوی اولان علتلر یمز وباطن وظاهر مرضلر یمزه طبیب اولوب بزی بی علت
وپاك دانا آنار موز سرّ عرفناك ایلدی ۝ ای دوا ای نخوت وناموس ما ۝ ای نوا
افلاطون وجالینوس ما ۝ ای بزم سن عجبمزك وناموسمزك دوا سی سن ۝
ای سن بزم افلاطون نمز وجالینوس سمز سن ای بزم عجب وناموسمزه دوا اولوب
افلاطون وجالینوس وشرح حکمت الهیدن اوستاد یمز اولان عشق دائما شاد ۝
اول ۝ جسم خاك ار عشق بیا فلاك شد کوه در رقص امد وچالاك شد ۝
طبراق جسم عشقدن افلاك اوزره اولدی طاغ رقصه کلدی وچابك اولدی ۝
یعنی خاکدن مراد جسم انبیا واولیا در حضره محمد علیه الصلوة والسلام ۝
معراجه جسملة عروج ایلدی تا سدرة المنتهایه ابر نجه وحضرة ادریس علیه
السلام فلکه جسملة عروج ایلدی وحضرة عیسا علیه السلام کذلك جسملة
فلك ثانیه برد وآیته اولدقی دابعیه عروج ایلدی واولیاده اولقدرة حاصل در پس
بونلرك اجسامی شریفلری طیران قدرت ایدی چون عالمی عشقه موتلف اولدیلر مظهر عین
عشق اولدیلر بونلرك جسدی روح وقلبلرك قلب ایلیوب کنا فنلرك لطافته تبدیل
ایلدی لاجرم افلاکه عروج ایمکه قوة وقدرة ولیاقت حاصل ایلیوب جسم خاکیلری
عشق سبیله افلاك اوزره چقوب مقام عالیه ابردیلر تجلی سندن کوه موسی

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

رقصه کلوب چاپدی وچالاک اولدی آخر تجلی جلاله طوبمیوب بخندك وپاره پاره اولدی

نیست از عشق کسی دیوانه تر ۵ عقل از سودای او کورست وکر ۵ عاشقدن ۵

دیوانه رك برکسیو قدر عقل آنوك سودا سندن کور وصغیردر یعنی عشقه دوشن

عاشق دائما مست ولا یعقلدر ودیوانه وبی دلدر وعشقك وعاشقك سودا سندن

عقل واهل عقل کور وصغیردر ۵ زیرا سودای عشق درون عاشقدن نوردل مثال

محضدر چنکه اول دریای نوردرون عاشقدن تموج ایده عاشق بریده قرار ۵

ایده سیوب دیوانه وش جوش وخروش ایدوب کونا کون لباسه کیرور اهل عقل ۵

آنك اولحالنك وشوزبی قرار لغین کور وب جنونه حمل ایدوب دیوانه حکم ایدر

اول سببدنکه عاشقك سودا سی اهل عقل حقیقتنده کور وکر ویخبر وذوق

درونندن بی ادراك وبی سمع وبی بصردر ۵ کر خطا کویدا ورا خاطی یکو ۵ ۵

ورشود پرخون شهیدا ورا مشوا ۵ اکر خطا سویلیه سن آنکا خطا ایدیجیدر دیمه

وکر قاتله طولش شهیدا وله سن آنی یومه یعنی اول عاشق خطا وصواب هرنه سو

یلرسه سن آنکا خطا سویلدی دیمه زیرا آنك نطق کندیدن وکندو اختیارندن دکلدر ۵

بلکه غلبهٔ عشق آنده وجوددن اثر قویوب بالکلیه محو ایدوب ناطق وحاکم کندی

اولمشدر صدور ایدن قویل وفعل مطلق عشقکدر سن آنی عقلکله قیاس ایدوب بو ۵

دیوانه آنچق کفر سویلر وخطا سویلر دیوانکاره وکا نه دوشمه وآنك معشوقبله

کندی مابینلرنده اولان پاز آرزدن بیخبر اولوب احوالنه منکر کلوب اعتراض ورحمت

حقدن

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

حقدن اعراض اتمه وعاشقلر شهداء الصيدر پرخون شهيد اولدقلرنده سا
ئر ناسك موتاسنه قياس ايدوب جسملرين يومه كه شهيده تغسيل وتجهيز
لازم دكلدره خون شهيد انى ازاب اوليدر ده اين خطا ازصد صواب
اولبدر ده قانى شهيدلرك صودن اولى دكدر بوخطا يوز صوابدن اولى
دكدر يعنى شهدا آنك كندو قانلرى صودن پاكدر واوليدر ومزارلرى ايچره
اول قان كلستان ولاله نغماندر روز حشرده اول قان آنده بوزاقلغى و
بكبر قزللغى وحجت وبرهاندر وحديث شريفده وارددر كه ان ارواح الشهداء
فى جوف الطير خضر تسرح من الجنة حيث شاءت هم شهداء السيوف واما
شداء المحبة فكلهم ارواحهم واجسادهم فى جوف طيور اخضر يعنى تحقيق
شهيدلرك جانلرى يشل قوشلر ايچنده جنت ايچره نه يرده ديلرلرسه سيران
ايدرلر بونلر قلجدن شهيد اولنلر درامّا محبت الله شهيدلرى جانلرى وجسدلرى
له وكليتلريله اول يشل قوشلره كيروب باستدكلرى يرلردن جنانه ايچره طيران
وجولان ايلرلر تا روز حشر اولنجه واولياء كاملين بيورديلركه اول يشل قوشلر
صورتنده اولان عاشقلرك وعارفلرك وجودمكتسبلريدركه بوعالمده كسب
ايدوب حاصل ائمشلر ايدى بوبدن انتقال ايتدكده روحلرى اول قوشلر شكلنده
اولان جسمه داخل اولوب آنده محفوظ اولوب قيامت كونده دك جنانك باغ
وراغنده وعيون وانهارنده وشجر طوبى اعضاسنده كاه قونوب كاه اوچوب

سیر وجولانده اولورلر بو حدیثدن اثبات ندن چوق احادیث نبویه دلائل معنویه
کلشدر حقیقت معاد دن خبر ویروب تحقیقلرا تمشلر در اما بو مختصرده ذکری
ممکن دکلدر سالک عارفه وعاشق تحقیقه لایق بودر که فرصت الدها یکن کندی
معاد ومرجعنی دلائل ایله وحجت وبرهان ایله علم الیقین بلمکلکی قناعت اتمیوب
جهد ایدوب عین الیقین وحق الیقین کوروب مشاهده اتمکی واولمزدن اول
اولوب اول مقامه واصل اولمغه سعی وهمت ایلیه تا یقین درست ومستقیم
اولوب برقیل مقداری تحققنده نفاق وقاولیه نیتکم حضرت علی کرم الله وجهه
بیورر لرکه لَوْ کُشِفَ الغِطَاءُ مَا ازْدَدْتُ یَقِیْنًا یعنی دنیا ایله آخرتک ما بینده
اولان پرده لر اچیلورسه بنم یقینم زیاده اولمز ایله اولسه حضرت امام علی
کرم الله وجهه نظر شهود ندن مقام آخرت وعالم معنا برآن وبرطرفة العین
غایب ونهان دکل ایدی اول سبیدن نورانی وظلمانی حجابله چشم یقینلرینه
حائل ومانع اولمدی پس بو مرتبه یقینه طالب اولان سالک کرکدرکه درد
عشق همراه ایدوب ایدینوب شرط عبودیتی یرینه کتوروب سر ربوبیتدن
اکاه اولوب اولمزدن اول اولوب شهید عشق وکشفه معشوق اولمه بوم
یله شهید عشقک خطاسی حق قتنده یوز صوابدن مقبول واعلا ومعتبردر

تو بیک خواری کریزانی زعشق ٭ تو بجز نامی چه می دانی زعشق سن بر
خورلق ایله قاچیجی سن میسن برنامدن غیری عشقدن نه بلورسن یعنی

همون

هنوز سن عار و ناموس فکر ندن خلاص اولوب عشقه تسلیم اولمدن عشقدن
برخور لغنه طو یمیوب دائما تحقق اوزره سن عشقدن انجق سن برنام اشتمش سن
عشق نه ایدوکین نه بلورسن تا پنجه شیر دوشمش آهو کبی مقهور و مسخر
اولمیه سین بلکه حقیقت عشقدن بیخبرسن ۵ عشق از اول چراخور خشائی
بود ۵ تا کرین دهرکه بیرونی بود ۵ عشق اولدن نچون قان دوکیجی اوله تا نچه
هرکه طشره یه منسوب بدر یعنی عشقك ابتدا سن قان دوکیجك و جلاد لقدر
تا آنکا لایق اولمیوب طشره دن اولان کمسه لر قورقسون و قاچسین ایچون زیرا
عشق معشوقه واصل ایدیجی برطریق مستقیمدر که هرکه بی سر و سامان جان
آتوب بی پاك و فرخناك اولرا همه عبور ایلدی اول قدمه دنیوی و اخروی
جمله مرادا تنه ملاقات اولور آنده معنی عالمه بوزکوستروب اصلا مقصود
نه ایدوکین ادراك ایلیوب جمله مرادا تدن مستغنی اولوب بمقام منتهی یه
سعی ایلر بیر امدی طریق عشقك اگرچه اولی خوف و خوفی کورینور اما
داخل اولندیغی ان حضرة خلیله آتش کلستان اولندیغی کبی سکاده عشق
صفات جمال ایله تجلی ایدوب تسلی ایلر اول محلده دیر سنکه نولیدی بوندن
اول عمر می دخی بوندن صرف ایدوب بوسعادته دخی اولجه ایریشیدم بله مدد
دیو نجه پشمان اولورسون زیرا برنسنه که فرآنه تقصیرات ایدوب بعدنما
ایریشسه البته اول جهلبله ایتدوکی تقصیراته ندامت چکمسه اولمز بیر

هر که عشقنه حیات دل وجان وسعادت جاودان در روح انسانی اکا تشنه ومشتاق
قدر لیکن طبیعت بشریه آنی محجوب ایلیوب غفلت ونسیانه دوشروب مهجور ه
ایلمشدر چون غایت وحدی آیروب روح خواب غفلتدن باش قالدروب عشقه
ایریشه اولزمان معلوم ایدینور که جهلی سببیله نه سعادتدن مهجور ونه
ونه دولتدن دور ایمش فوت اولان عمرنه استغفار ایدوب شب وروز ه
شوق سوزده اولور اما انلر که خواب غفلتدن زیاده دوشوب دوملری بو
عالمده فرصت بولمیوب تمام اولمش اولمه انلر بو عالمدن اعمی کیدوب اول
عالمده اعمی واصل اولیسر لر در فوت فرصت وافتراق وصلتدن نار جحیمه
وعذاب الیمه دوشوب هر گاه دیرلر که الهی بزه دنیاده بو نجه آلات وبو دکلو
فوت ادرا کات احسان ایتدک اما قیمتک بلمیوب بنا محل یرلره خرج ایدوب
نفسیمزه ظلم ایلدک جهل وعماده قلدق نوله برکز دخی عنایت ایدوب
بنه بزی اول عالمه کوندرسن تا واروب از زمانک ایچنده عمل صالح
ایدوب تحصیل عشق ایدیلک تا آنک سببیله حضرتکه لیاقت بولیلدق
دیو عذر لرایه لر اما عذر لری قابل اتمیوب جواب کلمه کده حضرتدن بو نجه
زمانلر بروعالم کون فساد ده ستاکن اولوب نجه کامرانلق ایتدیکن هیچ
برکون بندن یکا توجه ایدوب تضرع ونیاز ا تمدیکن سزلر اصلکز بدد
کیروا ول عالمه وارسکز بنه هوای نفسکزه تابع اولوب بنی اونتمکز

مقرر در

مقرر در سزك تكانكين همان جهنمدر ديوب جواب عام ايدوب مالكه امر ايليه
كه ابو آب جحيمي بندايله وبر دخي بونلرك سويلتمه كه عذر لرك جفاسن وبي
معنيدر پس امدي عمر فرصتي الده ايكن قلانني بجاهده يه وعشقه
صرف اتمك اوزره همت ودقت اتمكدن غافل اولميه سن عشقرا
صد ناز واستكبار هست ٥ عشق با صد نازمي ابد بدست عشقك
يوز نازي وتكبرلكي وار در عشق يوز نازايله الهكلوريعني عشق غا
يتله عزيز ونازنين وشاه مكان ومكنيدر يوز نازي وكبرياسي وار
در وجوهر كميان ومقصود اولي الالباب در يوز نازايله واستغنايله
الهكلور زيرا ايكي جهانك سلطانلغي ودل وجانك جاورانلغي آنكله در
آنك غنيليه دكلدر ٥٥ كي رسند اين خانقان در كرد عشق ٥ كاسمانرا
فرش سازد در درد عشق ٥٥ قچن ايروشورلر بوقور قوجيلر عشقك اطرا
فنه كه كوكه يردور رعشقك دردي يعني عشق بلند همت ولا ابالي
جان وجهاندن كچمش عاشقلر منسوبدر بوخوف ورجا وقبض وبسط
اسيري اولان خانقلر عشقك اطرافي دورا تمكه قچن ايرايشورلر زيرا كوك
اهلي عشقك آيغي آلتنه يدي يركبيدر هر كس كوكلري آيغي آلتونه آلوب
عرش آلتنه ايلتوب عرش رحمان وجنانه وحضره سلطانه دست رسي
بولور ٥ تو مكن تهديد دار كشتن كه من ٥٥ تشنه زادم بخور خويشتن

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

سن قورقمه بنی دیه لنمکدن که بن اکلیجی صوسزین کندی قائمه یعنی عشقدن
صفائی خوبیلق ونکبترلك وعاشق کشتلکدر سن بنی آنك دیه لنمه سندن
قورقمه که بن عشقدن بنجه شاه ونجه سرور ایدوکین بلمشم واکلمشم
وبنم دیه لنمدن حیات جاودانی ونه سعادت سبحانی وصفا وکامرانی
اولدوغن عیناً شاهده اتمشدر آنچون بن کندو قائمه تتشه زارم
تا بر جان ویروب یوز بیك جان حاصل ایدم عاشقم من کشته
قربان لا جان من نوبتکی طبل بلا دم عاشقم بن دیه لنمشم و
لآنك قربانیم بنم جانم بلا طبلنك نوبتکاهیدر یعنی عاشق حقیقیم
وعشقدن مستهلکم وتیغ لا ایله زنده وعشقله ثابت وقائم وفرخنده
اولدم اول سبیدندرکه بنم جانم بلای عشق طبلنك نوبتکاهیدرکه
جمیع عاشقلرك نوبتی بنم جانمدن اورولور وبلای عشقه صلا ایدوب
زمرهٔ عشاقه واوتاروا قطاب انفس وانفاقه سرور وسلطان
اولدوم وعلم لدنی سموآت ارواحه فرآزایدوب سر عسکر اولیاء
کرامم وسر خلقهٔ اصفیای مشایخ عظامم اولدم نوفسرده درخوا
رایین دمدنی باشکر مقرون بنی کرچه تونی سن طوکمش بودمك
لا یقی دکلسین شکر له مقارن دکلسین اکرچه قمش سن یعنی سنکه
درد عشقدن وکرمیت وحرارت نار عشقدن بیخبر وغافلسین

بودمه

بودمه لایق وبونفسدت بهره مند وفائق دکلسین زیر آصورة ظاهر بد شکره
قیشی اولادر اما حقیقتده شکر سز قیشی اولادرکه عالم عشق وحقیقتده خبر
وآگاه اولمغله فنا فی الله اولوب محبوب عشقندن نالان وآه وانین وفریادو
فغان ایدوب هیئت اطیبه سین تغییر ومحو ایدوب عاشقان صاحب دلان ده
لبلربله دمساز ومحرم راز وهمدم اولمشدر زیرا صورت انسانیه اولوب
عشقه مقارن ومونلف اولمین شول قیشه بکزر که شکره منسوب اولیه
اگرچه اول صورتا انسان کوزینور اما معناده احسن تقویمده خار جدن
وحیوانات دن بدتر در اول سببدنکه انسانك کرامتی وصورتی حقده قائم ودا
ئم اولمسی واسطه عشقله در ایله اولسه اهل عشقدن سائر انسانلردن
فرق ونفاوتی شکر ایله شکرسز قصب نفاوتیدر اگرچه بیان قیشدن
آتشه بقمق ایجون ودیوارخانه ایجون وبعض لوازم ایجون خذ متلنورلر لکن
لب معشوقه واصل اولمغه وذرین کاسه لر ایچره نظر شاهانه ایرمکه نی شکردن
وشکردن غیریسی لایق ومقبول دکلدر امدی جهد ایدوب ناای وجودی ده
شکر عشقله پر ایلیوب نار اولمقدن خلاص اولمق ونجاة بولمق کرکدر سخت
ترشد بندیم از پند تو ده عشق را نشناخت دانشمند تو ده فانبراف اولدی ده
بنم باغم سنك نصحتکدن عشقی اکلدی سنك دانشمندك یعنی عشق بنی شش
جهتدن ایله محکم بند ایدوب یقادیکه هرکز ناصحك نصیحتی آنك برتابین وعقده

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

سن حل اتمکه قدرتی وطاقتی اولمه‌سن نتکه حضرة خداوندکار قدس‌الله
بسرّه المختار شمس تبریزی قدس‌الله بسرّه العزیز ایله ملاقات اولدقلرنده
نفحات نسیمات الهی وجذبات غلبات عشق نامتناهی دریای ذاتلرندن تموج
وه وتفور ایلیوب سوزش وغوغالری کون کبی عالمده مشهور وجمیع آفاقی
پرنور ایلدی واول اثناده بعض موالیدن ومشایخ کبارلردن کمسه حضرتنه
نصحت یوزندن سوزسویلمك استدیلر حضرة دخی هر بریکه فهمی وسلوکی
مقداری حسنله جواب ویروب جمله سن حقیقتله اکرام ایلدی بعضی اهل
انصاف اولوب جواب شریفلری قبول ایلدی وحضرة خداوندکار ایله همدم
وهمدرد اولدیلر بعضیلری انکار ایتمیوب تسلیم اولوب ایتدکلری تعرّضدن
توبه وانابت ایتدیلر اما آنلرکه بنیاد بد واصللری بولهب وار نار حسد دن
ایدی خفّاش وش ضیای نور هودن بی نصیب ومردود ایدی آنلر انکار ایدی
ایله نار خرمانه قلمشلر ایدی آنلری حاللری مقتضای سنجه جواب ایدرکه
بنم پندم سزك پند ونصیحتکزدن قوی ومحکمدر زیرا عشقی سزك بلمجیلر یکزن
وسزك آکلمجیلر یکزن فهم وادراك ایده من که مقام عشق سزك خیال ایتدکز
کبی دکلدر معنای آخر در نتکه حکماء متقدمین وعلماء متکلمین عالم عشقدن
بحث واستدلال عقل ایله ذکر وبیان ایلدکلری دلیل اول عشق مجازی حقنده
اولمق کرکدر زیرا مقتضای عالم عناصر روح حیوانی سفلی اولمغین بحسب

البشریه

البشریه روح حیوانی واسطه سیله مخلوقاتده ظهور شهوة وجماع ایله منقطع
ونقصان اولورایسه عشق حقیقیکه عشق خدائی لم یزلدر روح انسانینك مقتضای
سی وحالیدر قال دکلدر زیرا آنك اصلی عالم علویدندر ماسوایه وسفلی یه عشق
ومیل محبتی ممتنع وحالدر مطلقا آنك عشقی ومحبتی انجق جناب حقه مخصوص و
محضدر قربت ظهوریتدکجه عشق حقیقی ترقی وازدیاد بولور وآنك کیفیت حالی
عقل وفکر وخیال وتقریر وتعریف ایله معلوم اولمق ممکن ومتصور دکلدر صفت
حق وعالم حال وسر مطلق براسر مضویدر مرشد کامل تربیه سی ووا سطه
سیله واصل اولنور ترك ماسوا وهر آن مجاهده وریاضات وتصفیه قلب
ایله مقام محویته وارمغه محتاجدر من لم یذق لم یعرف قبلندندر رزقنا الله تعالی
العشق جوهر مجرد فردانی یزدادبالنظر والسماع وینقص بالشهوة والجماع یعنی
عشق برجوهر فردانیتدرکه محبوبه نظر ایله وخوب آوازینی اشتمکله آرتار
وشهوة ایله وجماع ایله اکسلور وبریده دخی کلمشدرکه العشق نار یحرق ما
سوی المحبوب یعنی عشق برآتشدرکه محبوبدن غیریسینی یقار ومحوایدروبر
یرده دخی کلمشدر العشق خروج العاشق عن عالم البشریة الی عالم الهیئة
یعنی عشق عاشقك عالم بشریتدن هیئت وحکمت عالمنه ایرشمه سیدرپس
بوجمله که ذکر اولندی عشقك صورتا بعض اوصافندندر زیرا عشق طبیعت نار
حرارتله ویبوستله واحراقله معلوم اولدوغی کبی عشق دخی بعض صفاتیله

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

واوصافیله استدلال اولنوب معلوم اولور لکن حقیقت عشق وذات عشق
نه ایدوکین انلر بلمشلر درکه سلوک وفقر ایله وافنای وجود ایله ودرد عشقه
دوشوب نجه مدت یانوب یاقلمغله وجذبهٔ عشقه دوشوب رسوم مضمحل
اولمق ایله برمقامه وبرمرتبه یه ایریشورلرکه سمند وار آتش عشق آشیانلری
ومکانلری اولور وجودلری عشقك عینی اولوب طبیعتلری طبیعت عشق اولور
جمله اوصاف صوریدن مستغنی اولوب ذاتلری مطلق ذات عشق وجوهر عشق
اولور ان طرفکه عشق می افزود درد بوحنیفه شافعی درسی نکرد اول
طرفکه عشق درد آرتوردی بوحنیفه وشافعی رحمهم الله اندن درس ایلمدی
یعنی کونله مکاندن هرشی وکه اکر محسوسدر عالم ناسوتده واکر معقولدر عالم
ملکوتده موجود اولوب علم حقده ماهیتی سبقت ایتمشدر البته آنك ظاهری
وبرده باطنی وآردر پس عشقك دخی باطنی وظاهری وآردر باطنی حقیقت و
معرفت وشهود وحیرت ظاهری شریعت وطریقتدر پس کلام قدیمکه کلام
رب الارباب ونتیجهٔ اتم الکنات بدعالم عشقك ظاهرینه وباطننه وصورة و
معناسنه شامل در پس رسول کبریا علیه افضل الصلوة خلفاء الراشدین
رضوان الله علیهم اجمعین زمانی ایریشوب کما هو حقه انلرده دین اسلامه
وشریعت رسول انامه رونق وبهجت وقوة وهیبت ویروب اصحاب کبار دن
اصحاب کبار دن وفضلای اخیار رسول حضرة جبار دن نجه اجتهادلر ایدوب

معنا و

معناء دقایق قرآن عظیم تفسیر و میانی ظواهر فرقانی نصّ و برآهین محمّدی ایله
تشریح و تنویر ایلیوب آیات شریفه و احادیث لطیفه نک حقایقنه و غرائبنه
دقایقنه ذوقی حقیقی ایله ذائق و جمیع مزایا سنه فائق اولوب محکمات امر
و نهی و تحکّمات وعد و وعیدی اوزره وضع الهی ترتیب ایدوب و تبیین ایلیوب
صورة احکامن کتب فقه و مشروعات ایچره ضبط و بیان و معارف و مکاشفی
محکمات و متشابهاتن توضیح و عیان ایدوب فروض و سنن و آجباتن و اصول
طاعات و عباداتن امر حق و قول و فعل رسول اوزره تبیان ایلیوب شریعت
نبویّه یه و طریقت مضطویّه یه قیام تام و یروب جمیع امّت محمّد اول منهج
شرع مقیمه و صراط مستقیمه سالک و ملازم و طاعت مالک اولوب هر مؤمن
استعدادی مقدارنجه جنابِ حقّه وصول بولمغه سعی و اجتهاد ایتمکده ایدی
پس چونکه ائمّهٔ مجتهدین زمانی ایردی حضرت امام اعظم ابو حنیفهٔ نعمان
و حضرت امام شافعی و امام مالک و امام احمد حنبل رضوان الله علیهم
اجمعین ظهوره کلدیلر علم حقده و ظاهر و باطن قرآنده هر بری کمال ایله اجتهاد
ایدوب اجتهاد لرنده ذرّه جه خطا ایتمیوب کما هو حقّه اصابت ایلیوب هر بری
اجتهاد ثمره سندن بر مذهب تعیین ایلیوب آیات کریمه و احادیث شریفه
تطبیق ایدوب امّت محمّدایچون مذاهب اربعهٔ جنوب آفتاب مثالی ظاهره
و باهره ایتدیلر دَوْرِ دینِ ثلاثه و نتیجه سی بر اولوب شریعت مبین و صراط

متین اوزره نصیب ایتدیلر ومذهبلرینک اصول وفروعنه امر خدا
ومراد رسول بجتبا اوزره محکم وثابت ایلیوب بظواهر وبواطنه شائبهٔ عا
لمدن وخطا وزللدن سالم وامین ایدوب فرقهٔ ضالدن محفوظ ومصون
وظل وبخل معترفنک دخل وتعرض وقصدنه عنایت حق محروس ومکنون
ایلدی تاکه بوچار مذهب چار انهار جنت لکن مجموع اهل ایمانه حیات جان
وتشنهٔ علم لدنه آب حضر وشراب عرفان اولدی وجمله خاص وعامه
بادی وسبیل اولدی پس ائمهٔ مذاهب بو اوسلوب اوزره خلق وعالمه
نظام وانتظام ویروب تقویم ظاهر شرعه مقید اولوب ارشاد حقایقه
وتعلیم علم اسمایه وعالم عشق وشوق وشهود وحیرة وکوطمس وفنا
وفناء الفنایه مظهر وشوب دوشمیوب مرتبهٔ ابدا لیتدن وارشاد
غیب هویتدن وتجلیات ذات وصفاتدن محجوب ایلیوب کشف حجبات
سبحانی بصدرة عاشقیتلر ندن مستور رَأَيْتُ رَبِّي بِعَيْنِ رَبِّي فِي أَحْسَنِ
صُوَرَةٍ معنا سنک مشاهده سندن دیدهٔ حیرتلری مکشوف وفؤاده
ومهجاری عشق وشوقایله محروق ومحرور دخی اولمشلردی مطلق
نظام عالم وانتظام ظاهر شریعت وطریقت ایچون مبعوث ومأمور
اولمشلردی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین امّا علماء راسخین وحکماء
اهل یقین دن بعضی سلاطین حقیقت صورة ومعنیٔ فرقان مبینک وقرآن

عظیم

عظیمه اسرار حقایقنه وتاویل بطون ثالث ورابع وخامس وسادس و
سابعه مظهر وشوب قیود عالمدن بالکلیه تجرد ایدوب دریای عشقه
ومقام لاهوته واصل اولوب سر احدیته قائم اولدیلر علماء ربانیون او
لوب صاحب علم لدنی اولدیلر انلرك حقنده جمله دن بو حدیث شریف بیور
لمشدر قال النبی علیه الصلوة والسلام ان فی القرآن لهیبة المکنون لا یعلمها
الا العلماء بالله یعنی تحقیق قرآن ایچنده کیزلو نسنه لر وار درکه انلری بلمز الا
الله منسوب اولان علمادر که عالم ربانی انلردر وبو عالمده انلر نفحات الهیه
درکه شریعت وطریقتی کما کان ضبط ایدوب سلوك وعرفانله وشهود دل و
جان ایله حقیقتنه ومعرفتنه یتشوب دست حقدن اول شراب طهور نوشنی ایتدیلر که
قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله شرابا اعد الله لاولیائه اذا
اذا شربوا سکروا واذا سکروا طربوا واذا طربوا طلبوا واذا طلبوا وجدوا واذا
وجدوا شکروا واذا شکروا تابوا واذا تابوا اذابوا واذا اذابوا اخلصوا واذا
اخلصوا وصلوا واذا اوصلوا لا فرق بینهم وبین الله تعالی یعنی الله تعالی
یه بر شراب وارد رکه دوستلری یوقوده حاضر لمشلردر قچن ایچسلر شوقه کلورلر
قچن شوقه کلسلر طره به وسروره کلورلر وقچن سروره کلسلر طشره لر حیرته
ایردلر تا که حقه واصل اولوب کندیلرندن وجودلرندن اثر قالمیوب یوغ اولوب
حقله وار اولورلر حق ایله کندولرینی بیلمز لر فرق وحقدن غیری وجود

مطلق قالمز امدی آنلرده وجود عاریتی قومیوب جمله یقوب افنا ایدوب ذات
عشق اولوب حیّ باقی وشراب معشوقه ساقی اولدیلر پس آنلر جانسنه چونکه
عشق درد آرتروب مرشد عشق آنلرك روح وقلبلرك تربیه ایدرلردی او
لطرفدن واول عالم عشق وعاشق ومعشوقدن ابو حنیفه وشافعی درس
وبیان وتقریر مراتب اولیا ایدوب واهل اللهی عیان ایدوب تفصیل وشرح
وتبیان قلمشلر در آنلر نصب میزان شریعته منسوب اولدقلری کبی بونلرده
ارشاد حقایق معنویه یه منسوب بلردر که اولیاء وکملین واصفیاء مکملین در
ایکی جهانك احوالندن واون سکز بیك عالمك اطوارندن الچکوب عشقله
معشوقدن غیریدن نظرلرین یومیوب مستغرق بحر حیرت ومستهلك غیب
هویت اولوب ابدی ذات اللهده كَانَ اللّٰهُ وَلَمْ یَكُنْ مَعَهُ شَیْءٌ الآن
كَمَا كَانَ اولوب بقای لم یزله ایرمشلر در وآنلرك نفس ناطقه لرندن
ظهور ایدن ارادات والهامات غیبیه وكشف كرامات وجمیع دقایق
معنویه جمله نفس رحمانندن وذات سبحانیدن نازل اولوب بیانه وعیانه
كلور وبونلردن صادر اولان معانی لدنیه دن ابو حنیفه وشافعی حضرتلری
درس دیمشلر در اگرچه الظاهر عنوان الباطن حسبنجه بو علم باطندن
آنلرده نجه غریبه ولمحات عجیبه ادراك ایدوب كشف حقایق لدنیه ایمشلر در
لكن لباس الفاظ كنوروب اول تجلیات تدریس وتعلیم وتدریس وبیان

مشاهداتی

مشاهدات نفس اتمشلر در صدر لری نظام عالم اولمغین بودقیقهٔ عشقه
دولاشوب مریض درد عشق اولوب بجذبهٔ الهیدن واسرار وحدتدن
خبر ویرمشلر درزیرا اجتهاده مأمور ومشغول اولمشلر ایدی ۵۵۵۵
شرح عشق ازمن بکویم بردوام ۵ صد قیامت بگذرد وین ناتمام
عشقك شرحنی اکر بن دوام اوزره دیرسم یوز قیامت کچه ودخی تمام ۵
اولمیه یعنی عشقك شرحنه حدّ وغایت وآخر نهایت یوقدر وآنك ۵
شرح وبیانه آغاز ایلسم عمر دنیا اخر اولوب نجه یوز قیامت کلوب کچه
وهر بر قیامتدن بر قیامته دخی این نجه نجه یوز بیك یللر کچوب وحشر ونشر
تمام اولوب یوم الحساب آخر ایریشوب دفتر اعمال وکتب افعال واقوال
طولوب وضبط اولوب هر موجود اصلنه راجع اولوب وهر شی نهایته
ایریشه لکن شرح عشقك یوز بیك فصلدن بر فصلی بیانه کلوب تمامه
ایریمیه ۵ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ ۵
كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ۵ اکر دکیزلر مرکب اولوب وجمله اشجار
قلم اولمه کلیمهٔ کلام عشقك یوز بیك اوصاف دن برین نبان ناطقه و
بیانه کتورمیه ۵ زانکه تاریخ قیامتر احدست ۵ حد کجا انجاکه وصف
این دست ۵ آند نکه قیامت تاریخنه حد وآزدر حد فتنه در اول برده که
حق جل وعلا حضرتلرینك وصفیدر یعنی قیامت لحدود وموعود وحدّو

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

غایتی معلوم و مشهور در امّا عشق احدیّت نا محدود و نا متناهید رو
صفا احد قدیمدر و اکر اول یرده که وصف خدا قدیم اولَه آنده نه حد و نه نهایت
و نه ابتدا و نه انتها غایت اولَه ۰۰ این شیندی مویمویت کوش باد ۰ آب ۰
حیوانست خوردی نوش باد ۰۰۰ بونی اشتدك قیل بقیل که قولاق اولسون
آب حیوانَدر ایجدك نوش اولسون یعنی بو کلام ربّانئی و بو نطق رحمانئی ۰
چون استماع ایتدك هر بر قیلك و هر ذرّه جسمك بر قولاق اولوب جمیع
وجودك بو کلمات اسمانئی استماع اتسون و بو آب حیات سعادتئی نوش ۰
ایتدك ایکی عالمده روحك حیّ باقی اولسون ۰۰ آب حیوان خوان مخوان این
را سخن ۰۰ روح تو بین در تن حرف کهن ۰۰ آب حیوانی او تو بوکا سوزاوقومه
اسکی حرفین تنی ایچره یکی جان کوریعنی بو نطق الهی و حیات جاودانی و غذای
دل اولیاء و صاحب عرفاندر سن بوکا کلام دیمه آب حیات ربّانی دیو بو کهنه
و قدیم حروفك ایچنده بو معانی یی اسرار جبروت یکی و تازه جان کور و بو سرّ
نفس رحمانی مشاهده ایدوب کندی روح و قلبکده اضافت ایله چون بو نفس
رحمانی اسرار تاویل قرآن ستّار روح جانه پر فتوح اولَه زمان
موت و فنادن بالکلیه نجات بولوب وصال جانانه ایله شاد و خرّم و انیس ۰
خدای ذوالکرم اولوب ربوبیّتدن و عبودیّتدن خلاص اولورسین ۰۰۰۰
این نه نجمست و نه رملست و نه خواب ۰ وحی حق والله اعلم بالصواب

بونه

بونه علم نجومدنه رملدرونه دوشدرالاحقدث وحی کریمدر وصوابی الله

اعلمدر یعنی مطلق علم حقدده واسرار لدندن لوح محفوظه و قلب

حقیقته نازل اولمشدر معانی غیبیه درکه سمع حقله اشدوبلسان

حقله اوقوسنجه بو معانینك حقیقتنه مطلع اولمق ممکن دکلدر

جهد ایدوب توفیق حقله رفیق اولوب آلت حق اولمغه سعی

اتمك کرکدر والسلام تمت النسخة الشریفة المبارکة المسمی بشرح جزیرة المثنوی المکنی بلمحات لمحات

بحر المعنوی وهی مرآت للسالکین ومرقات للناسکین نفع الله بها لطلاب اخواننا المولویه

وحقق بها جمیع اسرار الهیه وهو الله

فی السماء والارض لا اله الا هو

علیه توکلت وهو رب العرش

العظیم اشبو جزیره مثنوی

بنك شارحیدر مرحوم

سلطان احمد ثالثدن

آستانهٔ سعادته

بوستنشین مشا

یخ کرام مولویه

دن مرحوم شیخ

احمد مکنی افندی

باسر سلطان

شرح لیمشدر

رحمه الله

سنهٔ

ثلث وار

بعد ومائتین

والف من هجرة

النبی صلی الله تعا

لی علیه وسلم من دار

الفناء والدار البقا

لله تعالی واوصا

لقائه وشفاعت

امته علی امت

الصادقین

والمستغفرین

والقائمین

والذاکرین

لله تعالی وصلوته

لنبیه صلی

علیه وسلم

حررمن

ربیع اولی

احد وعشرین

من یوم

کتبه

الفقیر الحا

قیر خادم الفقرا و

والمساکین ابراهیم ابن

عبد الله ابن ابراهیم امام اعا

بن عبد القادر فیصدی غفر الله

لهم وحسن توفیقه امین یارب العا

لمین وهادی المضلین وبا نیس الذا

کرین وبجاه سیدنا محمد صلی الله

تعالی علیه وسلم اللهم یارب

بجاه نبیك المصطفی ورسو

لك المرتضا طهر قلوبنا

من کل وصف یباعدنا

عن مشاهدتك وا

مننا علی السنه والجما

عت والشوق الی

لقائك یاذا الجلال

والاکرام وصلی

الله علی سیدنا

محمد وعلی اله

وصحبه وسلم

برحمتك یا

ارحم الراحمین

نور هدایتك

یا ارحم الراحمین

بنور جلالك

یا ارحم الراحمین

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

حل ابیات مشکلهٔ مثنوی جلال الدین رومی للشیخ العارف بالله سید بخاری امیر

دوش وقت صبحدم در چرخ بالا یافتم ٭ در میان دانهٔ خشخاش شش دانا یافتم

یک کلاهی داشتم از لبلبو کم شد ز من ٭ در میان دفتر شلا سلیمان یافتم

یک قطار اشتر بکوه قاف بودا ندر کدر ٭ در کنار بحر بی پایان بجولان یافتم

ناقهٔ صالح عصای موسی روح پدر ٭ هر سه را در بطن ماهی در دنیه بی جا یافتم

ان خر عیسا که ان سوزن که بویش پای بند ٭ ان خر اندر خانهٔ سوزن در کریبان یافتم

دخل هفت اقلیم را ان کندم کاورس جو ٭ بجته نانی خوردم بی ضرب بدندان یافتم

سیصد و شصت کاه کوه سر نگون باشاخها ٭ در تنور چار مغز جوز پریان یافتم

صد هزار اژدهوین لبها پر از شیر شکر ٭ در میان بیضهٔ بلبل در افغان یافتم

دوش وقت صبحدم رفتم بسوی میکده ٭ صور اسرافیل را در خم افغان یافتم

خوش بگفتست این غزل مولانا جلال الدین روم ٭ معنی اش را در میان نقل قران یافتم

فیض حق دایم بخلق بی وقف ولی کسب طالب کل بی سبب اصلاح عالم باز وا دنکل

دوش وقت صبحدم در چرخ بالا آن یافتم ٭ در یکی تجلی افعالدن عبارتند رکه

انك سببیله باجذبهٔ الهی اولکه اول عنایت ازلیدر یا خود سلوك اول کدر وآم

ذکر و نفی خواطر و مراقبه در وبا فی طاعت و عبادت انك سببی والله تبدر پس

وقت صبحدم چرخ ایچنده بالای آن بولدم یعنی ظلمات دنیاده خواب غفلتده مستغرق

ایکن عنایت الهی ایریشوب تجلی افعال اولدوغی وقت سموات وارضینك نهایتنه

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وآقف ومطلع اولدم دیمك اولدر اما بعض نسخه ده برعرش پالان واقع
اولمشدر بوتقدیر اوزره عرشدن مراد قلب انسان در قلب المؤمن عرش
الله در پالاندن مراد عالم صوره در زیرا بونجه آثار احکام عالم الا
کوان وتعلقات محبت دنیا که یار محتدر بونلر قلبه ارتباطی وبوکلمه سبی
عالم صورته متعلق اولدوغی ایجون درینتکم مرکبك دخی پالانی اولمسه
یوك اورمز لربو تقدیرجه معنی شویله دیمك اولور که تجلی وقتنده
نظر ایلدم کوردم بونجه بلا ومحنت جمله سی عالم صورتا متعلق اولدوغ
ایجون ایمش کما قال الناظم ٥ برکردن مسیحا پالان چه کار دآردمصرع
ثانی ٥ درمیان دانهٔ خشخاش سندان یافتم ٥ دانهٔ خشخاش شدن مراد
یاشول جوهر اوّل اولدر که اوّل مخلوق الله در نیتکم احادیث واخبار ده روا
یت اولنور که حق جلّ وعلی حضرتلری اوّل برجوهر خلق ایلدی اول جوهره
نظر ایلدی اربیوب صو اولدی باقی موجودات اندن خلق ایلدی لقوله
تعالی خلقکم من نفس واحدة وخلق منها زوجها وبث منهما رجالا
کثیرا ونساء ٥ محصل سندآن افلاکدن عبارتدر زیرا مماثلدر
وسنا بهدد سیرنده که املسدر وقتی در پس دانهٔ خشخاش ده اورس
بولدی ٥ دیدیکه عالمه برجوهر خلق اولمش بولدم دیمك اولور یاخود دانهٔ
خشخاش شدن نقطهٔ قلب صنوبری دلیله که اول صورة قلب حقیقی که جمیع

موجودات

موجودانی محیط در بوتقد بر اوزره که عالم که اودر سی کبیدر قلب ایجنده بو
لدم دیمك اولدر قال الله تعالی سنریهم ایاتنا فی الافاق وفی انفسهم
حتی یتبین لهم الحق ٥ نیتکم کلشن زاردہ دل پك قطره دکر بشکافی
بیرون آید آرزو صد بحر صافی ٥ وبعض افاضلدن منقولدر که ٥ ای اسرار
آگهی نسخه الهی توبی ٥ وی آیینهٔ جمال شاهی که توبی ٥ بیرون
ز تو نیست هرچه عالم هست درخود بطلب هرانچه خواهی که توی
وقال الناظم جلال الدین یك کلاهی داشتم از لبلبو کم شد ز من لبلبودن
مرادم درجهٔ صبا و ندر زیرا که اطفالك اکثر میلی لبلبویه وجویزه
در پس لبلبودن کلاه دیدیکی تاج مخصوصیتندر که هر کیمك باشنده
اولان تکلیف بدن آزاد اولور سلطان عالم اولور بر کسدن خوف
وحزن کلمز وجکمز پس کلاه لبلبویی یاووقلدی دیدیکه یعنی صبا و تده
آزاده اولور وسلطان عالم اولوب بورکن بلوغیت ورجولیتنا یر بیشوب
بندا تکلیف بدندن آزاد اولور اسیر هوا و هوس دامنه کرفتار اولدم دیمك
اولور نیتکم حضرة مثلا مثنویه بیورر ٥ طفل تا کویا و نابویا نبود ٥
مرکبش جز کردن بابا نبود ٥ چون فضولی کرد وست ٥ دست ویا نمود
رهنا افتاد و در کور و کبود ٥ امّا بعض نسخه ده لب لب یعنی مغز مغز که
حقیقت الحقایقدر آنده وجود وعدم مساویدر خوف وحزن نره ده

قالدی پس علی التقدیر مرتبه ه لاخوف علیهم ولاهم یحزنون ه بندن
دفتر
زائل اولدی دیمك اولور ه درمیان منلا سلیمان یافتم ه دفتر منلا سلیمان
شول قلبدر که علیم در یعنی علم لدنی ومعرفت الهی برله مملو وآراسته
اولمه وجمله کمالات معارف برله مجلا ومزین اولمه یاخود دیکی شول
قلبکه محبت ذاتی برله درجهٔ ولایته ارشمش اولمه بهر تقدیر آنك کبی
قلب سلیم اولور آرزوی نفسانیه وهوای شهوانیه دن که مرض
روحانیه در کفوله تعالی ه فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرضا ودخی
قلب سلیم علیم عند الله مقبول اولور نیتکم حق تعالی قرآنده بیورر
یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم ه بودخی قلب
سلیمدندر اولور روحانی اولور نفسك عسکریله دیولردر یعنی
قوای نفسانیه که پس کلاه لبلبو فی منلا سلیمانه بولدم دیمك
اول مرتبه ده معصومیتدن صانمق وسلطنتی قلبك درجه علیمی ه
وسلیمی سنه که اولی مرتبهٔ ولایتدر بولدم دیمکدر قوله تعالی
الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولاهم یحزنون ه یك قطار اشتر
بکوه قاف بوداندر کذر ه یعنی خواص ظاهری وباطنی وقوای
روحانی وجسمانی وعلوم ومعارف بلکه حرکات وسکنات وافعال
واثار ظاهری وباطنی که قطار در وجود انسانکه کوه قافدر بونلر

انزه

آنده دائما کجمده در لقوله تعالی ه کَشَبِهًا حَامِدَةً وَهِیَ تَمُرُّ مَرَّ
السَّحَابِ ه درکناری بحر بی پایان بجولان یافتم ه یعنی بونلرك
وجودی وجلوسی احدیت بحرینك کنارنده درزیرا نجمکه آفتاب
حقیقی برجنده طلوع ایلیه کواکب موجودات متلاوشی ومضمحل
بلکه فانی ومنعدم اولور ه لقوله تعالی وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ
الْبَاطِلُ اِنَّ الْبَاطِلَ کَانَ زَهُوقًا ه ناقهٔ صالح عصای موسی نوح
پدر ه ناقهٔ صالحدن مراد بدن اولیادر وعصای موسیدن مراد
صفات روحانیدر کهخواسی قوای وادراکات در وروح پدر
دیدیکی قدسدر که آنکا روح اضافی دخی دیرلر وذاتنه نسبت ایتدیکی
ایچون روح پدر در لقوله تعالی ه وَنَفَخْتُ فِیهِ مِنْ رُوحِی وحقیقتده
جمیع ارواح اصل اولدوغیچون روح پدر در نیتکم حضرة عیسا دم
سمایه عروج ایدیجك بابا مطرآفنه کبیه رم دیدی نصاری غلط
ایدوب ابن الله دیدیلر ه هرسه دادر بطن مادر زنده جنین
یافتم ه بطن مادر یعنی نفس انسانیدر که ذات انسانیدن عبارتدر
بوادوجی دخی آنده جانسز بولدم دیدیکی یعنی وجود انسانیده
بدن انسانی وقوای روحانی اضافی وحیات حقیقی برلهدیریجو
لدم بلکه مقرر جینك بدنلری عین روح اولمشدر خصوصا حضرة

رسولك مبارك جسمنك كولكه سى دليلدر كه بدن شريفلرى عين
روح ايدى نيتكم مثنوى معنويده بيورمه حسمشان نفسشان
ونقششان جمله جان مطلق امدى بى نشان ه آن خر عيسى وآن
سوزنكه بودش پاى بندان خر آندر خار سوزن در كريبان يا
فتم خر عيسى قوة شهوانيه در وسوزن ديدبكى عقل معاشدر زيرا
دائم دنيايه ارطبابده وعلو يانده عروجه مانعدر پاى بندد ر
يعنى قوة شهوانيه وجودمده ومحبت دنيايى صدرمده بولدم ديمكدر
دخل هفت اقليم را ركندم كاو ورس جو ه يعنى قناعتده يدكاه
اقليمك داخلى وحاصلى وآردديمكدر ه پخته نانى خوردم بى ضرب
دندان يافتم ه يعنى پشمشجه دخى قورتار لمشچه زحمتسز وتعبسز
حاضر بولدم ديمكدر ه سيصدوشت كاوكوهى سرنكون باشاخها
يعنى كاوكوهى ديدبكى بيلك اوجوز التمش كوننده اولان اكل وشربدر
زيرا واقعه صغيركو رلسه اكثله تعبير ايدرنيتكم قرآنده كاوركه ه
معنى مؤيد درملك مصر واقعه سنده صغيركو ريجك حضرة يوسف
بدى بيل اوجوز لغو ويدى بيل قتلق ايله تعبير ايلدى قال الله تعالى
قَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَىٰ سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَ
سَبْعَ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ قَالَ أَتَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

دَبَاً امّا سر نکون دیدکی هر کیمك دائم میلی استمکی اوله زیرا طعمدن هر
کشی سوسز وانجدر ویاخود سبصد و شصت شست کاوکوهی دیدکی
بدن اولان انسانده اوجیوز التمش عروقدر باشاخهاد دیدکی بدا قلریکه
دائم یمك ایچنده زیرا طعام چون معده یه کیلوس نام بفر سقلردن کشیفی
اسفله واقع اولور ولطیفی کبده دوکلوب اندن قان اولور اول دمدن
بخار لطیف حاصل اولوریورکه قلب صنوبریه کلوروانده جمیع عروقه
بخش اولور درتنور چارسفرجوزی یافتم یعنی بدنکه انسانکه عناصر
اربعه دن مرکّبدر حوادث زمانه ومرور ایّام ایله قورومش جوزه دو
نمشدر یواکل وشرب انده بولدم دیمکدر اهوین لبها بر ازشیر صکم یوزیبك
الفاظ وعبارات که حکمت الهی ومعارف نامتناهی ایله بلکه هر موجودات
حکمندن خالی دکلدر کقوله تعالی ما خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا بوجمله
وقال درمیان بیضهٔ بلبل فغانی یافتم یعنی لسانکه دهان
بلبلی نك بیضه سیدر وبو عبارات الفاظی انده بولدم دیمك
اولور دوش وقت صبحدم رفتم بسوی میکده یعنی ورای
نفسانیه وظلمانیه طبیعیه ایکن تجلّی آثار ظاهر اولور
عشق طرافنه توجّه ایدوب کتدم صور اسرافیل را در رحم یا
فتم یعنی صور اسرافیل که عشقدر رحم افغانکه دنیا دار نده

زیرا چون کیجه اولور جمیع خلق النوم اخ الموت حکمیله موته وا
ریرلر وصبح وقتنده عشق ظهوره کلور جمیعاً اویانور لر ودیریلورلر
دخی کشینك نامهٔ اعمالی کله صفاتیدر النه کلور هر کشی ایشلدوا
ایشنه کیدر ویا پشور یلکه جمله افکار وخیالاتی کله کبر وایشلدوا
ایشنه عودة ایدر یا کلوب یرینه دخی ایرمز پس صور اسرافیل این
اثرین دنیاده کوردم دیمك اولور مصرع نعل میپندو وقدوری
اشترانشن سراییروم یعنی لعل بغلمق ایله استعداد ویرمکدر و
اشتراندن مراد یا ارواح انبیا واولیا اوله قسمت ازلیه برله
فیض اقدس درجه سنده ارواح انبیا یه یا درجات تجلیاته وکشو
فات کونیه واستعداد درجات غیر متناهیه وشاهدات غیبیه
بغشلر صفت جمله ظهوری ایله یاخود اشتراندن مراد سالکین وطا
لبین اوله یعنی اول وقت که حضرة منلای روی ولایتنده معا
رف ولطائف سنه مثنوی برله طالبین وسالکین نه ذوق
ومراتب وقابلیت ادراك درجات بغشلر ایدی دیمکدر خلقدن
کم شدازان دوکوشر خاقان یعنی که اولاذواق قابلیت دوابر
نبوة ودرجات تجلیات ولایتنده بردائره جمع وبرشمه جمع دو
شمشیدی که ومن الارض من کاس الکرام نصیب خاقان

ق ولا

قولاً غنده بولدم دیمك اولور یعنی سلطنت صوری كه مائده اسما
نیدن بر لقمه در یعنی پادشاهلرده اولان ذوق اول عطای
ازلیدن بر شمه جك ایدی دیمك اولور سرزقنا الله وایاكم دقا
ئق المكاشفین والمشاهدین لكمل الطالبین والمشتاقین بفضل
فیض رحمةً للعالمین قد تمت الرسالة الشریفة بحسن توفیقه
حضرة مولانا قدس الله سره العزیز حضرتلری دار فنادن دار
بقایه انتقال بیورمه جقلری وقتده حالت تزعلرنده مریدان
مكرملری نالان وكریان واه وافغان ایدوب واحسرتا واوفتا
ایا جناب ذات اكاهی قدسیلرندن صكره بو غریب ویی كسلری
كیم تربیه وارشاد وطریق حقه رهبر ودلیل وارشاد ایدر دیو دل
سوزان ایله انین اولدقلرنده كمال رفق وترحم ایله جواب حكمت
امیز بیورمشلركه ستألم ومحزون اولوب غم جمك بوتن برغلا
فدر وروح تیغ حكمنده درغلافندن چقدقدن صكره دخی
زیاده درد كارا اولوردیو تسلیت بیورد قلرنده مریدان ومحبا
نلرندن طالعی اسحق افندی ذكر اولنان كلمات درر یار مسجرات
جناب مولانانك مفهومی موجبنجه بو قطعهٔ حالت انكلیزی
انشاد ایلدی رحمة الله علیه حضرة مولانا قدس الله

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

سرّه العزیز حضرتلرینك لسانی رومی اوزره تکلّم بیورد قلری

کلام در ربار لرینده در

اَفَنْدِمْ مَاسَمْ کَاغَا بُومَنْدُونْ ۝ کَابُوکِینُونِی کُولِی زُوبِیمْسْ

یَانِی پِیرَاسَمْ یَانِی فُوَاسَمْ ۝ یَمُوتِی یَانْسَمْ یَمُوتِی خَسَمْ

اِیلَاکْلِیمُوا اِیلَاشَاهِیمُوا ۝ خَرَاذِی دِیذِمْسْ ذُوزَمْسْ اِنِیمُوا

بُوذِیسَه بِنِی بُوبُونِی لَالِی ۝ مِیدُونْ نِجَا کِیسِمْسْ کُولِی تُوبَالِی

حضرة مولانا قدّس الله سرّه العزیز حضرتلرینك لسانی

زومی اوزره تکلّم بیورد قلری کلام در ربار لرینده شرح میدر

اَفَنْدِمْ مَاسَمْ کَاغَا بُومَنْدُونْ ۝ کَابُوکِینُونَه کُولِی زُوبِیمْسْ اَفَنْدِی

لفظی صابون لفظی کبی لفظی مشترکدر قول وجاریه صاحبی دیکدر

حقیقتده قول وجاریه صاحبی صاحب اولدرکه جمیع کائناتی ودوکلی

موجوداتی کن امریله وجوده کتورمشدر کَاغَا بُومَنْدُونْ کاف

ونون حرف عطف اغا بومندون اَنِی سَوَرِیز معناسنه درکه اخبرده

که ضمیر غائبدر عربیده مِنْهُ ایله تعبیر ایدرلر اولی ذوبمسْ اولی

جمیع معناسنه دیر زُوبِی حیات مَسْ نفس متکلّم مع الغیر ضمیریدرکه

اصلی ماسْ درلکن تخفیفا وبیت اتیده پیراسَمْسْ لفظنه مشاکلةً

وسائر اسجاعه متابقه الف حذف اولنمشدرکه مجموع معناسی

عربیده

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

عربیده جانا تنا لفظیله تعبیر ایدر لر معناسی بیت بو اولدیکه حق سبحانه
وتعالی بزم افندیمز و مرتبی حقیقتمز در و خالق و رازقیمز در و بزیم
حرکات سکنات و حیاتمز آنك فیض عمیمندن و لطف کریمندن
ناشیدر یاتی پیراسس یاتی فواسس یموتی یاسس یموتی
خاسس یاتی حرف تعلیلدر کله ترکیبده بنجون و عربیده لیم ایله تعبیر
ایدر لر پیراسس فعل مضارع مجهولدر انجنورسس دیمکدر یاتی کذلك
حرف تعلیل فواسس خوفناك اولورسون یموتی یاشس بکادی
نیه دوشر اولدك یموتی خاشس بکادی اصاعت ایتدك دیمکدر
معنای بیت حضرة مولانا جلال الدین شوق و عشق جانان حقیقی
ایله نالان و والهٔ حیران اولوب علی طریق التجرید کندوسی نه خطاب
ایدوب بیورر کله بنجون رنجیده خاطر اولوب انجنورسن و بنجون وحشت
صاحبی اولوب بیم هلاکه دوشرسن عجبا بیچاره سکا نولدی و نه تضییع
ایتدك یعنی برشی تضییع ایتمدنکه جانانك حبیلی وریدن اقرب ایکن
برله بوراهیهٔ عظیمیه مبتلا و اسیر بند بلا اولدك بیت مذکور تعجب
و حیرتی مشملدر ایلاکولیموا ایلاشاهیموا خرازی ذیذبس ذوزسس
انیموا ایلاکل معناسنه در کلی جوامع و قربنده اولان مدرسه لرم دیرلر
موباء متکلم معناسنه در انجق کلی بو مقامده سکن و حای پناه معناسنه در

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اولمق روشندر ایلا شاهیموا معلوم خراسر وروشناط ذه ذیدَ
سُ ویرمز سن آنجق استفهام معناسنی متضمندر زیرا رومیده
علی وجه الا الاستقلال حرف استفهام معدوم در بو تقریره
کوره معناسی ویرمز سن دیمك اولور بو استفهام دخی عرض
معناسنه اولمق روشندر معناسی بیت حضرة مولانا قدّس
سرّه حضرتلری بیت اوّلده غیبت ایله شروع ایدوب بعده
کندوسنه تجرید طریقیله خطاب به التفات ایتدکدن صکره کانّه
انکشاف وظهور وسشاهده جمال ایله مستغرق اولوب نازونیازه
آغاز ودرد بیغایه سنه چاره ساز اولوب بیورر کل بنم جای بناهم
کل بنی یوقدان وار ایدن پادشاهم بزی نشاط اور ایدوب کشف
جمال اتمز سین یعنی نیاز ایده ریز که ایده سین حاصل کلام جمال
باکمالنی سشاهده ایله مسرور وحبّ ماسوا قلبمزدن دور وتجلّی
جمالکله قلبمزی پور نور ومعمور ایله دیمکدر بوذ پسه بنی پوپونی
لالی سندون چاکسش کولوتو یالی بوذ پسه یعنی کیمکه تشنه در
بنی صویی نوش ایدر پوپونی الحاولان لالی نالان اولور سندون
چاه کسش فیرمیه سن کولوتو یالی درست اولوب صاغ اولوب ز
جاجی معنای بیت بو اولدیکه تشنه اولان صویه طالب ومراغب

اولدوغی

وسراغب اولدوغی کبی کذلك سوختکان عشقك اولندرلال وصلتکله نار
عشق اطفا ایتمکه سعی واهتمام وکوشش تام ایدرلر والم عشقك مبتلا
سی اولندرنالان وکریان اولورلر امدی تشنهٔ ماء وصلت نیله اروا
ونار عشق اطفا ایدوب بودردناك وسوزناك صاغ وسلیم وجمیع عیو
بدن سالم اولوب درست اولان دل ناشادی عدم اعتبار ایله محزون
ایله دیمکدر زجاجهٔ تامدن مراد قلوب عارفیوز قلبك درست اولمسی
ماسوادن مطهر درو انوار تجلیات ایله منور اولمسی اعتبار ایله در بناء علیه
صصفتده زجاجهٔ تامیه مشاکل ومماثل قلبی کسر ایدوب محزون ایله
دیمك اولور کما قال بعض الکمل عند الاستغراق اشاهد من اهوی بغیر
وسیله فیلحقنی شأن اضل طریقا یوجج نارا ثم یطفی برشه لذاك
ترانی محرقا وغریقا ٥ تمت الکتاب بعون الله الملك الوهاب

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

هذا رسالة اسرار طريق

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسولنا
محمد و اله وصحبه اجمعين سئوال طريق عليه ده اكر صور
صلر شريفتده كمين اوغلوسين طريقتده كمين اوغلوسين معرفتده
كمين اوغلوسين حقيقتده كمين اوغلوسين جواب ويركه شريعتده
آدم اوغلويم طريقتده يول اوغلويم معرفتده كمال اوغلويم
حقيقتده انام يين با بام كوك اكر صور صلر باشنده نه وار
قاشنده نه وار بوينده نه وار كوزنده نه وار قولاغنده
نه وار اغزنده نه وار صدرنده نه وار النده نه وار بلنده
نه وار ديزنده نه وار اياغنده نه وار اوكونده نه وار آردنده
نه جواب باشمده تاج دولت قاشمده قلم قدرت كوزمده
نور ولايت قولاغمده پاك محمد بوينمده بوى جنت اغزمده
ايمان شهادت صدرمده قرآن حكمت المده دست ولايت
بلمده كمر هدايت ديزمده دم خدمت اياغمده اركان مشايخ
اوكمده نصيب آردمده اجل اكر صور صلر بوستك دودت
كوشسنده نه وار جواب برنده اعظمت عليك ياعلى ايكنجيده
اسلمت عليك ياعلى اوجنجيده اكرمت عليك ياعلى دوردنجيده
انعمت عليك ياعلى اكر صور صلر تاج ندر كنار ندر غسلى ندر

كلمه

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

كلمه سی ندر استواسی ندر قبّه سی ندر لنكری ندر ایمان
ندر قبله سی ندر كلیدی ندر فرضی ندر سنّتی ندر رجانی ندر
اصلی ندر فرعی ندر جواب تاجك استواسی سفلیدك علویّه
تبدیل اولمقدر قبّه سی حقیقتدر كناری ایكی عالمه حكم ایتمكدر
لنكری سا كلمه استواسی ایمان حقیقت منزلیدر كلمه سی
تكبیر در غسلی خلقدن كسلمكدر كلیدی مشكل حل ایتمكدر
فرضی ارنلر صحبتی در سنّتی ارنلر خذمتنده خذمتی قبول
اولمقدر رجانی آرنمقدر رمانی یوقلمقدر اصلی استغفار در
فرعی عود تلمكدن ایراغ اولمقدر اكر صورصلر تاجك قبّه
سنده نه یازلمشدر وایجنه نه وطشره سنده نه یازلمشدر
واورتاسنده نه یازلمشدر جواب قبّه سنده كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ
اِلَّا وَجْهَهُ وایجنه سَنُرِيهِمْ اٰيَاتِنَا فِي الْاٰفَاقِ وَفِي اَنْفُسِهِمْ
وطشره سنده لا اله الّا الله محمّد رسول الله علی ولی الله مهدی
امین الله واورتاسنده الله لا اله الّا هو اردینه وعلّم آدم الاسماء
كلّها ثمّ عرضهم علی الملائكة آلنده فَاَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ الله
اكر صورصلر تاجك قجه دایكی دربری تاج عارف بری تاج جاهل
هلده تاج عارف اولدركه محمّد حضرتلرینه تاج جاهل

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

اکر صور صلر تاجلك قبلی سی ندر جواب اللهك صفاندر تاجلك دائر علم ظاهر
و باطنی بلمکدر تاجلك قبلی سی زائك نقطه سیدر تاجلك ایمانی حق مشاهده
ایمکدر تاجلك کلی سی تکبیر در تاجلك کلیدی مشکلدر تحدیدفع ایمکدر تاجلك پانبوی مهردر
تاجلك ستاری کیمه مهردر تاجلك ابریشمی بشیجدر تاج دودت ترکدر دهبری

اولدرکه اثباتن بلمیه تقلید ایله کیمش اوله اکر صور صلر خروزنك
ایمانی ستار لق در قلبی پیدر غسلی ترکدر نمازی ارکلدر
فرضی ارادتدر سنتی اوزونی حقه قائل ایتمکدر رجانی دضادر
کلیدی تکبیردر بغلنمه سی خرقه در کمالی طغر یلقدر انکی دروشی لك در
یکی طریقدر یقاسی دازدر طشره نوردر ایچی سردر اکر صور
صلر دروشی کمدر جواب وارلقدن کچوب یوقلق حالن کسب
ایدوب هیچ دردی اولمامقدر ترجمان تاج الله الله الله
فشلدین محراب قارشو بن نیازه کلمشم الله ابو الله دوست
تکبیر تا قبله کوردم آنو کچوبن بن نیازه کلمشم الله الله
ابو الله دوست تکبیر تاج علی ابن ابی طالب اسد الله الغالب
همت شاه مظهر العجائب ایمانك وارشادك ایله غالب
ایمانا وارشادا و صلی الله علی سیدنا محمد صاحب التاج و
المعراج ایمانو توفتم وجه الله حوالت سلطان عبد کیلانی
ولی الله اکبر و لله الحمد مرتبت اولیا و الله کرجك ارنلر
دمنه هو ترجمان تسلیم الله الله اولدر ایمانم وارکانم طو
لدی کوکلومه مشبه قالمدی شکی کمانم طاقنوب تسلم اولدم
حقه تسلیم ارنلر خذ مشده ترك جانم الله ابو الله دوست

تکبیر تسلیم

بو نسخه اشارتندر اول ترکی شریعت کتابیدر بو ایکنجی طریقت علیه در اوچنجی ترکی حقیقت دودنجی ترکی معرفة الله اشارتدر

تکبیر تسلیم اسم شاه فقلنا اضرب بعصاک الحجر فانبجست منه اثنتا
عشرة عینا قد علم کل اناس مشربهم بجمال محمد کمال حسین پیر عبد
القادر بلند صلوات الله ایوالله دوست ترجمان الیف لامه الله
الله تلک تجرید عهدیه بند ایلدم الف لامهٔ ف قل هو الله احد در شانک
الله الصمد لم یلد سین ای ولم یولد او قودم ذاتنی هم ولم یکن له دیمک
دخی کفوا احد الله ایوالله دوست ترجمان قنبریه الله الله جانق
دلدن اول محبتی سوشیدی اسکنده حذمت ایله تلک ایدوب
جانه سری اول طریقته میاده بسته کسوب زنارین بغلدی جمیع
ادنلرده بلیدی قنبریه الله الله ایوالله دوست تکبیر قنبریه اسم شاه
لقد رضی الله عن المؤمنین اذ یبایعونک تحت الشجرة فعلم ما فی قلوبهم
فانزل السکینة علیهم واثابهم فتحا قریبا نصر من الله وفتح
قریب وبشر المؤمنین یا محمد یا علی دوست الله اکبر ولله الحمد
کرجلک ادنلرد منه هو ترجمان خرقه یا الله یا عزیز یا ستار
یا حکیم یا حلیم یا لطیف تکبیر خرقه اسم شاه علیهم ثیاب سندس
خضر واستبرق وحلوا ساور من فضة وسقاهم ربهم شرابا
طهورا حوالت سلطان عبد القادر کیلانی الله اکبر کرجلک ادنلر
دمنه هو کولبنک چراغ چراغی دروشن فخری درویشان

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ظهور ایمان قانون اولیا قوة آبدالان کرجك ارنلرد منه هو
ترجمان اقرار الله شاه مردان قولیم آل عبا نسلی یم حضرت امام
جعفر صادق مذهبنده یم کروه بکتاشیه یم فرقهٔ ناجیه یم
رهبرم محمد مرشدم علی الله ابو الله دوست ترجمان دار الله الله
ارنلر یولنده یم یرده اوزم داردہ ارنلرك میدانده محمد علی نك یولنده
حضرت حقك حضورنده جانم قربان دیه تنم ترجمان اکر فقیردن
آلنمش انجمنمش قرداشلرم واردیسه دیله کلسون بله کلسون
الله ابو الله دوست ترجمان نصحت اولکی امام رهبر بیغ
پیر بیل یلان سویله حرام یمه غیبت ائمه کورد یکنی اورت
کورمه یکنی سویله یوك حرمت ابت اقرانه عزت کوچکه شفقت
ایله قومه یغلك یردن رضا سز شی قالدرمه ناحق یره ال ودیل
اوزاتمه دیلین تك بلین پك طوت هو نادی علی باسم شاه
یارب بحق نادی علیا مظهر العجائب تجده عونا لك فی النوائب کل هم
وغم سینجلی بعظمتك یا الله وبنور نبوتك یا محمد
وبنور ولایتك یا علی لافتا الا علی لا سیف الا ذوالفقار وعلیها
محولی یا محول الاحوال لحول حالنا الی احسن الحال یا علی
ثم الحسن والحسین ورضی الله عنهم عن حدیجه الکبری وفاطمة الزهرا
وعن بقیته

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وعن بقيّة اهل بيت اجمعين دوازده امام چاردهٔ معصوم
پاك صلوات الله وسلام الله عليهم اجمعين الفاتحه تاج شريفك
شروطلرى وارکانى بيان ايدر اكر صور صلر كوكدن يره فجع
تاج اندى جواب بنش تاج اندى اكر صور صلر كيمه كيم اوّلا جبرائيل
حضرت آدم عليه السّلام بر تاج كتوردى ايكنجى تاج نوح عليه السّلام
اوجنجى تاج ابراهيم عليه السّلام درد نجى تاج محمّد عليه السّلام
اقدا اينن اوج تاج رنكى سياه ايدى افندمزه اينن تاج شريف
بياض وبشنجى تاج حضرت على يه اندى رنكى قرمزى ايدى
رضى الله عنه اكر صور صلر اصول شد بودر
اوّل قوشانى علينك بلينه بغلدى اوّل دوكومنه الله اكبر ديدى
ايكنجى دوكومنه بسم الله على التّحقيق والحمد لله على التّوفيق
ددى اوجنجى دوكومنه جبرائيل نامنى ياد اتدى درد نجى دوكومنه
كندى اسمين ياد ايلدى اوّل كه دوكمى طشره يه دوندردى
يعنى الله ادينى آنلره حواله ايلدى واوجلر بنى صاغ و
صول طرفنه صوقوب ايندى مكتوب على باب الجنّة
لا اله الّا الله محمّد رسول الله على ولىّ الله ددى انكجون
اهل فتوّت بوكا مهر شد ديديلر ثواقب الاخبار ده شويله

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

نقل اولندیکم حضرت رسول ایکی مبارك الی قوشاغنه
صوقدی بوفی دی اکرمتك یا علی اکملتك یا علی اخلفتك
یا علی اهل فتوت بوکا تکمیل دیرلر اول شدك مبارك کیچون
دعا قلدی یعقوب سجاده اوزره ایدی واندن جمله اصحاب یتیرلر
اوتوردیلر حضرت رسول بوحدیث اوقودی ایها المؤمنون
الیوم یوم المواخاته تحاوروا فی السلام اثنین اثنین لان
المؤمن کنفس لاخیه دیدی جمله اصحاب سمعنا وطاعة یارسول
الله دیدیلر اصول بنه بودر پس ابوبکر ایله عمر عثمان ایله
عبد الرحمن سلمان ایله ابودرد عمار بن یاسر سعید ابن عبید
ایله وسائر دخی بوطریق اوزره قرداش اولدیلر بو اراده
حضرت علی خذمتنه بولنمغله انلرك مواخات التفات ایتمیوب مبارك
خاطری ملول اولوب کوزلری یاشیله طولدی ایچرو کروب یا
رسول الله یا بن کمیله قرداش اولایم دیدی حضرت رسول مبارك
الینه یاپشوب دنیاده واخرتده سن بنم قرداشم سین دیدی ال طتمق
اول وقتدن قلمشدر پس امدی اصل الشد من الله تعالی الی جبرائیل
ومن جبرائیل الی آدم کان فی علم الی اظهر سیدنا محمد علیه السلام
جاء الیه جبریل من عند رب العالمین ان تقل الشد من جبریل الی
سیدنا محمد ومن سیدنا محمد الی امام علی ومن امام علی الی سلمان انفاد
رضی الله تعالی عنهم وهذا اصل الشد والعهد خلقه الله تعالی قبل
الاشیا جمیعا لان عهد الله عظیم واذا اخذ ربك من بنی آدم من
ظهورهم زیارتهم واشهدهم علی انفسهم الست بربکم قالو بلی
یعنی انت ربنا واما شد الحزام فی وسط التقیب توضعه من
فوق رأسه وتقعد اول عقدة تقرء قل هو الله احد والثانیة

نقر
الفلق
اعوذ برب

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Houghton Library / Menak?b-? Mevlana : manuscript, [1827]. MS Turk 53. ????? ?????? : ??????. Houghton Library, Harvard University, Cambridge, Mass.